

Τάσος Ανθουλιάς

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΜΕΡΟΣ Β

Η τέχνη σε όλο τον κόσμο

Μια προσπάθεια να παρουσιαστούν οι διάφορες μορφές
τέχνης στις διάφορες εποχές και στους διάφορους
πολιτισμούς από την προϊστορία μέχρι σήμερα

ΧΕΛΙΔΟΝΙ 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Η ιστορία της κεραμικής	3
Τα αρχαία μουσικά όργανα	15
Η ιστορία της μουσικής	28
Η ιστορία του χορού	49
Η ιστορία του Ευρωπαϊκού θεάτρου	78

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΕΡΑΜΙΚΗΣ

Κεραμική είναι η διαδικασία σχηματισμού αγγείων και άλλων αντικειμένων με πηλό και άλλα κεραμικά υλικά, τα οποία θερμαίνονται για να τους δώσουν μια σκληρή, ανθεκτική μορφή. Τα κύρια είδη περιλαμβάνουν απλά πήλινα σκεύη, κεραμικά υψηλής σκλήρυνσης σε υψηλές θερμοκρασίες και πορσελάνες.

Η αγγειοπλαστική είναι μία από τις παλαιότερες ανθρώπινες εφευρέσεις, προγενέστερες της νεολιθικής εποχής, με κεραμικά αντικείμενα όπως η γκραβέτιαν Αφροδίτη (25.000 π.Χ.) που βρέθηκε στην Τσεχία και κεραμικά αγγεία που ανακαλύφθηκαν στην Κίνα, που χρονολογούνται από το 18.000 π.Χ.

Πρώιμα νεολιθικά έργα τέχνης έχουν βρεθεί σε μέρη όπως η Ιαπωνία (10.500 π.Χ.), η Ρωσική Άπω Ανατολή (14.000 π.Χ.), η Υποσαχάρια Αφρική και η Νότια Αμερική.

Αρχικά διαμόρφωναν τον πηλό πάνω σε μια λεκάνη με τα χέρια τους

Πολύ αργότερα σκέφτηκαν να χρησιμοποιήσουν τον τροχό που τον γύριζαν με τα πόδια τους.

Ας δούμε την εξέλιξη της κεραμικής στις διάφορες περιοχές της γης ξεκινώντας από την ανατολική Ασία. Στην Ιαπωνία η περίοδος Τζόνον έχει μια μακρά ιστορία ανάπτυξης της Κεραμικής που χαρακτηρίζεται από εντυπώσεις σχοινιού στην επιφάνεια του πηλού που

γίνονταν με το πιεστικό σχοινί στον πηλό πριν από τη σκλήρυνση με τη βοήθεια της θέρμανσης με φωτιά.

Τα πήλινα σκεύη κατασκευάζονταν στην Κίνα ήδη από τον 15ο αιώνα π.Χ. Οι Κινέζοι χρησιμοποιούσαν σε μεγάλη έκταση κεραμικά στο τραπέζι, για θρησκευτικούς σκοπούς και για διακόσμηση και τα πρότυπα της καλής κεραμικής ήταν πολύ υψηλά. Από τον 10ο αιώνα μ.Χ. αναπτύχθηκε η κινέζικη πορσελάνη που αποτέλεσε και σημαντική κινέζικη εξαγωγή.

Η εμφάνιση της κινέζικης μπλε και λευκής πορσελάνης ήταν μάλλον αποτέλεσμα της επέκτασης των Μογγόλων (1271-1368) διασκορπίζοντας καλλιτέχνες και τεχνίτες σε όλη τη μεγάλη αυτοκρατορία. Τόσο οι κηλίδες κοβαλτίου που χρησιμοποιήθηκαν για το μπλε χρώμα όσο και το ύφος της ζωγραφισμένης διακόσμησης, που συνήθως βασιζόταν σε φυτικά σχήματα, δανείστηκαν αρχικά από τον ισλαμικό κόσμο, τον οποίο είχαν κατακτήσει και οι Μογγόλοι. Σιγά-σιγά προστέθηκαν περισσότερα χρώματα.

Η αγγειοπλαστική ήταν σε χρήση στη Νότια Ασία από τα προϊστορικά χρόνια. Αλλά στην ιστορική εποχή ο Ινδουισμός αποθαρρύνει τη χρήση κεραμικών πιάτων και ποτηριών που εκφράζουν πολυτέλεια. Αντίθετα, υπάρχει παράδοση γλυπτών μορφών, συχνά μεγάλων, σε τερακότα.

Κατασκευή με τη βοήθεια του τροχού
πήλινων δοχείων (1910)

Στη Μέση Ανατολή η κεραμική άρχισε την 7η χιλιετία π.Χ. Οι πρώιμες μορφές σχηματίστηκαν με το χέρι. Ήταν δοχεία χωρίς διακόσμηση κατασκευασμένα από κοκκινοκαφέ άργιλο με χαμηλή θερμότητα. Μέσα στην επόμενη χιλιετία, τα προϊόντα ήταν διακοσμημένα με ωραία ζωγραφισμένα σχέδια και φυσικές μορφές.

Η εφεύρεση του τροχού του αγγειοπλάστη στη Μεσοποταμία μεταξύ 6000 και 4000 π.Χ. αποτέλεσε επανάσταση στην παραγωγή κεραμικών. Οι νεώτεροι σχεδιασμοί κλιβάνων μπορούσαν να φτάσουν τη θερμότητα στους 1200° C. Τα σχήματα και οι χρήσεις

επεκτάθηκαν πέρα από τα απλά δοχεία για αποθήκευση και μεταφορά σε εξειδικευμένα μαγειρικά σκεύη μέχρι και σε παγίδες αρουραίων. Ορισμένα εμπορεύματα κατασκευάστηκαν με καλούπια, επιτρέποντας την αυξημένη παραγωγή για τις ανάγκες των αναπτυσσόμενων πληθυσμών.

Οι πρώτοι κάτοικοι της Ευρώπης ανέπτυξαν αγγεία με τη Γραμμική Κεραμική λίγο αργότερα από τη Μέση Ανατολή, γύρω στο 5000 π.Χ.

Η Μινωική κεραμική χαρακτηρίστηκε από πολύπλοκη βαμμένη διακόσμηση με φυσικά θέματα.

Η κλασική ελληνική κουλτούρα άρχισε να αναδύεται γύρω στο 1000 π.Χ. με μια ποικιλία από καλά κατασκευασμένα αγγειοπλαστικά που τώρα περιλάμβανε την ανθρώπινη μορφή ως διακοσμητικό μοτίβο. Ο τροχός της κεραμικής ήταν πια σε κανονική χρήση. Από τον 5ο αιώνα π.Χ. η ακμή έφθασε σε πολύ υψηλά επίπεδα.

Η Ετρουσκική κεραμική επηρεάστηκε έντονα από την ελληνική αγγειοπλαστική και συχνά γινόταν εισαγωγή Ελλήνων αγγειοπλαστών και ζωγράφων.

Η αρχαία ρωμαϊκή αγγειοπλαστική έκανε πολύ λιγότερη χρήση της ζωγραφικής, αλλά χρησιμοποίησε μορφοποιημένη διακόσμηση, επιτρέποντας τη βιομηχανική παραγωγή σε τεράστια κλίμακα.

Η τέχνη των «εγχάρακτων», το κατεξοχήν είδος διακόσμησης των κεραμικών που εξυπηρετούσαν ως επιτραπέζια σκευή με λαμπερά χρώματα ήταν πολύ διαδεδομένη στη Βυζαντινή αυτοκρατορία.

Η αγγειοπλαστική ήταν δύσκολο να βρεθεί στα τραπέζια των ευγενών από το τέλος των ελληνιστικών χρόνων μέχρι την Αναγέννηση και τα περισσότερα μεσαιωνικά αντικείμενα ήταν χονδροειδή και χρηστικά, καθώς οι ευγενείς έτρωγαν σε μεταλλικά πιάτα και έπιναν σε μεταλλικά ποτήρια, ενώ οι υπόλοιποι δεν είχαν πιάτα και ποτήρια.

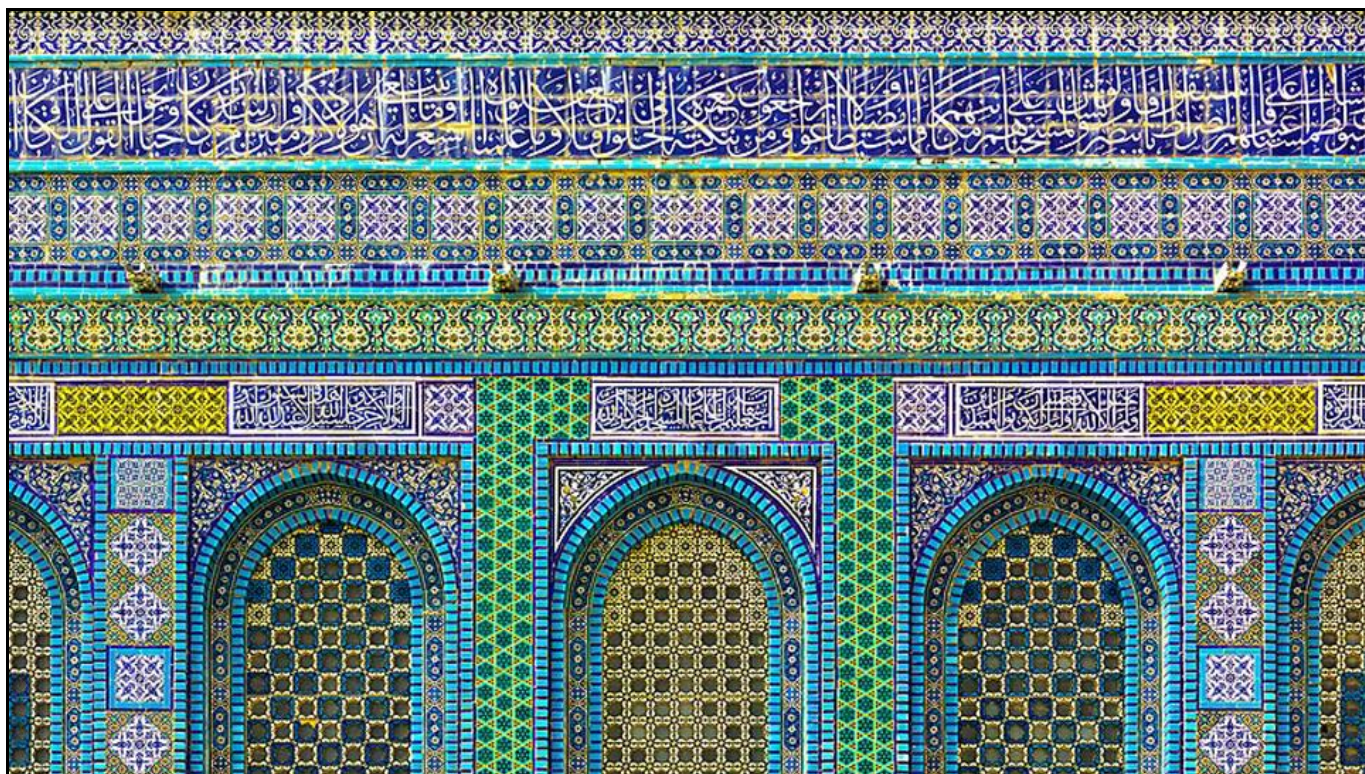

Η πρώτη ισλαμική κεραμική ακολούθησε τις μορφές των περιοχών που κατακτούσαν οι μουσουλμάνοι. Τελικά, ωστόσο, υπήρξε διασταυρούμενη γονιμοποίηση μεταξύ των περιφερειών.

Αυτό ήταν πιο αξιοσημείωτο στις κινεζικές επιρροές στην ισλαμική κεραμική. Το εμπόριο μεταξύ Κίνας και Ισλάμ πραγματοποιήθηκε μέσω του δρόμου του μεταξιού. Τα ισλαμικά έθνη εισήγαγαν κεραμικά και αργότερα πορσελάνη από την Κίνα. Η Κίνα εισήγαγε τα μεταλλικά στοιχεία για το μπλε κοβάλτιο από την ισλαμική κυβέρνηση της Περσίας για να διακοσμήσει τη μπλε και λευκή πορσελάνη τους, την οποία στη συνέχεια εξήγαγαν στον ισλαμικό κόσμο.

Μια μεγάλη έμφαση στην κεραμική ανάπτυξη στον μουσουλμανικό κόσμο ήταν η χρήση διακοσμητικών τούβλων.

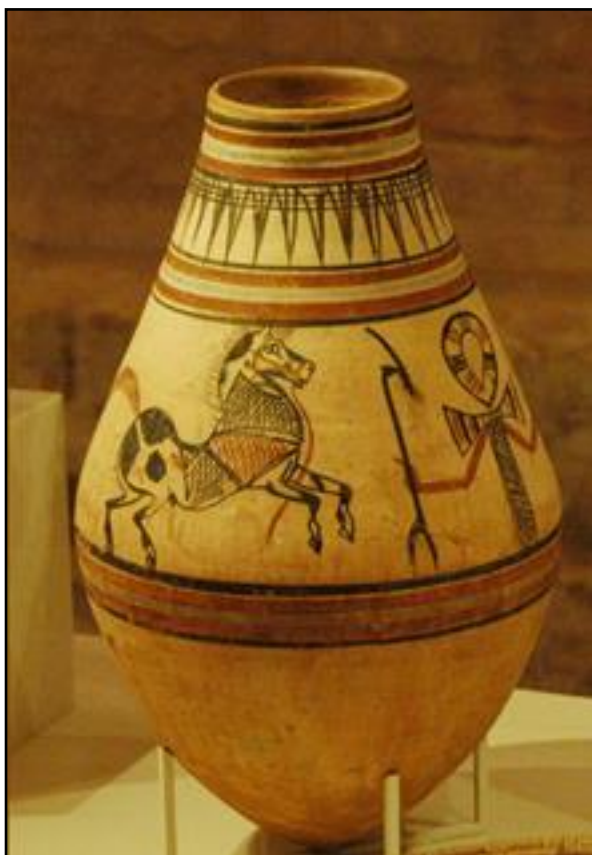
Υπήρξε ανάπτυξη αγγειοπλαστικής στους ιθαγενείς Αμερικάνικους πολιτισμούς, ξεκινώντας από την αρχαϊκή εποχή τους (3500-2000 π.Χ.) και την περίοδο σχηματισμού τους (2000 π.Χ. - 200 μ.Χ.).

Τα κεραμικά Maya περιλαμβάνουν αγγεία με λεπτές ζωγραφιές, συνήθως ποτήρια, με περίτεχνα σχέδια με διάφορα στοιχεία και κείμενα.

Αρκετοί μεσοαμερικάνικοι πολιτισμοί έκαναν γλυπτά κομμάτια ανθρώπων ή ζώων που είναι επίσης αγγεία.

Η αρχαία αιγυπτιακή αγγειοπλαστική ξεκινά μετά το 5.000 π.Χ. Υπήρξαν πολλές ξεχωριστές φάσεις εξέλιξης στην αγγειοπλαστική.

Κατά τη διάρκεια των πρώιμων μεσογειακών πολιτισμών του εύφορου μισοφέγγαρου, η Αίγυπτος ανέπτυξε ένα κεραμικό που δεν βασίζεται σε πηλό και το οποίο έχει ονομαστεί αιγυπτιακή φαγεντιανή.

Και αυτά είναι κεραμικά από άλλες περιοχές της Αφρικής.

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Ένα μουσικό όργανο είναι μια συσκευή που δημιουργήθηκε ή προσαρμόστηκε για να κάνει μουσικούς ήχους. Καταρχήν, κάθε αντικείμενο που παράγει ήχο μπορεί να θεωρηθεί μουσικό όργανο – μέσω του σκοπού χρήσης το αντικείμενο γίνεται μουσικό όργανο.

Η ιστορία των μουσικών οργάνων ξεκινά στις αρχές του ανθρώπινου πολιτισμού. Τα πρώιμα μουσικά όργανα μπορεί να είχαν χρησιμοποιηθεί για τελετουργικό σκοπό, όπως ένα κέρατο για να δείξει την επιτυχία στο κυνήγι ή ένα τύμπανο σε μια θρησκευτική τελετή. Οι πολιτισμοί ανέπτυξαν τελικά σύνθεση και απόδοση μελωδιών για ψυχαγωγία. Τα μουσικά όργανα εξελίχθηκαν σταδιακά με την αλλαγή εφαρμογών και τεχνολογιών.

Ο «βρυχηθμός του ταύρου» είναι ένα αρχαίο τελετουργικό μουσικό όργανο και μια συσκευή που χρησιμοποιήθηκε ιστορικά και για την επικοινωνία σε μεγάλες αποστάσεις. Χρονολογείται στην Παλαιολιθική εποχή. Το παλαιότερο βρέθηκε στην Ουκρανία και χρονολογείται στο 18.000 π.Χ. Βρέθηκαν πολλά στην Ευρώπη, στην Ασία, στην Ινδική υπο-ήπειρο, στην Αφρική, στην Αμερική και στην Αυστραλία. Στην αρχαία Ελλάδα ήταν ένα ιερό όργανο που το χρησιμοποιούσαν στα Διονυσιακά Μυστήρια.

Το ξυλόφωνο ξεκίνησε από τη Νοτιοανατολική Ασία τον 9ο αιώνα π.Χ. με τη χρήση τριών ράβδων και εξαπλώθηκε στην Ευρώπη, στην Αφρική και στην Αμερική.

Οι πρώτες άρπες δημιουργήθηκαν στην πόλη Ουρ της Μεσοποταμίας το 3500 π.Χ. και βρέθηκαν στους βασιλικούς τάφους.

Το σαντούρι ξεκίνησε από τη Μυκηναϊκή Ελλάδα το 1600 π.Χ. Στη φωτογραφία ένα Κινέζικο με επτά χορδές.

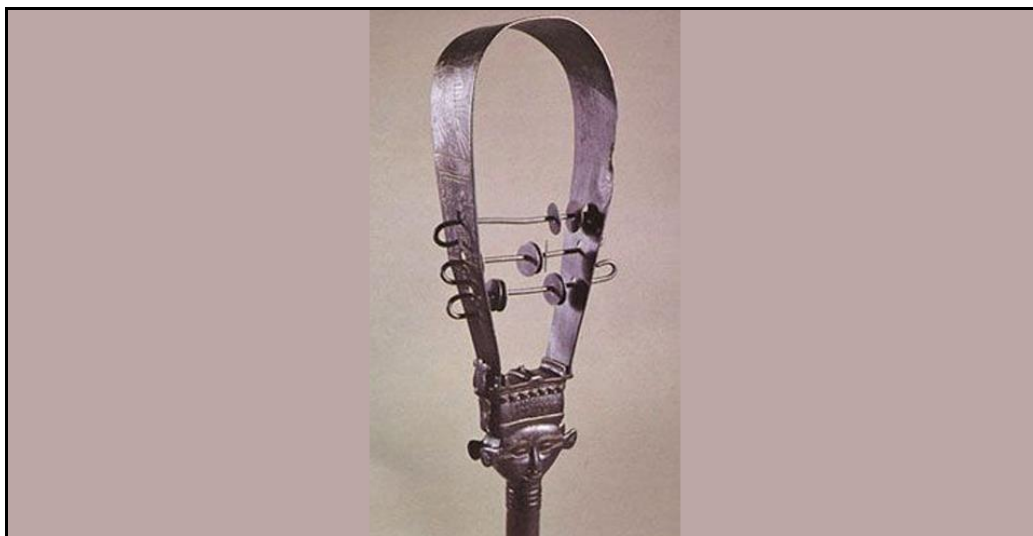

Το σείστρο είναι πανάρχαιο μουσικό όργανο, που ανήκει στην κατηγορία των ιδιόφωνων κρουστών. Το σείστρο στην αρχαιότητα ήταν και παιδικό παιχνίδι, κουδουνίστρα με την οποία αποκοίμιζαν τα παιδιά. Η ετυμολογία είναι από την αρχαία ελληνική λέξη σείω που σημαίνει κουνώ απότομα, τραντάζω. Η σύνδεσή του με τα έθιμα της αρχαίας Αιγύπτου είναι στενή, όπου και θεωρείται ότι γεννήθηκε στις λατρευτικές τελετές προς τιμήν της Ίσιδας. Είναι ένα όργανο που συνήθιζαν να κρατούν οι ιέρειες, σε όρθια στάση, βαδίζοντας ή ακίνητες.

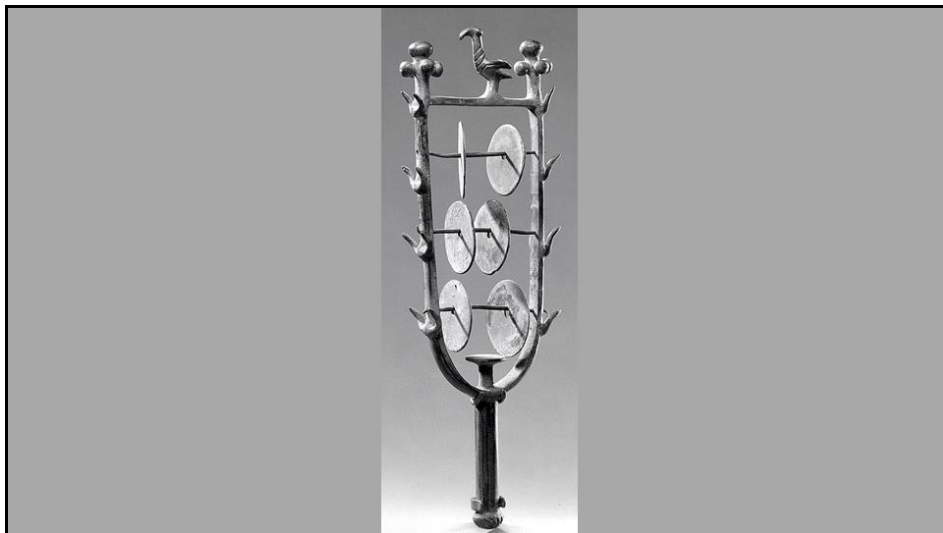

**Η Νεφερτάρη,
σύζυγος του Ραμσή II,
κρατώντας ένα σείστρο**

Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι πίστευαν ότι αν ταρακουνήσουν το σείστρο θα αποτρέψουν τις ανεπιθύμητες πλημμύρες του Νείλου και ότι ο ήχος του θα διώξει μακριά το κακό πνεύμα του Σηθ.

Τα Χετιτικά σείστρα χρονολογούνται από την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού (3η χιλιετία π.Χ.). Είναι πιθανό να συνόδευαν το τραγούδι και τους χορούς στις τελετουργίες προς τιμήν των θεών. Οι θεοί των καιρικών φαινομένων ήταν υπεύθυνοι για τον ερχομό της βροχής και έτσι από αυτούς εξαρτιόταν η γονιμότητα της γης και η καλή σοδειά, πράγμα ζωτικής σημασίας για τους κατοίκους.

Οι Μινωίτες χρησιμοποιούσαν το σείστρο. Στην Κρήτη έχουν βρεθεί σείστρα κατασκευασμένα από πηλό της περιοχής. Στο σπήλαιο του Αγίου Χαράλαμπου στο Λασιθί βρέθηκαν έξι πήλινα σείστρα ως κτερίσματα τάφων που σήμερα βρίσκονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αγίου Νικολάου. Μοιάζουν με το πήλινο σείστρο των Αρχαίων το οποίο χρονολογείται στην περίοδο 2100 ως 1900 π.Χ..

Στο «Ρυτό των θεριστών», που βρέθηκε στην έπαυλη της Αγίας Τριάδας και βρίσκεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, απεικονίζονται άνδρες σε πομπή που μεταφέρουν τα γεωργικά εργαλεία τους τραγουδώντας, επιστρέφοντας από τα χωράφια τους ή πηγαίνοντας προς αυτά. Τον ρυθμό στην πομπή δίνει το σείστρο που κρατά ένας από αυτούς.

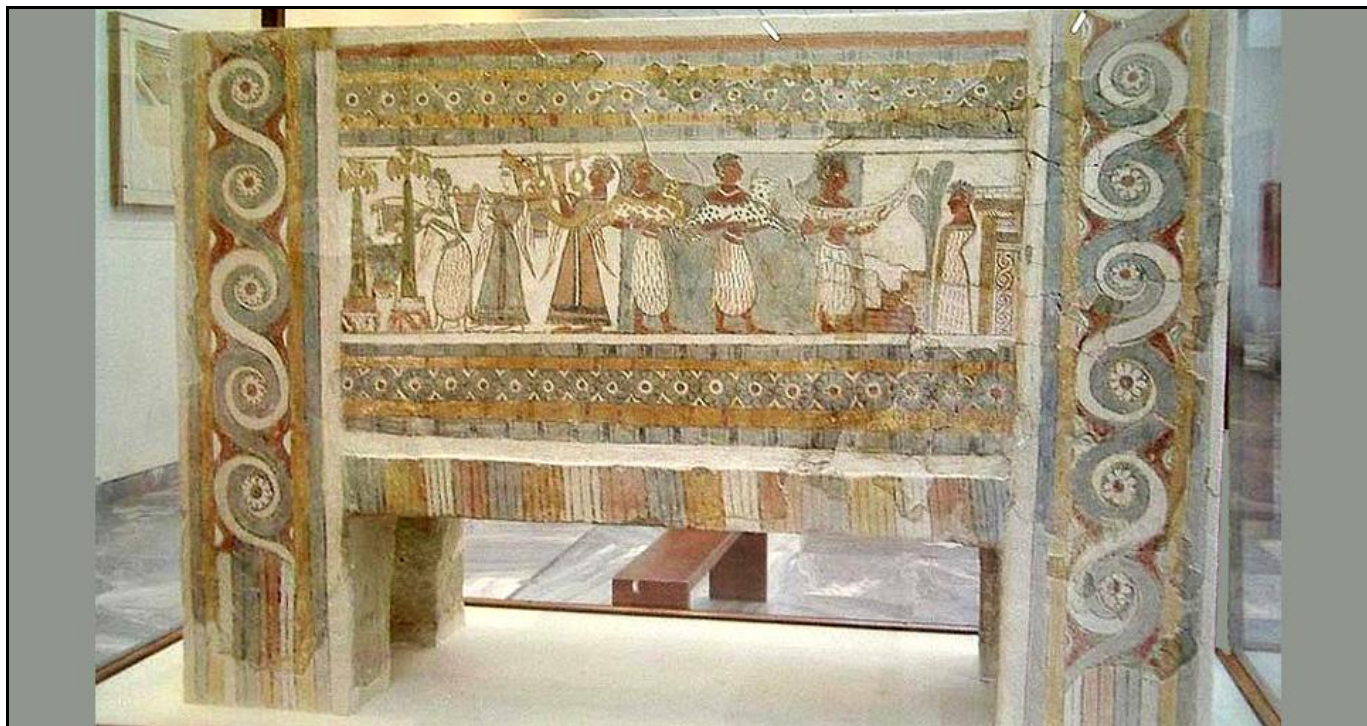
Το σείστρο χρησιμοποιήθηκε κατά την Ελληνιστική Εποχή όταν εισήχθη η λατρεία της Ίσιδας-Αφροδίτης, καθώς και στους Ρωμαϊκούς χρόνους. Στη φωτογραφία χάλκινο νόμισμα της εποχής του αυτοκράτορα Αδριανού, του 2ου αιώνα μ.Χ., με προσωποποίηση της Αιγύπτου ως γυναικείας μορφής σε ανάκλιντρο που κρατά σείστρο.

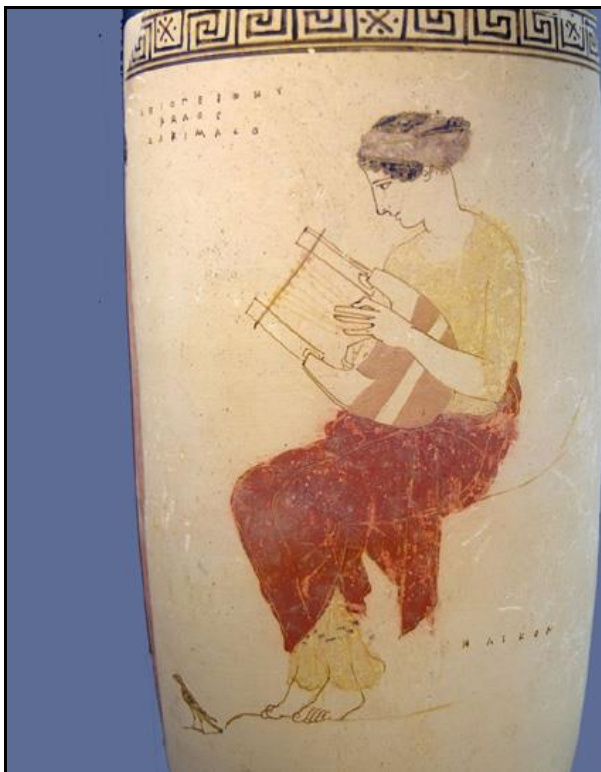
Η λύρα είναι ένα έγχορδο μουσικό όργανο. Η παλαιότερη φαίνεται πως υπήρξε το 2500 π.Χ. στη Μεσοποταμία. Στη φωτογραφία μια εικόνα πάνω σε ξύλινο κιβώτιο από την πόλη Ουρ.

Η Μυκηναϊκή σαρκοφάγος της Αγίας Τριάδας στην Κρήτη, 14ος αιώνας π.Χ., που απεικονίζει την πρώτη λύρα με επτά χορδές, την οποία κρατούσε ένας άντρας με μακριά ρόμπα, τρίτος από τα αριστερά.

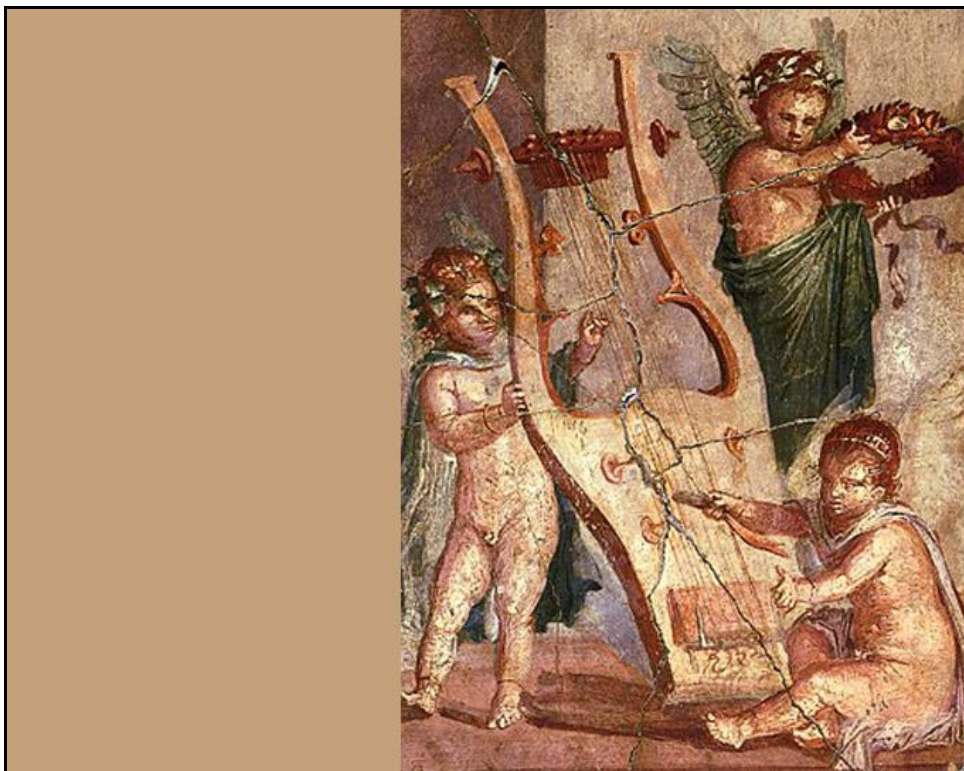

Η λύρα είναι ένα έγχορδο όργανο γνωστό για τη χρήση του στην ελληνική κλασική αρχαιότητα και σε μεταγενέστερες περιόδους. Η λύρα είναι παρόμοια στην εμφάνιση με μια μικρή άρπα αλλά με ξεχωριστές ιδιότητες. Στην Αρχαία Ελλάδα αφηγήσεις λυρικής ποίησης συνοδεύονταν με το παίξιμο μιας λύρας. Η λύρα παιζόταν με μια πέννα.

**Μια μούσα
παίζει τη φόρμιγκα,
από τα παλιότερα
είδη λύρας**

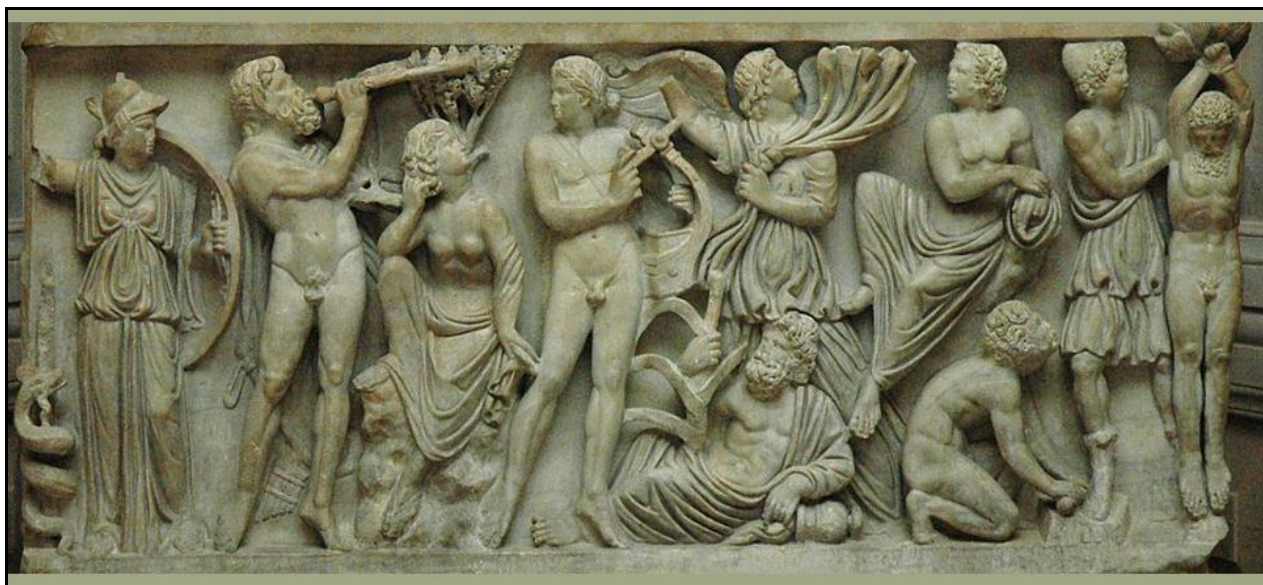
Ο Ρωμαϊκός θεός Έρωτας, σαν παιδί, παίζει λύρα, 1ος αιώνας μ.Χ.

Ο αυλός ήταν πνευστό μουσικό όργανο της Ελληνικής αρχαιότητας. Ανάλογα με την κατασκευή του ονομαζόταν μόναυλος (μονός αυλός), πλαγίαυλος (αυλός που παίζεται πλάγια όπως το σύγχρονο φλάουτο) ή διάυλος (διπλός αυλός). Ο αυλός ήταν βασικό όργανο σε όλους τους εορτασμούς στην Αρχαία Ελλάδα ιδιαίτερα δε σε τελετές προς τιμήν του Διονύσου. Επίσης ο αυλός εμφανίζεται ως συνοδευτικό όργανο στις κινήσεις των αθλητών στις αθλητικές διοργανώσεις.

Στην ελληνική μυθολογία, ο σάτυρος Μαρσύας είναι μια κεντρική φιγούρα σε δύο ιστορίες που αφορούν τη μουσική: Στη μία, πήρε τον διπλό αυλό που είχε εγκαταλειφθεί από την Αθηνά και τον έπαιξε. Στην άλλη, όπως φαίνεται στο Ρωμαϊκό ανάγλυφο της φωτογραφίας, αμφισβήτησε τον Απόλλωνα σε έναν διαγωνισμό μουσικής και έχασε το δέρμα του και τη ζωή του. Στην αρχαιότητα, η λογοτεχνία υπογραμμίζει συχνά την ύβρη του Μαρσύα και το δίκαιο της τιμωρίας του.

Η σύριγγα ή αυλός του Πανός είναι αρχαίο πνευστό μουσικό όργανο που αποτελείται από μια σειρά καλαμένιους σωλήνες, διαφορετικού μήκους, κολλημένους μεταξύ τους με κερί. Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία η νύμφη Σύριγξ μεταμορφώθηκε σε καλάμι για να αποφύγει τον έρωτα του Πανός. Ο Πάνας μετέτρεψε το καλάμι αυτό σε αυλό, που έγινε το αγαπημένο μουσικό όργανο των βοσκών.

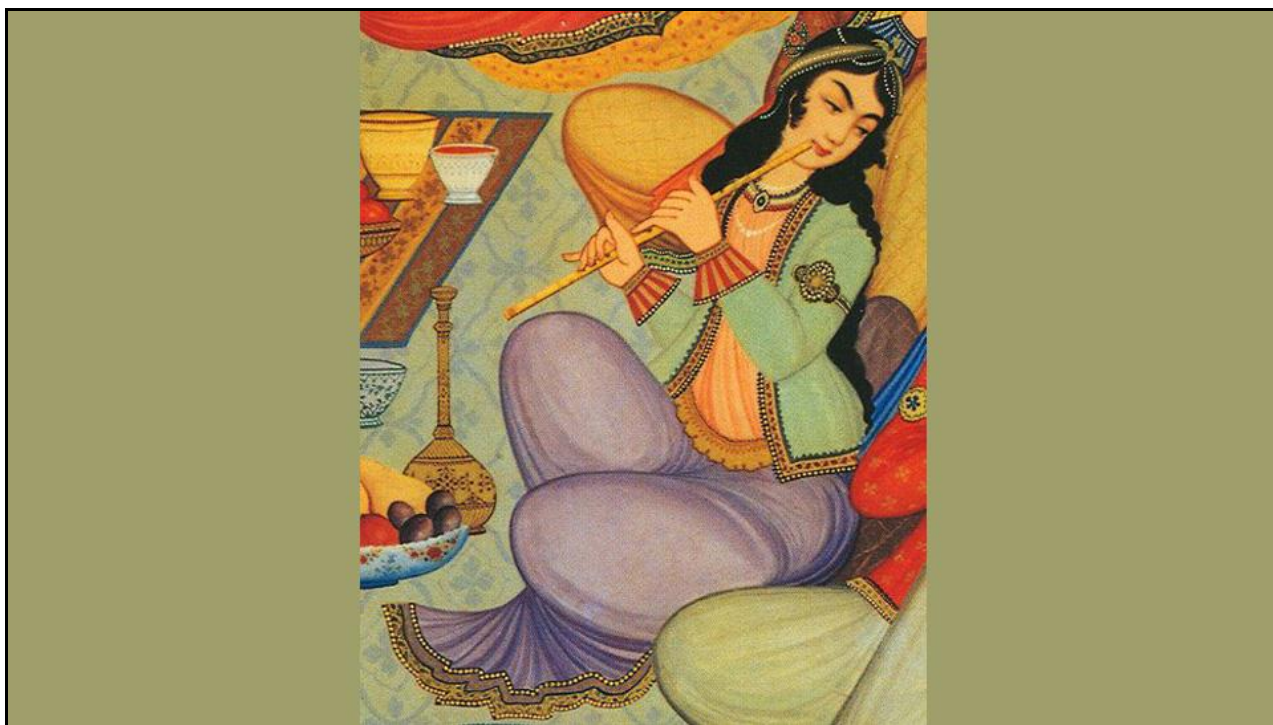
Το ξύλινο ψάρι είναι ένα αρχαίο ξύλινο όργανο κρουστών που προέρχεται από την Ανατολική Ασία. Χρησιμοποιείται ακόμα από μοναχούς κατά τη διάρκεια τελετών που συνήθως περιλαμβάνουν την απαγγελία σούτρα, μάντρα ή άλλα βουδιστικά κείμενα. Εξαπλώθηκε στην Κίνα, την Ιαπωνία, την Κορέα και άλλες χώρες της Ανατολικής Ασίας σε θρησκευτικές τελετές. Τα ξύλινα ψάρια χρησιμεύουν για να διατηρήσουν τον ρυθμό. Οι ταοϊστές κληρικοί έχουν επίσης προσαρμόσει τα ξύλινα ψάρια στις τελετές τους.

Το γιου ήταν ένα ξύλινο όργανο κρουστών λαξευμένο σε σχήμα τίγρης με οδοντωτή πλάτη που περιλαμβάνει 27 «δόντια». Χρησιμοποιείται από την αρχαιότητα στην Κίνα για τελετουργική μουσική του Κομφούκιου. Παιζόταν χτυπώντας το κεφάλι του τρεις φορές με ένα όργανο από μπαμπού και στη συνέχεια ξύνοντάς το κατά μήκος της οδοντωτής πλάτης μία φορά για να σηματοδοτήσει το τέλος μιας μουσικής ή κομφουκιανής διαδικασίας.

Το νεί ήταν αρχαίο Περσικό μουσικό όργανο, είδος αυλού, που παίζεται συνεχώς εδώ και 4.500 χρόνια.

Το βέενα ήταν ένα από τα παλαιότερα βουδιστικά μουσικά όργανα – τουλάχιστον από το 200 π.Χ.

**Η Ινδή θεά
Σαρασβάτι
παίζοντας
ένα βέενα**

Το αλμπόκα είναι ένα ξύλινο διπλό κλαρινέτο από τα πρώτα μουσικά όργανα των Ισλαμιστών της Αραβίας. Σήμερα χρησιμοποιείται από τους Βάσκους.

Από τα πρώτα τύμπανα στη Μέση Ανατολή. Συνήθως παίζονταν δύο μαζί.

Και ένα Ινδονησιακό μεταλλόφωνο.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ως μουσική ορίζεται η τέχνη που βασίζεται στην οργάνωση ήχων και σκοπός της είναι η σύνθεση, εκτέλεση και ακρόαση ενός έργου. Ένας ορισμός της μουσικής είναι: «μία από τις καλές τέχνες που ασχολείται με τον συνδυασμό ήχων με σκοπό την ομορφιά της έκφρασης, της σκέψης και του συναισθήματος». Η παγκόσμια ημέρα μουσικής καθιερώθηκε το 1982 με πρωτοβουλία του τότε Γάλλου υπουργού πολιτισμού Τζακ Λανγκ και υπό την αιγίδα του δήμου του Παρισιού. Γιορτάζεται στις 21 Ιουνίου.

Γνωστή και ως Απολλώνια Τέχνη, η μουσική πήρε το όνομά της από τις εννιά Μούσες της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας. Στην Αρχαία Ελλάδα ο όρος μουσική περιλάμβανε την Ποίηση, το Μέλος και τον Χορό ως μια αδιάσπαστη ενότητα τεχνών η οποία καλλιεργήθηκε ιδιαίτερα στο Θέατρο. Ο διαχωρισμός αναπτύχθηκε από τον δυτικοευρωπαϊκό πολιτισμό. Έτσι σήμερα μπορούμε να πούμε ότι η μουσική ως τέχνη έρχεται να καλύψει την ανάγκη του ανθρώπου να εκφράσει με τους ήχους τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις ψυχικές του καταστάσεις.

**Οι εννιά
Μούσες**

Η προϊστορική μουσική μπορεί να εντοπιστεί μόνο με βάση ευρήματα σε παλαιολιθικούς αρχαιολογικούς χώρους. Συχνά ανακαλύπτονται αυλοί δημιουργημένοι από κόκκαλα τα οποία έχουν τρυπηθεί συστηματικά. Το φλάουτο της εικόνας είναι τρυπημένο μηριαίο οστό μιας αρκούδας των σπηλαίων και πιστεύεται ότι είναι τουλάχιστον 40.000 ετών.

Η παλαιότερη και μεγαλύτερη συλλογή προϊστορικών μουσικών οργάνων βρέθηκε στην Κίνα και χρονολογείται μεταξύ 7000 και 6500 π.Χ. Τα ονομαζόμενα «κόκκαλα φλάουτα» έχουν 6 ως 9 τρύπες το καθένα και κατασκευάζονταν από κούφια κόκκαλα ενός πουλιού, του γερανού με κόκκινο στέμμα. Ανάμεσα στις ανακαλύψεις βρέθηκε και ένα που ήταν ακόμα δυνατόν να παίζει.

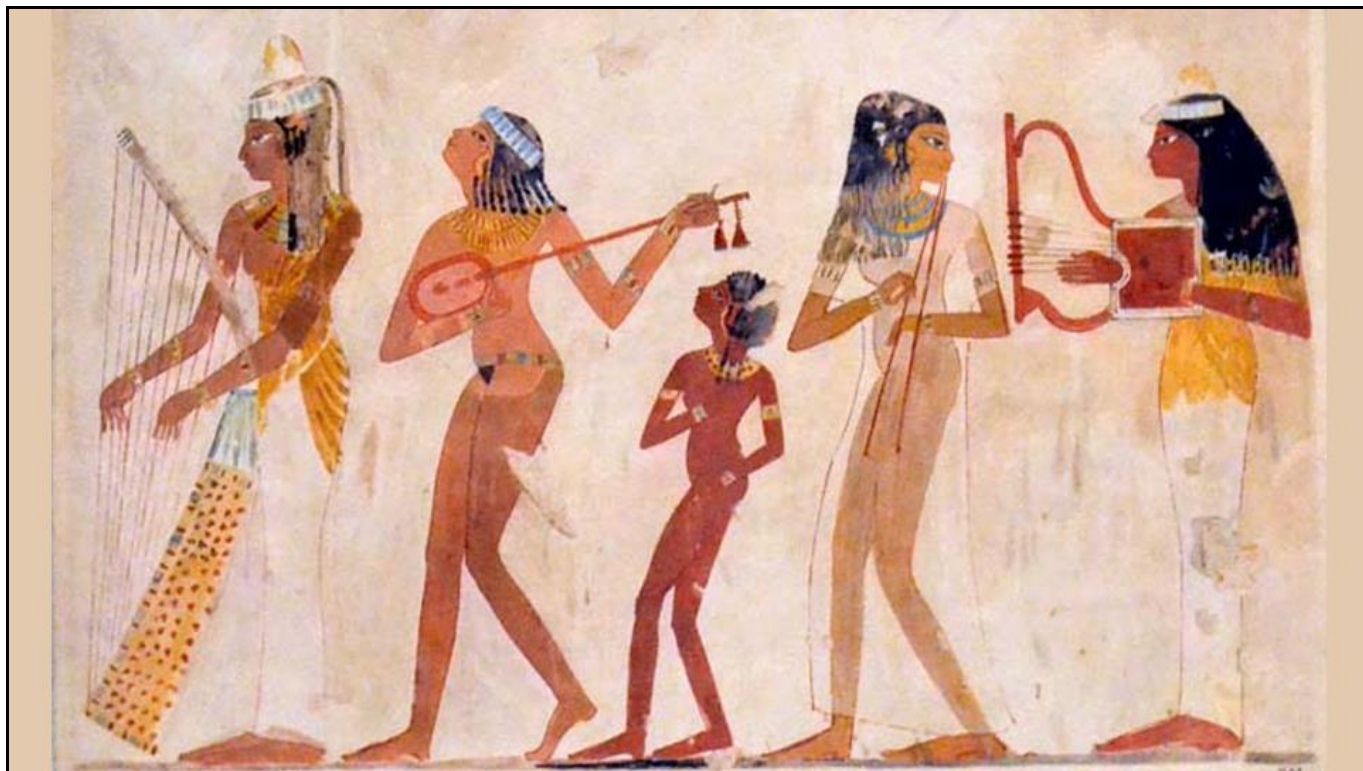
Η Ινδία έχει από τις παλαιότερες μουσικές παραδόσεις στον κόσμο. Αναφορές στην ινδική κλασική μουσική βρίσκονται στις Βέδες, αρχαίες γραφές της ινδουιστικής παράδοσης. Όργανα όπως το φλάουτο με επτά τρύπες και διάφοροι τύποι έγχορδων οργάνων, όπως αυτό της φωτογραφίας, έχουν ανακτηθεί από τους αρχαιολογικούς χώρους του πολιτισμού της κοιλάδας του Ινδού ποταμού.

Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι απέδιδαν στη θεά Νυχτερίδα την εφεύρεση της μουσικής. Η λατρεία της Νυχτερίδας τελικά ταυτίστηκε με αυτή της Άθορ επειδή και οι δύο απεικονίζονταν ως αγελάδες. Η μουσική της Άθορ χρησιμοποιήθηκε από τον θεό Όσιρι ως μέρος της προσπάθειάς του να εκπολιτίσει τον κόσμο. Κατά την προδυναστική περίοδο της αιγυπτιακής ιστορίας, τα ταφικά άσματα συνέχισαν να παίζουν σημαντικό ρόλο στην αιγυπτιακή θρησκεία και συνοδεύονταν από κλάπερς (όπως στην εικόνα) ή φλάουτο.

Τα όργανα που παίζονταν πιστοποιούνται με μεγαλύτερη ασφάλεια στο Παλαιό Βασίλειο της Αιγύπτου όταν παίζονταν άρπες, φλάουτα και διπλά κλαρίνα. Τα κύμβαλα συνόδευαν συχνά τη μουσική και τον χορό, όπως κάνουν ακόμα και σήμερα στην Αίγυπτο.

Σε ένα δοχείο πάπιας από χαυλιόδοντα ιπποπόταμου βρέθηκαν πήλινες πλάκες, που χρονολογούνται περίπου στο 1400 π.Χ., με τους στίχους για έναν ύμνο στη Νικάλ, μια σημαντική θεά των οπωρώνων, μαζί με οδηγίες για έναν τραγουδιστή που συνοδεύεται από έναν εννιάχορδο τύπο λύρας. Είναι το παλαιότερο σωζόμενο σημειογραφημένο μουσικό έργο.

Στην Αρχαία Ελλάδα πριν από τον 8ο αιώνα τα στοιχεία που υπάρχουν για τη μουσική είναι ελάχιστα και παρουσιάζονται μόνο σε μουσικές παραστάσεις. Για παράδειγμα, στον Κυκλαδικό πολιτισμό βρέθηκαν μουσικές παραστάσεις που απεικονίζουν άρπα και διάυλο του 2800 π.Χ.

Στον Μινωικό πολιτισμό (μέσα της 2ης χιλιετίας π.Χ.) βρέθηκαν αναπαραστάσεις που απεικονίζουν μουσικούς με λύρα και διάυλο.

Και στον Μυκηναϊκό πολιτισμό (μέσα της 2ης χιλιετίας π.Χ.) βρέθηκαν μουσικές παραστάσεις που απεικονίζουν μουσικούς με λύρα και δίαυλο καθώς και άλλα όργανα από πολιτισμούς της Μεσοποταμίας και της Ασίας.

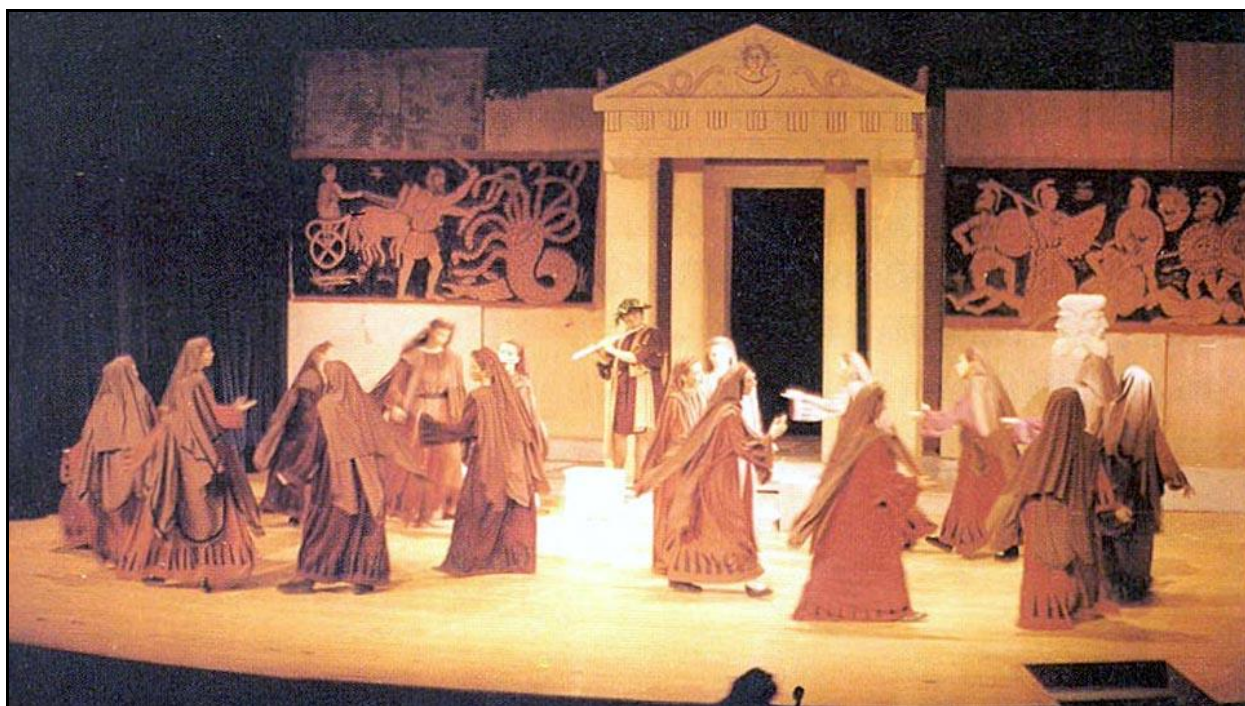
Η ενόργανη μουσική είχε θρησκευτικό και διασκεδαστικό ρόλο στην αρχαία Ελλάδα, καθώς συχνά συνόδευε θρησκευτικές εκδηλώσεις, τελετουργίες και πανηγύρια. Η μουσική ήταν επίσης για ψυχαγωγία όταν συνόδευε τα συμπόσια.

Ένα δημοφιλές είδος τραγουδιών ήταν τα σκόλια, που τραγουδιούνταν στα επίσημα συμπόσια για τον εορτασμό κάποιου σημαντικού γεγονότος. Όλοι μαζί οι συμποσιαστές ξεκινούσαν τραγουδώντας ένα από αυτά τα τραγούδια και στη συνέχεια ο κάθε συνδαιτυμόνας τραγουδούσε μόνος του.

Η μουσική της Αρχαίας Ελλάδας ήταν ένα μείζον κομμάτι του αρχαιοελληνικού θεάτρου. Χρησιμοποιούνταν μουσικά όργανα όπως, μεταξύ άλλων, ο αυλός, η λύρα, και ιδιαίτερα η κιθάρα. Η μουσική ήταν σημαντικό μέρος της αρχαιοελληνικής παιδείας, όπου τα αγόρια ξεκινούσαν μουσικές σπουδές από έξι χρονών.

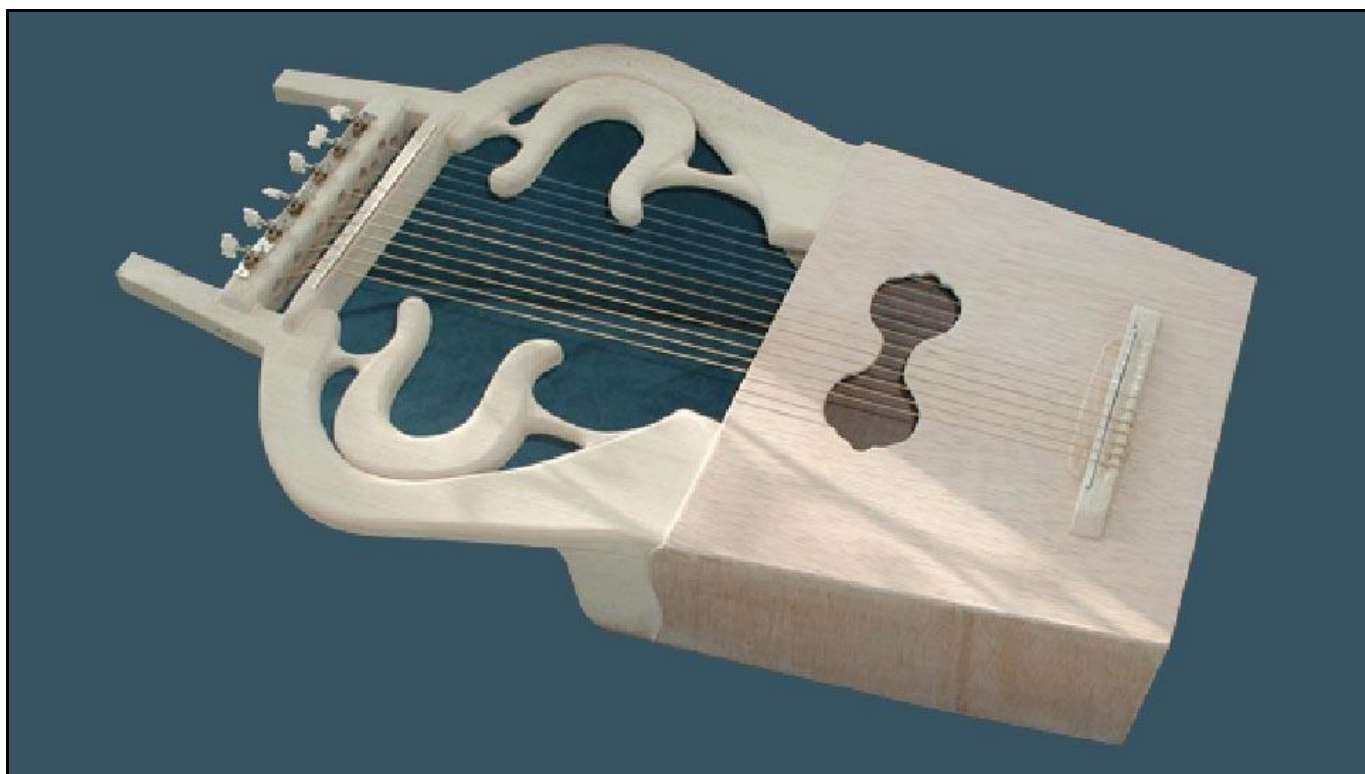
Ο αυλός, συνήθως διπλός, αποτελείτο από δύο σωλήνες καλαμιού, που δεν είναι ενωμένοι αλλά γενικά παίζονται με ένα στόμιο για να συγκρατούν και τους δύο σωλήνες σταθερά ανάμεσα στα χείλη του παίκτη. Παρήγαγαν έναν χαμηλό ήχο σαν κλαρίνο. Συνδέθηκε με τη λατρεία του Διόνυσου.

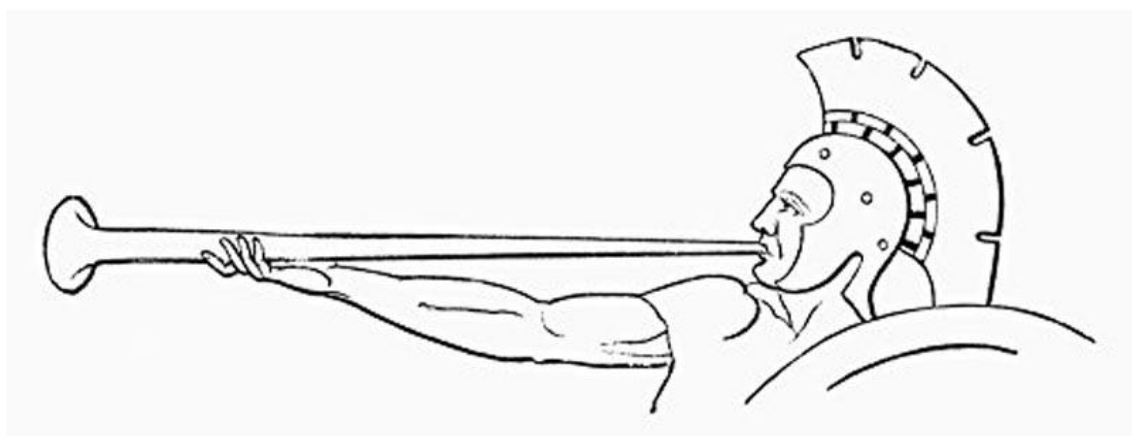
Η λύρα ήταν λαϊκό όργανο, συνδεδεμένο με τη λατρεία του Απόλλωνα. Χρησιμοποιείτο για να συνοδεύει άλλους ή ακόμα και τον εαυτό του του χρήστη για απαγγελία και τραγούδι. Αποτελούσε το συμβατικό όργανο για μια αριστοκρατική εκπαίδευση.

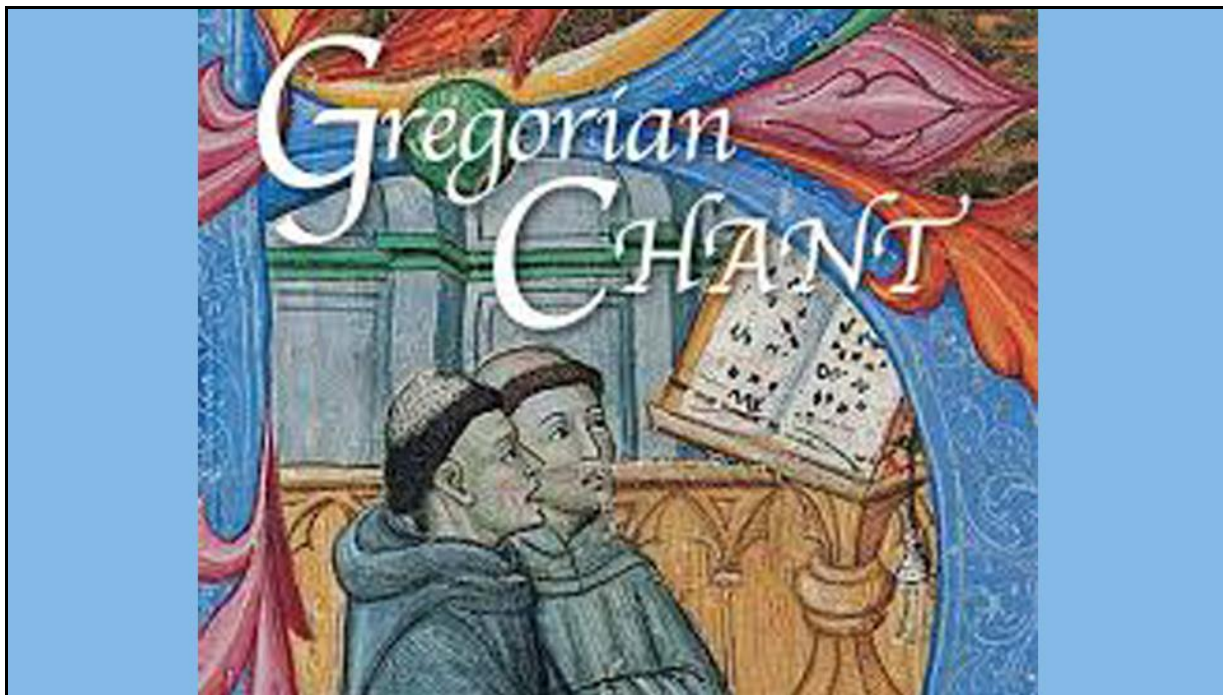
Η κιθάρα ήταν μια επαγγελματική εκδοχή της λύρας που χρησιμοποιείτο από πληρωμένους μουσικούς.

Η σάλπιγγα χρησιμοποιείτο από τους αρχαίους Έλληνες πολεμιστές.

«Γρηγοριανό μέλος» ονομάστηκε η λειτουργική μουσική της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, που πήρε το όνομά της από τον Γρηγόριο τον Α΄, ο οποίος υπήρξε Πάπας από το 590 έως το 604. Ο Γρηγόριος Α΄ κωδικοποίησε τους ύμνους της Λειτουργίας, σύμφωνα με το εορτολόγιο της Ρωμαϊκής Καθολικής Εκκλησίας και όρισε αυτούς που θα έπρεπε να ψάλλονται σε όλες τις εκκλησίες, καταρτίζοντας έτσι το τυπικό που καθόριζε το ύφος της εκκλησιαστικής μουσικής.

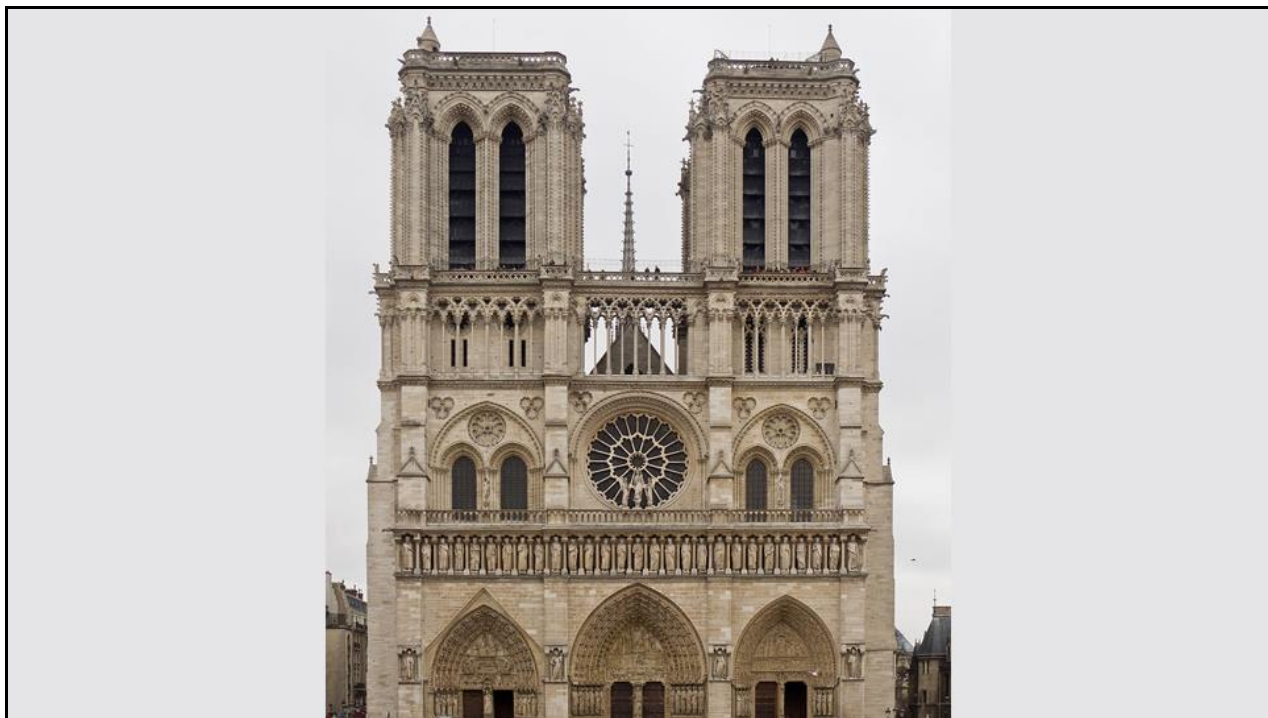
Η μουσική του «Γρηγοριανού Μέλους» είναι μονοφωνική, χωρίς κανονικό μέτρο, αλλά ακολουθεί τον ρυθμό των λέξεων, οι οποίες πολύ συχνά είναι από τη Βίβλο και ιδίως από τους Ψαλμούς. Το Γρηγοριανό Μέλος τραγουδιέται από χορωδία και από σολίστες, με εναλλαγή σολίστ και χορωδίας.

Όλη αυτή η περίοδος της Μονοφωνίας συνοδεύεται από τον πόλεμο της Εκκλησίας εναντίον των μουσικών οργάνων, τα οποία οι ιερείς θεωρούν απαράδεκτα για την υμνώδία, ενώ η απλή ανθρώπινη φωνή θεωρείται ως η πιο κατάλληλη. Τον 9ο αιώνα, όμως, καταφέρνει να εισαχθεί το Εκκλησιαστικό όργανο στους ναούς των Ρωμαιοκαθολικών.

Στη Σχολή της Παναγίας των Παρισίων ανήκει η δημιουργία ενός συστήματος κανόνων πολυφωνίας, καθώς και ένα σύνολο από νέες μουσικές κατακτήσεις. Κύριοι αντιπρόσωποι ήταν ο Λεονέν, οργανίστας στην Παναγία των Παρισίων μέχρι τα τέλη του 12ου αιώνα, ο οποίος ξεφεύγει από τα δεσμά του Γρηγοριανού μέλους, και ο μαθητής του Περοτέν.

Οι τροβαδούροι ήταν ευγενείς και μορφωμένοι, κυρίως ιππότες, τραγουδιστές, λυρικοί ποιητές και μουσικοί, που έζησαν από τον 12ο ως τον 14ο αιώνα. Τα τραγούδια των τροβαδούρων ήταν κατά κύριο λόγο λυρικά, και κινήθηκαν κυρίως γύρω από τις θεματικές του ιπποτισμού, του «ευγενούς έρωτα» και της εξιδανίκευσης των σχέσεων.

Διάσημος και σημαντικός τροβαδούρος ήταν ο Αντάμ ντε λα Αλ (1237 ως 1287), γνωστός με το παρατσούκλι "Ο καμπούρης", που έγραψε με τέχνη ένα είδος μουσικής που λεγόταν «Παιχνίδια» (τραγουδιστοί διάλογοι που σχολιάζουν ευχάριστα κάποιο ερωτικό επεισόδιο) καθώς και πολλά άλλα έργα. Η τέχνη των τροβαδούρων παρήκμασε τον 14ο αιώνα και έσβησε με την πανδημία της Μαύρης πανώλης το 1348.

Η αισθητική περίοδος της λεγόμενης «Νέας Τέχνης», κατά την ύστερη μεσαιωνική εποχή, αποτέλεσε το επόμενο βήμα στην καθιέρωση νέων μουσικών κατακτήσεων. Η μουσική παρουσιάζεται πιο απελευθερωμένη και επηρεασμένη από τη λαϊκή μουσική και το λειτουργικό μέλος. Η Ιταλία ήταν η χώρα που αφομοίωσε τα στοιχεία της Νέας Τέχνης και με πρωτεργάτη τον τυφλό οργανίστα Φραντζέσκο Λαντίνι (1335 ως 1397) έδωσε νέες φόρμες.

Με τον όρο Αναγεννησιακή μουσική αναφερόμαστε στη μουσική της εποχής της Αναγέννησης, που εκτείνεται περίπου από το 1400 ως το 1600 και χαρακτηρίζεται από έντονο ανθρωπισμό, τάσεις φιλοσοφικές και επιστροφή στα αρχαία Ελληνικά γράμματα, καθώς και έντονη προσκόλληση πάνω στην αρχαία μετρική της ποίησης, η οποία οδηγούσε τη σύνθεση της μουσικής. Δύο σημαντικές προσωπικότητες της περιόδου ήταν ο Ορλάντο ντι Λάσσο από τη Φλάνδρα και ο Αντουάν ντε Μπαΐφ.

Μουσική Μπαρόκ ονομάζεται η μουσική που εντάσσεται στη γενική καλλιτεχνική τεχνοτροπία που ονομάζεται Μπαρόκ και αναπτύχθηκε πρώτα στην Ιταλία κατά τον 17ο αιώνα και εξαπλώθηκε σε όλη την Ευρώπη. Είναι ένας ρυθμός πολύπλοκος, εντυπωσιακός, σε αντίθεση με την ηρεμία και γαλήνη που επικρατούσε στην Αναγέννηση, αλλά και οργανωμένος και κωδικοποιημένος.

Οι συνθέτες της εποχής Μπαρόκ με σημαντικό έργο ήταν πολλοί. Ξεχωρίζουν οι Ιταλοί Αντόνιο Βιβάλντι και Κλαούντιο Μοντεβέρντι ...

... και ο Γερμανός Γιόχαν Σεμπάστιαν Μπαχ.

Με τον όρο κλασική εποχή της μουσικής αναφερόμαστε στην κλασική περίοδο της Δυτικής μουσικής, η οποία ξεκίνησε περίπου το 1750 και τερματίστηκε το 1820. Η κλασική εποχή ακολούθησε την Μπαρόκ περίοδο. Αποτελέσε την περίοδο κατά την οποία ξεχώρισαν οι μορφές πολύ σημαντικών συνθετών. Επιπλέον μπορεί να ενταχθεί σε μια γενικότερη πολιτιστική αλλαγή που συντελέστηκε από τα μέσα του 18ου αιώνα, έχοντας ως σημαντική επιρροή τις ιδέες του Διαφωτισμού, με αποτέλεσμα τη δημιουργία εξαιρετικών μουσικών επιτευγμάτων.

Η ακμή της όπερας είναι βασικό γνώρισμα της κλασικής περιόδου στη μουσική. Το ιταλικό μουσικό θέατρο ήταν γενικότερα χώρος μουσικών καινοτομιών και διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του κλασικού ύφους.

Σημαντικοί συνθέτες της κλασικής μουσικής ήταν ο Γιόζεφ Χάιντν, ο Βόλφγκανγκ Αμαντέους Μότσαρτ ...

... και ο Λούντβιχ βαν Μπετόβεν.

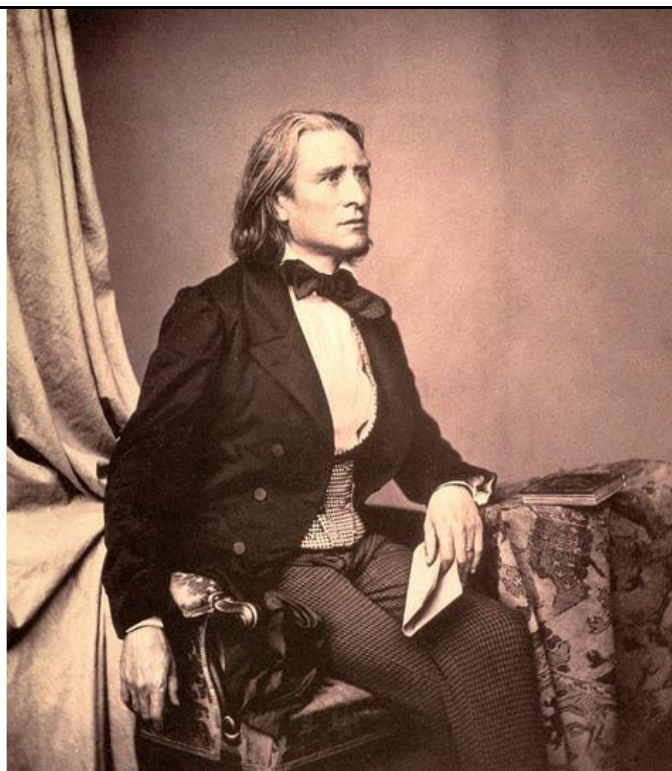
Ρομαντική ονομάζεται η μουσική που ανήκει στο ευρύτερο πνευματικό κίνημα που εμφανίστηκε στο τέλος του 18ου αιώνα στη Γερμανία και διαδόθηκε κατά τις πρώτες δεκαετίες του 19ου αιώνα στην υπόλοιπη Ευρώπη. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από έντονες αναφορές σχετικά με την ελευθερία του ανθρώπου, την παιδεία του, τη σχέση του με τη φύση αλλά και τον άνθρωπο. Κυριαρχεί μια τάση απελευθέρωσης των συναισθημάτων που δεν υπήρχε στις προηγούμενες εποχές και οι καλλιτέχνες εκφράζουν τον πόνο, την αγάπη και τη χαρά.

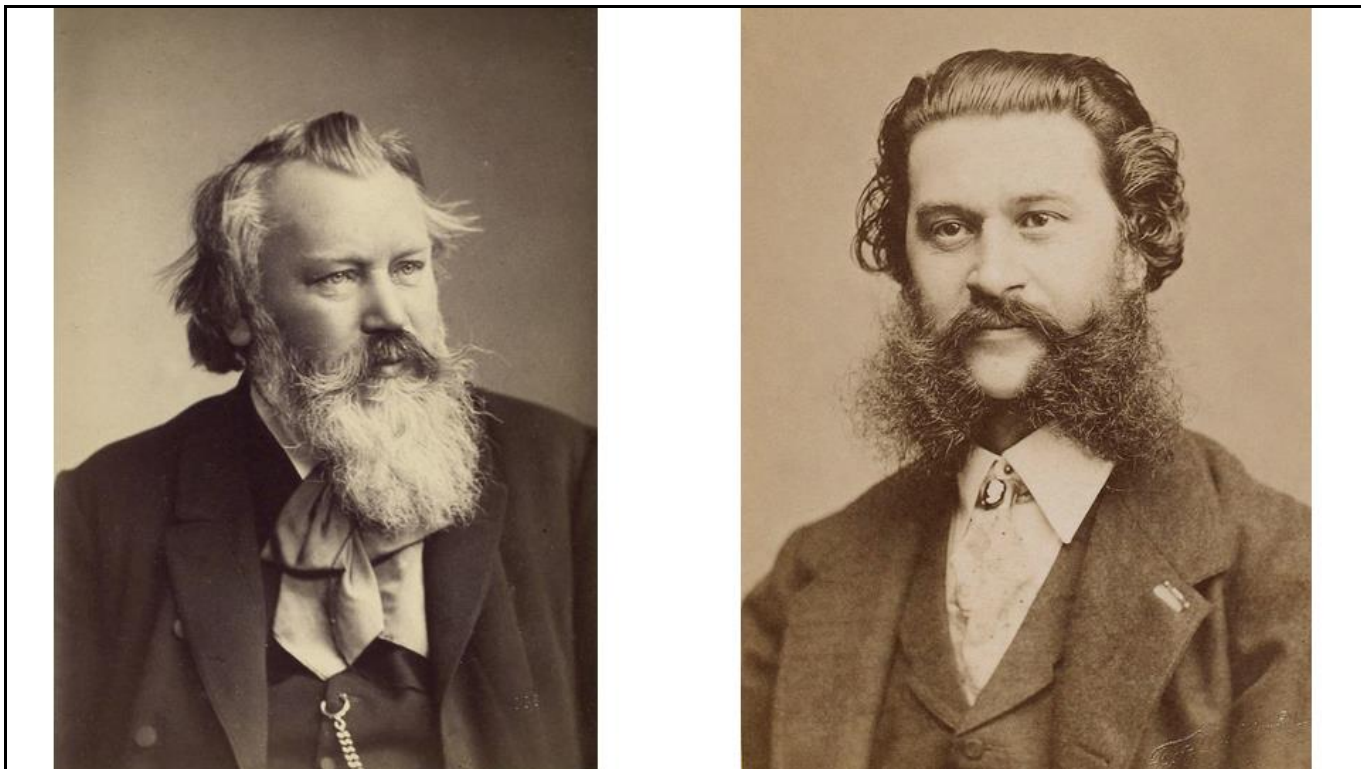
Σημαντικοί συνθέτες της ρομαντικής μουσικής ήταν ο Ρίχαρντ Βάγκνερ, ο Τζουζέπε Βέρντι ...

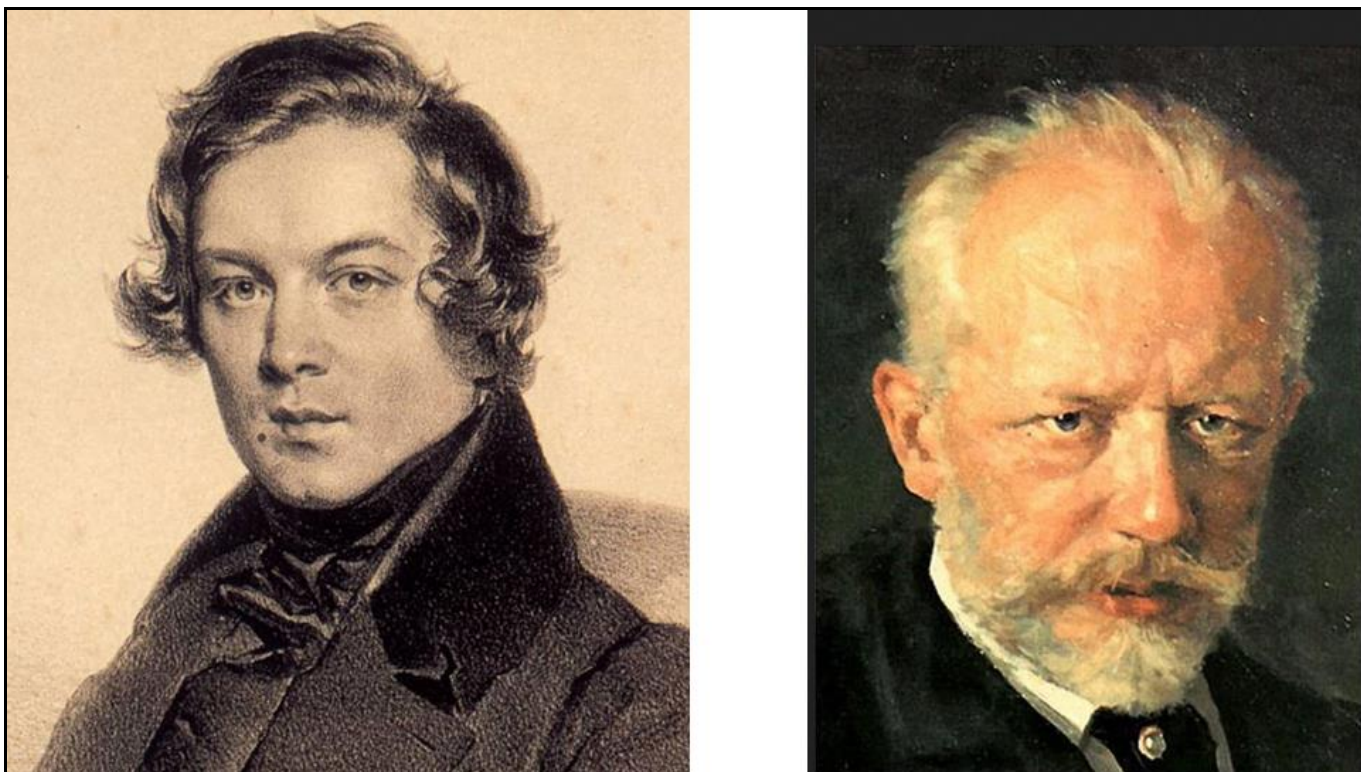
... ο Φρεντερίκ Σοπέν, ο Φραντς Λιστ ...

... ο Γιοχάνες Μπραμς, ο Γιόχαν Στράους ο νεώτερος ...

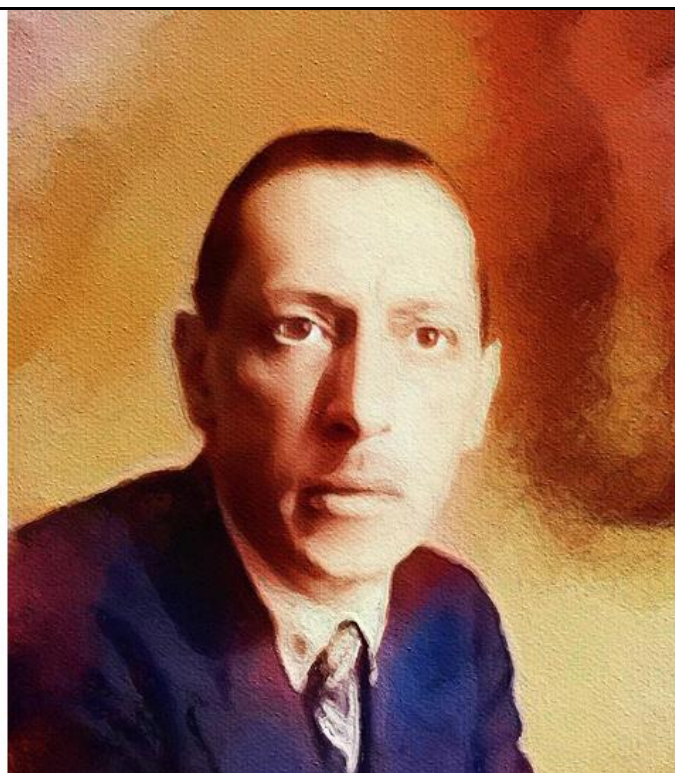
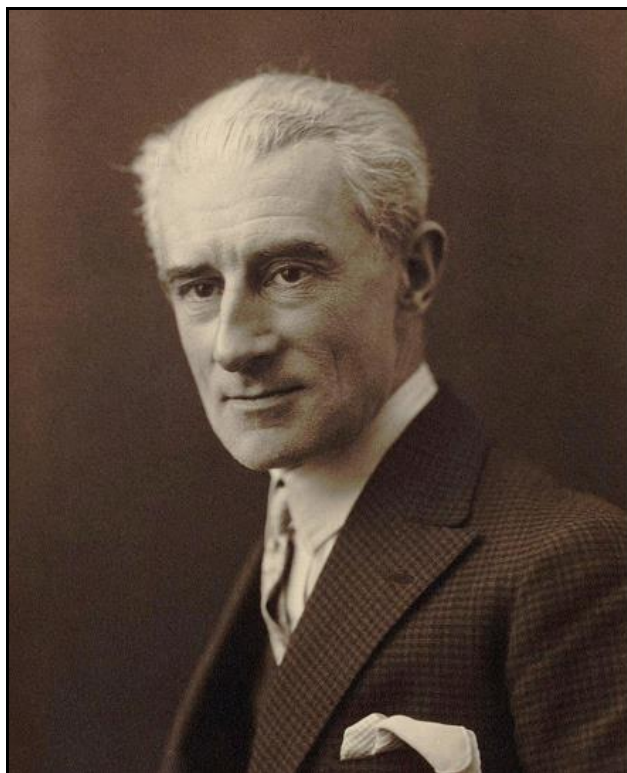
... ο Ρόμπερτ Σούμαν και ο Πιότρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι.

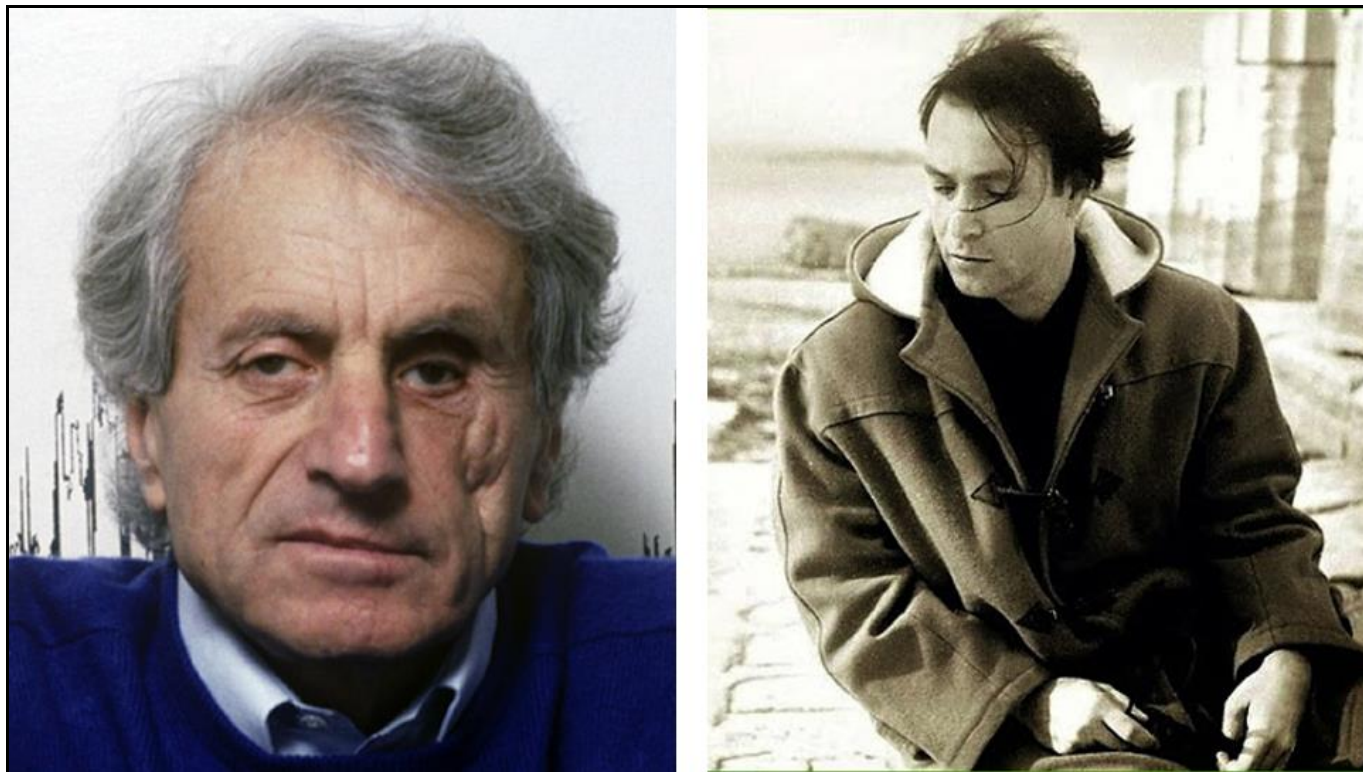
Με τον όρο σύγχρονη κλασική μουσική ονομάζουμε ευρύτερα τη μουσική εξέλιξη του 20ού αιώνα που συνοδεύτηκε από έντονες αναζητήσεις και αμφισβητήσεις των συμβατικών ακουσμάτων των προηγούμενων αιώνων. Ατονικότητα, Δωδεκαφθογγισμός, Σειραϊσμός είναι ονόματα που προσδιορίζουν έναν τρόπο γραφής που απέχει πολύ από τον καθιερωμένο.

Σημαντικοί συνθέτες της κλασικής μουσικής του 20ού αιώνα ήταν ο Μορίς Ραβέλ, ο Ιγκόρ Στραβίνσκι...

... και οι Έλληνες Ιάννης Ξενάκης και Γιάννης Χρήστου.

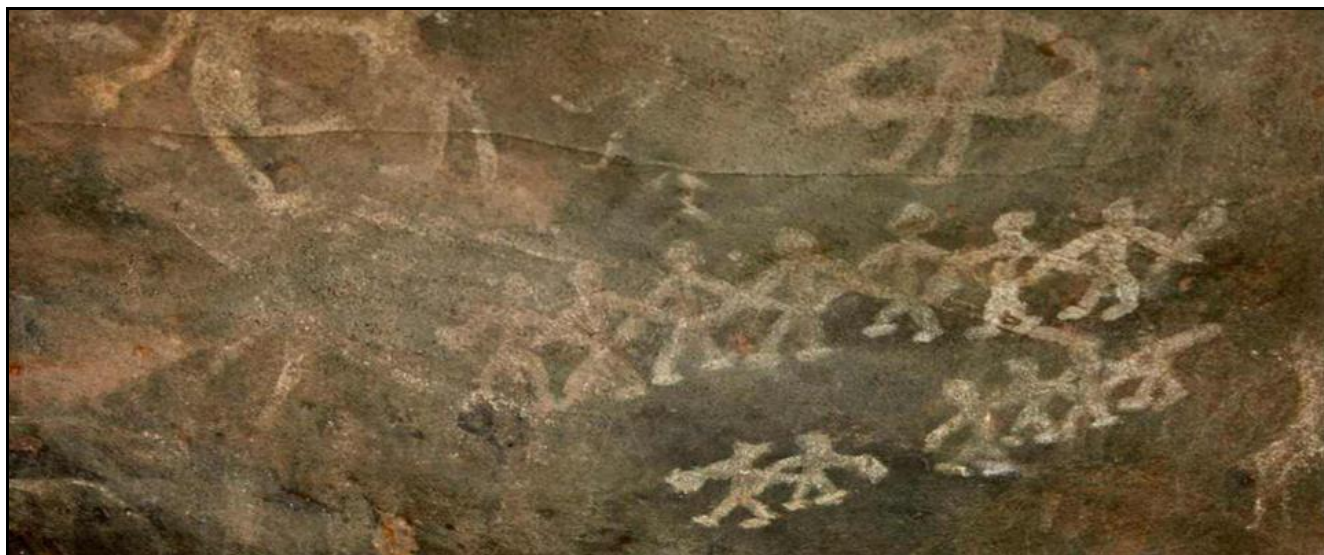

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας ηχογράφησης έκανε όλους τους ήχους διαθέσιμους για πιθανή χρήση ως μουσικό υλικό. Η ηλεκτρονική μουσική αναφέρεται γενικά σε ένα ρεπερτόριο έντεχνης μουσικής που αναπτύχθηκε τη δεκαετία του 1950 στην Ευρώπη, την Ιαπωνία και την Αμερική. Η αυξανόμενη διαθεσιμότητα της μαγνητικής ταινίας αυτή τη δεκαετία παρείχε στους συνθέτες ένα μέσο που επέτρεπε την εγγραφή ήχων και στη συνέχεια τον χειρισμό τους με διάφορους τρόπους.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Η φυσική παρόρμηση για χορό μπορεί να υπήρχε από την αρχή της εξέλιξης του ανθρώπου. Ο χορός ήταν σημαντικό μέρος της τελετής, των τελετουργιών, των εορτασμών και της διασκέδασης πριν από τη γέννηση των πρώτων ανθρώπινων πολιτισμών. Η αρχαιολογία παραδίδει ίχνη χορού από την προϊστορική εποχή, όπως πίνακες ζωγραφικής στα καταφύγια βράχου 10.000 ετών στην Ινδία...

... και σε αιγυπτιακούς τάφους που απεικονίζουν χορευτικές φιγούρες από το 3300 π.Χ. Πολλές μορφές σύγχρονων χορών μπορούν να εντοπιστούν σε ιστορικούς, παραδοσιακούς, τελετουργικούς και εθνοτικούς χορούς της αρχαίας περιόδου.

Ο λαϊκός χορός είναι ένας χορός που αντανακλά τη ζωή των ανθρώπων μιας συγκεκριμένης χώρας ή περιοχής. Οι όροι «εθνοτικός» και «παραδοσιακός» χρησιμοποιούνται όταν χρειάζεται να τονιστούν οι πολιτιστικές ρίζες του χορού. Αν ορισμένοι χοροί ξεπερνούν τα εθνοτικά σύνορα, οι εθνοτικές διαφορές είναι συχνά αρκετά σημαντικές για να αναφερθούν. Στη φωτογραφία λαϊκός χορός της Ινδονησίας.

Οι ελληνικοί χοροί είναι μια πολύ παλιά παράδοση του ελληνικού λαού. Αναφέρονται από συγγραφείς όπως ο Πλάτωνας, ο Αριστοτέλης, ο Πλούταρχος και ο Λουκιανός. Υπάρχουν διαφορετικά χορευτικά είδη και ερμηνείες στην ηπειρωτική και στη νησιωτική χώρα. Κάθε περιοχή διαμόρφωσε τους δικούς της χορούς για να ταιριάζει με τη νοοτροπία της. Για παράδειγμα, οι νησιώτικοι χοροί έχουν μια πιο ομαλή ροή στην εξέλιξή τους, ενώ ο ποντιακός χορός της Μαύρης Θάλασσας (όπως στη φωτογραφία) είναι πολύ γρήγορος.

Ο συρτός είναι ένας παραδοσιακός ελληνικός χορός που η προέλευσή του τον ανάγει στην αρχαία Ελλάδα. Το όνομα του χορού προέρχεται από την αρχαιοελληνική λέξη "σύρω" (τον χορό). Ο Συρτός χορεύεται σήμερα σε όλη την Ελλάδα και είναι διαδεδομένος σε πολλές χώρες.

Ο πυρρίχιος είναι ο αρχαιότερος ελληνικός πολεμικός χορός. Οι χορευτές χόρευαν κρατώντας ασπίδα και δόρυ και φορώντας περικεφαλαία. Σύμφωνα με τον Όμηρο, στην πολιορκία της Τροίας, ο Αχιλλέας, πριν κάψει τον νεκρό Πάτροκλο, χόρεψε τον Πυρρίχιο πάνω στην πλατφόρμα των καυσόξυλων στα οποία τοποθέτησε μετά τον Πάτροκλο για να ανάψει η νεκρική πυρά.

Στην Κύπρο υπάρχει ο παραδοσιακός χορός της τατσιας (ένα είδος κόσκινου) κατά τον οποίο ο χορευτής εκτελεί περίτεχνες φιγούρες με την τατσία, βάζοντας στο πλάι του εσωτερικού της και ποτήρια γεμάτα κρασί.

Μερικοί λαϊκοί χοροί επεκτάθηκαν σε πολλές χώρες και γράφηκαν μουσικές γι' αυτούς τους χορούς. Η πόλκα είναι ένας εύθυμος, ζωντανός χορός με καταγωγή από την Τσεχία, που διαδόθηκε στην Ευρώπη ιδιαίτερα κατά τον 19ο αιώνα. Από τις γνωστότερες μουσικές πόλκες είναι οι συνθέσεις του Γιόχαν Στράους.

Ο χορός των Βαστόνων είναι το όνομα ενός τελετουργικού χορού με όπλα που διαδόθηκε σε όλη την Ευρώπη και την υπόλοιπη ιβηρική περιοχή, αλλά κυρίως στην Καταλονία. Οι Αγγλικοί και οι Ουαλικοί χοροί Morris είναι γνωστοί συγγενείς αυτής της παράδοσης.

Το Φαντάνγκο είναι ένας ζωντανός χορός ζευγαριών που προέρχεται από την Πορτογαλία και την Ισπανία, παραδοσιακά συνοδευόμενος από κιθάρες, καστανιέτες ή χειροκροτήματα. Το Φαντάνγκο μπορεί να τραγουδηθεί και να χορευτεί.

Το φλαμένκο είναι ένας ισπανικός χορός που αφορά ένα είδος μουσικής και χορού. Το φλαμένκο ενσωματώνει μια σύνθετη μουσική και πολιτισμική παράδοση. Προήλθε αρχικά από την περιφέρεια της Ανδαλουσίας, όπου αναπτύχθηκε σαν ξεχωριστή υποκουλτούρα με κέντρο τη Σεβίλλη, στη συνέχεια όμως εξελίχτηκε σε χαρακτηριστικό κομμάτι του πολιτισμού ολόκληρης της Ισπανίας. Είναι γενικότερα παραδεκτό ότι το φλαμένκο δημιουργήθηκε από τη μοναδική συνύπαρξη και μείξη της αραβικής, ανδαλουσιανής και τσιγγάνικης κουλτούρας στην περιοχή της Ανδαλουσίας την ιστορική περίοδο κατά την οποία οι Χριστιανοί βασιλείς ανακατέκτησαν την Ισπανία από τους Μουσουλμάνους. Χαρακτηριστικό μουσικό όργανο είναι η κιθάρα φλαμένκο.

Χώρα είναι ένα είδος κυκλικού χορού που προέρχεται από τα Βαλκάνια αλλά συναντάται και σε άλλες χώρες. Η λέξη «χώρα» απαντάται σε πολλές σλαβικές γλώσσες και έχει την έννοια του «κυκλικού».

Ο ιρλανδικός χορός αναφέρεται σε μια ομάδα παραδοσιακών μορφών χορού που προέρχονται από την Ιρλανδία. Περιλαμβάνει χορούς τόσο σόλο όσο και σε ομάδες και χορούς για κοινωνικούς, διαγωνιστικούς και παραστατικούς σκοπούς. Ο ιρλανδικός χορός στη σημερινή του μορφή αναπτύχθηκε από διάφορες επιρροές όπως ο προγενέστερος ιθαγενής ιρλανδικός χορός, ο αγγλικός επαρχιακός χορός και αργότερα οι γαλλικές καντρίλιες.

Η ταραντέλα είναι μια ομάδα διαφόρων χορών οι οποίοι χαρακτηρίζονται από γρήγορο και αισιόδοξο ρυθμό, και συνοδεύονται από ντέφια. Είναι από τις πιο αναγνωρισμένες μορφές της παραδοσιακής μουσικής της Νότιας Ιταλίας.

Η χότα είναι ένα είδος μουσικής και σχετικού χορού που έχει εξαπλωθεί σε όλη την Ισπανία. Διαφέρει ανά περιοχή. Η χότα χορεύεται και τραγουδιέται συνοδευόμενη από καστανιέτες και αυτοί που χορεύουν φορούν τις τοπικές στολές τους.

Ο χορός Morris είναι μια μορφή αγγλικού λαϊκού χορού που συνήθως συνοδεύεται από μουσική. Βασίζεται στο ρυθμικό βήμα από μια ομάδα χορευτών, που συνήθως φορούν μαξιλαράκια με καμπανάκια στις κνήμες τους. Οι χορευτές μπορούν επίσης να χρησιμοποιούν ραβδιά, σπαθιά και μαντήλια. Χτυπούν τα ραβδιά, τα ξίφη ή τα μαντήλια τους μαζί για να ταιριάζουν με τον χορό.

Η πολωνέζα είναι ένας λαϊκός χορός της Πολωνίας. Χρησιμοποιήθηκε συχνά σε καρναβαλικές γιορτές. Πρόσφερε και ιδέες στη δημιουργία μουσικής. Οι Πολωνέζες του Σοπέν είναι γενικά οι πιο γνωστές στην κλασική μουσική.

Το Κρακοβιάκ είναι ένας γρήγορος, συγχρονισμένος πολωνικός λαϊκός χορός από την περιοχή της Κρακοβίας. Η λαϊκή στολή που φοριέται για τον χορό έχει γίνει η εθνική φορεσιά της Πολωνίας, κυρίως το καπέλο με κορυφές από φτερά παγωνιού.

Η μαζούρκα είναι μια πολωνική μουσική μορφή που βασίζεται σε στυλιζαρισμένους λαϊκούς χορούς, συνήθως σε ζωηρό ρυθμό. Η μαζούρκα, παράλληλα με τον χορό πόλκα, έγινε δημοφιλής στις αίθουσες χορού και στα σαλόνια της Ευρώπης τον 19ο αιώνα, ιδιαίτερα μέσω των έργων του Σοπέν.

Ο ρωσικός λαϊκός χορός είναι σημαντικό μέρος του ρωσικού πολιτισμού. Μερικά από τα μοναδικά χαρακτηριστικά του υποδηλώνουν ότι πολλά στοιχεία αναπτύχθηκαν από τον πρώιμο ρωσικό πληθυσμό. Πολλοί από αυτούς τους πρώιμους χορούς χορεύονταν από τις κατώτερες τάξεις. Συνήθως οι ανώτερες τάξεις παρακολουθούσαν τους καλλιτέχνες αντί να συμμετέχουν οι ίδιοι στους χορούς.

Το κύριο είδος του ουκρανικού λαϊκού χορού είναι ο στρογγυλός χορός, ως ένα από τα παλαιότερα είδη λαϊκής τέχνης χορού, η απόδοση του οποίου συνδέεται με ημερολογιακές τελετές.

Ο χορός Τσόου είναι ένας ινδικός χορός με πολεμικές και λαϊκές παραδόσεις. Ο χορός αυτός παραδοσιακά γίνεται τοπικά ιδιαίτερα την άνοιξη κάθε χρόνου, και είναι μια μορφή χορού που προέκυψε από μια συγχώνευση κλασικών ινδουιστικών χορών και παραδόσεων αρχαίων περιφερειακών φυλών. Συγκεντρώνει ανθρώπους από διάφορα κοινωνικο-οικονομικά υπόβαθρα σε ένα εορταστικό και θρησκευτικό πνεύμα.

Το Μπανγκρά είναι ένα είδος παραδοσιακού λαϊκού χορού της Ινδίας, που γίνεται την εποχή της συγκομιδής. Σε μια τυπική παράσταση αρκετοί χορευτές εκτελούν δυνατές κλωτσιές, πηδήματα και κάμψεις του σώματος με τη συνοδεία σύντομων τραγουδιών με τον ρυθμό ενός διπλού τύμπανου με κεφαλή.

Ένας από τους τελετουργικούς χορούς της Ινδίας είναι ο Ράσα που εκτελείται όταν υπάρχει πανσέληνος, σε κάποιες περιοχές τον Αύγουστο και σε άλλες περιοχές τον Σεπτέμβριο ή τον Οκτώβριο.

Το Γιανγκ είναι μια μορφή κινέζικου λαϊκού χορού που αναπτύχθηκε από έναν χορό γνωστό στη δυναστεία των Σονγκ ως Χωριάτικη Μουσική. Είναι μία από τις πιο αντιπροσωπευτικές μορφές λαϊκών τεχνών. Είναι δημοφιλές τόσο στην ύπαιθρο όσο και στις πόλεις της βόρειας Κίνας. Είναι ιδιαίτερα δημοφιλές στους ηλικιωμένους. Πλήθος κόσμου θα βγει στο δρόμο το βράδυ και θα χορέψει μαζί σε μια γραμμή ή σχηματισμό κύκλου.

Σε μερικούς από τους πρώτους χορούς που καταγράφηκαν στην Κίνα, οι χορευτές ντύνονταν ζώα και μυθικά θηρία και κατά τη διάρκεια της δυναστείας των Χαν αναφέρθηκαν ορισμένες μορφές του χορού των δράκων. Οι χοροί των δράκων περιλαμβάνουν έναν χορό που εκτελείται κατά τη διάρκεια μιας τελετουργίας για έκκληση για βροχή την εποχή της ξηρασίας, καθώς ο κινέζικος δράκος είχε συνδεθεί με τη βροχή.

Υπάρχουν 56 εθνοτικές ομάδες στην Κίνα και κάθε εθνοτική ομάδα έχει τον δικό της χορό με εθνοτικά χαρακτηριστικά, ερμηνεύοντας έτσι την τοπική κουλτούρα, τον τρόπο ζωής και τα έθιμα στον χορό. Εκτός από την καθημερινή ζωή, σε κάθε εθνοτική ομάδα αρέσει περισσότερο να εκφράζει το εσωτερικό της συναίσθημα χορεύοντας.

Ο χορός Χαμ είναι μοναδικός στον Θιβετιανό βουδισμό. Ο χορός, γνωστός και ως ο χορός του Θεού, είναι μια πολύχρωμη και εντυπωσιακή παράσταση, και ταυτόχρονα οικείος και σημαντικός χορός που παίζεται από βουδιστές μοναχούς. Μόνο μοναχοί και λάμα μπορούν να τον εκτελέσουν. Είναι μια μορφή διαλογισμού τόσο για τους χορευτές όσο και για το κοινό.

Ο ιαπωνικός παραδοσιακός χορός έχει μακρά ιστορία και καθορισμένη μέθοδο εκτέλεσης. Μερικές από τις παλαιότερες μορφές παραδοσιακού ιαπωνικού χορού είναι μεταξύ εκείνων που σχετίζονται με δραστηριότητες παραγωγής τροφίμων, όπως φύτευση ρυζιού και ψάρεμα, συμπεριλαμβανομένων των χορών της βροχής.

Υπάρχει μεγάλη ποικιλία λαϊκών χορών στην Ιαπωνία. Οι λαϊκοί χοροί αποτελούν συχνά τη βάση από την οποία αναπτύχθηκαν άλλες μορφές χορού. Ένα παράδειγμα ιαπωνικού λαϊκού χορού είναι ο χορός των σπουργιτιών, ένας χορός που βασίζεται στις κυματιστές κινήσεις του ευρασιατικού δεντροσπουργίτη.

Οι γκέισες χορεύουν έναν χορό που η καταγωγή του είναι από το θέατρο ΝΟ. Το θέατρο ΝΟ ήταν παλιά απαγορευμένο για τις γυναίκες, και τα κορίτσια των Σαμουράι μάθαιναν κάποιους δικούς τους χορούς. Έτσι οι γκέισες πήραν αυτούς τους χορούς και δημιούργησαν σιγά-σιγά έναν δικό τους χορό.

Ο Τσακαρέρα είναι ένας χορός που ξεκίνησε από μια περιοχή της Αργεντινής. Είναι ένα είδος λαϊκής μουσικής που, για πολλούς Αργεντινούς, λειτουργεί ως αγροτικό αντίστοιχο της κοσμοπολίτικης εικόνας του Τανγκό. Είναι επίσης προϊόν μιας ρομαντικής κατάσκευής εθνικής ταυτότητας που προβάλλεται από αστικά πολιτιστικά ιδρύματα και διαδίδεται με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Ο Γάτος είναι ένα στυλ της Αργεντίνικης μουσικής και του σχετικού χορού. Είναι ένας πολύ δημοφιλής λαϊκός χορός στη χώρα. Ο ρυθμός του μοιάζει με το τσακαρέρα, αλλά η δομή του είναι διαφορετική. Συνήθως, οι στίχοι του γάτου είναι χιουμοριστικοί – και οι χορευτές συχνά σταματούν τη μουσική για να αυτοσχεδιάσουν οποιαδήποτε εμφάνιση διπλού νοήματος.

Ο Κουέκα είναι ένα είδος λαϊκών χορών της Αργεντινής, της Χιλής και της Βολιβίας. Έχει κυρίως ισπανικές επιρροές και βέβαια κάποιες επιρροές από αυτόχθονες.

Η σάμπα είναι ένας ζωνηρός χορός αфро-βραζιλιάνικης καταγωγής. Ο όρος "σάμπα" αρχικά αναφερόταν σε οποιονδήποτε από πολλούς λατινικούς χορούς ντουέτου με προέλευση από το Κονγκό και την Αγκόλα. Σήμερα η σάμπα είναι η πιο διαδεδομένη μορφή χορού στη Βραζιλία και φτάνει στο απόγειο της σημασίας της κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ του Καρναβαλιού.

Ο αφρικανικός χορός περιλαμβάνει διάφορα στυλ χορού της Υποσαχάριας Αφρικής. Οι χοροί αυτοί είναι στενά συνδεδεμένοι με τους παραδοσιακούς ρυθμούς και τις μουσικές παραδόσεις κάθε περιοχής. Η μουσική και ο χορός είναι αναπόσπαστο μέρος πολλών παραδοσιακών αφρικανικών κοινωνιών.

Τα τραγούδια και οι χοροί διευκολύνουν τη διδασκαλία και την προώθηση κοινωνικών αξιών, τον εορτασμό ειδικών γεγονότων και σημαντικών ορόσημων της ζωής, την εκτέλεση προφορικής ιστορίας και άλλες απαγγελίες και πνευματικές εμπειρίες.

Ο αφρικανικός χορός χρησιμοποιεί τις έννοιες του πολυρυθμού και της ολικής άρθρωσης του σώματος. Οι αφρικανικοί χοροί είναι μια συλλογική δραστηριότητα που εκτελείται σε μεγάλες ομάδες, με σημαντική αλληλεπίδραση μεταξύ χορευτών και θεατών στην πλειονότητα των στυλ.

Η Χούλα είναι μια χαβανέζικη μορφή χορού που συνοδεύεται από τραγούδι. Αναπτύχθηκε στα νησιά της Χαβάης από τους ιθαγενείς της Χαβάης που εγκαταστάθηκαν αρχικά εκεί. Η Χούλα δραματοποιεί ή απεικονίζει τα λόγια του τραγουδιού σε μια οπτική χορευτική μορφή.

Ο Χάκα είναι τελετουργικός χορός ή πρόκληση στον πολιτισμό των Μαορί. Πρόκειται για μια στάση χορού που εκτελείται από μια ομάδα, όπου οι παίκτες κάνουν ζωηρές κινήσεις και χτυπούν τα πόδια τους φωνάζοντας ρυθμικά. Η συνήθεια των εθνικών ομάδων της Νέας Ζηλανδίας να χορεύουν Χάκα πριν τους διεθνείς αγώνες τους έχει κάνει τον Χάκα γνωστότερο ανά τον κόσμο.

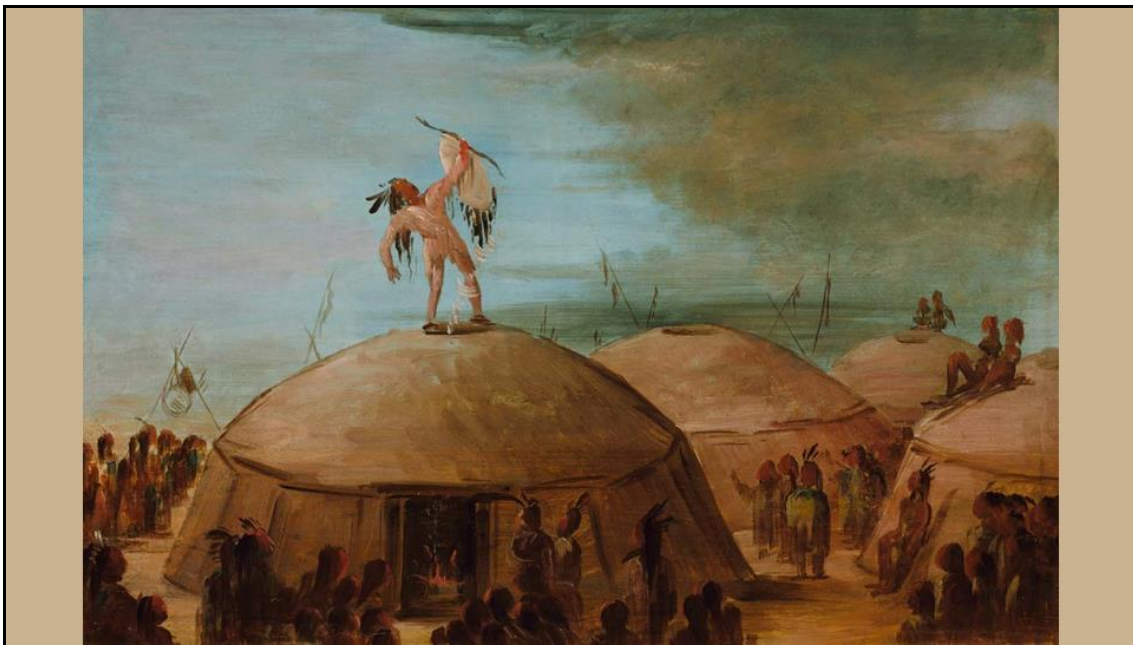
Ο Κόντρα χορός είναι μια μορφή λαϊκού χορού που αποτελείται από μεγάλες ουρές ζευγαριών. Έχει ανάμεικτη προέλευση από τον αγγλικό χορό κάντρι, τον σκωτσέζικο κάντρι χορό και τα γαλλικά στυλ χορού του 17ου αιώνα. Μερικές φορές περιγράφεται ως λαϊκός χορός της Νέας Αγγλίας. Οι κόντρα χοροί είναι πιο συνηθισμένοι στις Ηνωμένες Πολιτείες (όπου πραγματοποιούνται περιοδικά σχεδόν σε κάθε πολιτεία), στον Καναδά και σε άλλες αγγλόφωνες χώρες.

Το Κλόγκινγκ είναι ένας τύπος λαϊκού χορού στις Ηνωμένες Πολιτείες, στον οποίο τα παπούτσια του χορευτή (που μπορεί να είναι φτιαγμένα και από ξύλο) χρησιμοποιούνται κρουστικά χτυπώντας τη φτέρνα, το μεγάλο δάχτυλο του ποδιού ή και τα δύο στο πάτωμα ή το ένα στο άλλο για να δημιουργήσουν ακουστικούς ρυθμούς. Το Κλόγκκινγκ είναι ο επίσημος κρατικός χορός του Κεντάκι και της Βόρειας Καρολίνας.

Μεταξύ των πιο γνωστών παραδειγμάτων τελετουργιών τροποποίησης του καιρού είναι οι χοροί της βροχής της Βόρειας Αμερικής, που εκτελούνται ιστορικά από πολλές φυλές ιθαγενών της Αμερικής, ιδιαίτερα στις Νοτιοδυτικές Ηνωμένες Πολιτείες. Ορισμένες από αυτές τις τελετουργίες τροποποίησης του καιρού εξακολουθούν να εφαρμόζονται και σήμερα.

Το μπαλέτο είναι ένα είδος χορού, με καταγωγή από την Ιταλία του 15ου αιώνα (την περίοδο της Αναγέννησης), το οποίο αργότερα εξελίχθηκε στη σκηνική του μορφή, κυρίως στη Γαλλία και στη Ρωσία. Στην πρώτη μορφή του απουσίαζε η χρήση σκηνικών. Εξελίχθηκε σε είδος χορού υψηλών τεχνικών απαιτήσεων. Η μουσική που το συνοδεύει είναι κυρίως από το ρεπερτόριο της κλασικής μουσικής.

Η λέξη μπαλέτο προέρχεται από την ιταλική γλώσσα, στην οποία είναι υποκοριστικό της λέξης ballo (εξ ου και μπάλος στα ελληνικά), που σημαίνει χορός, και που με τη σειρά της ανάγεται στη λατινική λέξη ballare, που σημαίνει χορεύω. Η λατινική αποτελεί παραφθορά του ελληνικού ρήματος βαλλίζω. Ένας κύκλος των γλωσσών που χορεύουν.

Το μπαλέτο αναπτύχθηκε ως μια μορφή παραστατικής τέχνης στη Γαλλία κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Λουδοβίκου XIV, ο οποίος ήταν παθιασμένος με τον χορό. Το ενδιαφέρον του για τον χορό μπαλέτου είχε πολιτικά κίνητρα. Καθιέρωσε αυστηρές κοινωνικές εθιμοτυπίες μέσω του χορού και τον μετέτρεψε σε ένα από τα πιο κρίσιμα στοιχεία της αυλικής κοινωνικής ζωής.

**Ο Λουδοβίκος XIV
στο Βασιλικό
Μπαλέτο της Νύχτας
(1653)**

Το 1661 ο Λουδοβίκος XIV, αποφασισμένος να προωθήσει τη φιλοδοξία του για τον έλεγχο των ευγενών ίδρυσε τη Βασιλική Ακαδημία του Χορού. Οι αριστοκράτες θεωρούσαν τον χορό, μαζί με την ιππασία και τη στρατιωτική εκπαίδευση, ως τους τρεις βασικούς κλάδους για την επίδειξη της αριστοκρατικής καταγωγής τους.

Το 1669 ο Λουδοβίκος XIV ίδρυσε την Ακαδημία της Όπερας. Αποσύρθηκε ως χορευτής τον επόμενο χρόνο, κυρίως λόγω της υπερβολικής αύξησης του βάρους του.

Η αυλή της Γαλλίας ήταν κατά κάποιο τρόπο η κορυφαία πηγή μοντέρνου πολιτισμού για πολλές άλλες βασιλικές αυλές στην Ευρώπη. Μιμήθηκαν στυλ ψυχαγωγίας, συμπεριλαμβανομένων των βασιλικών μπαλέτων. Επαγγελματικοί θίασοι μπαλέτου άρχισαν να οργανώνονται και να περιοδεύουν στην Ευρώπη, κάνοντας παραστάσεις για αριστοκρατικό κοινό.

Η Βενετία συνέχισε να είναι ένα κέντρο χορού στην Ευρώπη, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια του Καρναβαλιού της Βενετίας, όταν χορευτές και επισκέπτες από όλη την ήπειρο ταξίδευαν στην πόλη για μια ζωντανή πολιτιστική ανταλλαγή. Οι ιταλικές τεχνικές μπαλέτου παρέμειναν η κυρίαρχη επιρροή σε μεγάλο μέρος της νότιας και ανατολικής Ευρώπης ως ότου οι ρωσικές τεχνικές τις αντικατέστησαν στις αρχές του 20ού αιώνα.

Η μπαλαρίνα έγινε ο πιο δημοφιλής χορευτής στην Ευρώπη το πρώτο μισό του 19ου αιώνα, στρέφοντας σταδιακά τα φώτα της δημοσιότητας μακριά από τον άνδρα χορευτή. Ο επαγγελματισμός των εταιρειών μπαλέτου έγινε το επίκεντρο μιας νέας γενιάς χορευτών. Η Βιέννη ήταν μια σημαντική πηγή δασκάλων μπαλέτου με επιρροή

Οι μπαλαρίνες πειραματίστηκαν με νέες τεχνικές, όπως τη στήριξη στη μύτη του ποδιού, που έδωσαν στην μπαλαρίνα προβολή ως την ιδανική σκηνική φιγούρα.

Το ρομαντικό κίνημα στην τέχνη, στη λογοτεχνία και στο θέατρο ήταν μια αντίδραση ενάντια στους τυπικούς περιορισμούς και τους μηχανισμούς της εκβιομηχάνισης. Αυτό οδήγησε τους χορογράφους να συνθέσουν ρομαντικά μπαλέτα που εμφανίζονταν ανάλαφρα, ευάερα και ελεύθερα. Αυτά τα «εξωπραγματικά» μπαλέτα απεικόνιζαν τις γυναίκες ως εύθραυστα απόκοσμα όντα, αιθέρια πλάσματα που μπορούσαν να σηκωθούν αβίαστα και σχεδόν έμοιαζαν να επιπλέουν στον αέρα.

Οι ιστορίες περιστρέφονταν γύρω από ασυνήθιστα, λαογραφικά θέματα. Ένα παράδειγμα ενός τέτοιου ρομαντικού μπαλέτου είναι η Συλφίδα, ένα από τα παλαιότερα ρομαντικά μπαλέτα που παίζονται μέχρι σήμερα.

Ενώ η Γαλλία έπαιξε καθοριστικό ρόλο στο πρώιμο μπαλέτο, άλλες χώρες και πολιτισμοί υιοθέτησαν σύντομα αυτή τη μορφή τέχνης, κυρίως η Ρωσία. Η Ρωσία έχει μια αναγνωρισμένη παράδοση στο μπαλέτο και το ρωσικό μπαλέτο είχε μεγάλη σημασία στη χώρα της σε όλη την ιστορία. Χαρακτηριστικά είναι τα μπαλέτα σε μουσική του Τσαϊκόφσκι, όπως ο Καρυοθραύστης και η λίμνη των κύκνων.

Ο Σεργκέι Ντιαγκίλεφ έφερε τον κύκλο του μπαλέτου πίσω στο Παρίσι όταν δημιούργησε την εταιρεία του με τίτλο «Τα Ρωσικά μπαλέτα». Αποτελούνταν από χορευτές από τη ρωσική εξόριστη κοινότητα στο Παρίσι μετά την Οκτωβριανή Επανάσταση. Ο Ντιαγκίλεφ και ο συνθέτης Ιγκόρ Στραβίνσκι ένωσαν τα ταλέντα τους για να ζωντανέψουν τη ρωσική λαογραφία στο «Πουλί της φωτιάς».

Και στη διάρκεια του 20ού αιώνα δημιουργήθηκαν πολλοί χοροί που ταίριαζαν στα νέα είδη μουσικής, όπως στο Ροκ-εντ-ρολ.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Το θέατρο εμφανίστηκε ως παράσταση τελετουργικών δραστηριοτήτων που δεν απαιτούσαν μύηση εκ μέρους του θεατή. Ο Αριστοτέλης στην Ποιητική του όρισε το θέατρο σε αντίθεση με τις παραστάσεις των ιερών μυστηρίων: το θέατρο δεν απαιτεί από τον θεατή να νηστεύει, να πει το ιερό ποτό ή να βαδίζει σε μια πομπή. Ωστόσο, το θέατρο μοιάζει με τα ιερά μυστήρια με την έννοια ότι έφερε την κάθαρση και τη θεραπεία στον θεατή μέσω ενός οράματος, του θεάματος. Η φυσική τοποθεσία τέτοιων παραστάσεων ονομάστηκε αντίστοιχα θέατρο.

Τα τελετουργικά συνήθως περιλάμβαναν στοιχεία που διασκέδαζαν ή έδιναν ευχαρίστηση, όπως κοστούμια και μάσκες, καθώς και ειδικευμένους καλλιτέχνες. Καθώς οι κοινωνίες έγιναν πιο περίπλοκες, αυτά τα θεαματικά στοιχεία άρχισαν να λειτουργούν μέσα από μη τελετουργικές συνθήκες. Κι έτσι έγιναν τα πρώτα βήματα προς το θέατρο ως αυτόνομη δραστηριότητα.

Το αρχαίο ελληνικό θέατρο, θεσμός της αρχαιοελληνικής πόλης-κράτους, με θεατρικές παραστάσεις επ' ευκαιρία των εορτασμών του Διονύσου, αναπτύχθηκε στα τέλη της αρχαϊκής περιόδου και διαμορφώθηκε πλήρως κατά την κλασική περίοδο – κυρίως στην Αθήνα. Φέρει έναν έντονο θρησκευτικό και μυστηριακό χαρακτήρα κατά τη διαδικασία της γέννησής του, αλλά και έναν εξίσου έντονο κοινωνικό και πολιτικό χαρακτήρα κατά την περίοδο της ανάπτυξής του.

Ο διθύραμβος ήταν αρχαίος ελληνικός αυτοσχέδιος ύμνος που τον τραγουδούσαν και τον χόρευαν προς τιμήν του Διονύσου, του θεού του κρασιού και της γονιμότητας. Ψαλλόταν από ομάδα πενήντα ανδρών, μεταμφιεσμένων σε τράγους (πέντε άνδρες για καθεμιά από τις δέκα φυλές τις Αττικής) με τη συνοδεία αυλού, χορεύοντας γύρω από τον βωμό του. Ο Αρίων (από τη Μύθημνα της Λέσβου) ήταν ο πρώτος που συνέθεσε τον διθύραμβο, του έδωσε λυρική μορφή και αφηγηματικό περιεχόμενο και παρουσίασε τους χορευτές μεταμφιεσμένους σε Σάτυρους (δηλαδή με χαρακτηριστικά τράγου) γι' αυτό και ονομάστηκε «ευρετής του τραγικού τρόπου».

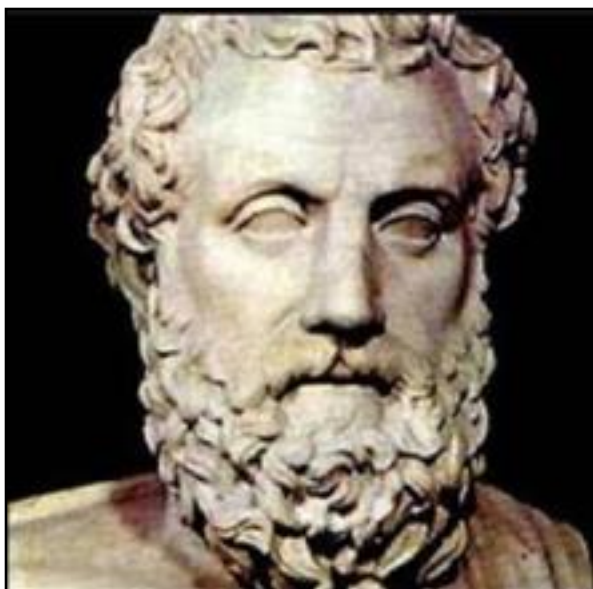

Ο ποιητής Θέσπις από τον Δήμο Ικαρίας (σημερινό Διόνυσο), θεωρείται ο εφευρέτης της τραγωδίας και πιθανότατα και ο πρώτος ηθοποιός. Στα μέσα περίπου του 6ου αιώνα π.Χ. είχε την έμπνευση να ξεχωρίσει τον εξάρχοντα, ο οποίος ήταν ο πρωτοχορευτής του διθύραμβου, και να παρεμβάλει στον διθύραμβο απαγγελία του εξάρχοντα με άλλο μέτρο και διαφορετική μελωδία από του χορού. Έτσι, επειδή ο εξάρχων του χορού –που φορούσε προσωπίο, δηλαδή

μάσκα– έκανε διάλογο με τον χορό και αποκρινόταν (αρχαϊστί υπεκρίνετο) στις ερωτήσεις του, ονομάστηκε υποκριτής, δηλαδή ηθοποιός. Ο Θέσπις παρουσίασε για πρώτη φορά τραγωδία στα Μεγάλα Διονύσια κατά την 61η Ολυμπιάδα (μεταξύ 536 και 532 π.Χ.). Δεν έχουν διασωθεί παρά μόνο μερικοί στίχοι του.

Το Θέατρο του Διονύσου είναι ο σημαντικότερος γνωστός υπαίθριος θεατρικός χώρος στην αρχαία Αθήνα και θεωρείται το πρώτο θέατρο του κόσμου. Βρισκόταν στις νοτιοανατολικές παρυφές της Ακρόπολης και υπήρξε ο βασικός τόπος παράστασης του αττικού δράματος, αφού φιλοξενούσε τα Μεγάλα Διονύσια, τη μεγαλύτερη θεατρική γιορτή της πόλης των Αθηνών. Οι σωζόμενες τραγωδίες και κωμωδίες του 5ου και του 4ου π.Χ. αιώνα γράφθηκαν –τουλάχιστον οι περισσότερες– για να εκτελεστούν σε αυτόν τον χώρο. Το θέατρο του Διονύσου θεμελιώθηκε τον 6ο π.Χ. αιώνα., στην περίοδο της δυναστείας των Πεισιστρατιδών, που με τα τότε δεδομένα θεωρείται γιγάντιο τεχνικό έργο. Από τότε επανοικοδομήθηκε και επεκτάθηκε πολλές φορές και έτσι είναι δύσκολο να καθοριστεί ποια ήταν η αρχική του μορφή. Σήμερα στον ίδιο χώρο βρίσκονται τα ερείπια ενός ρωμαϊκού θεάτρου.

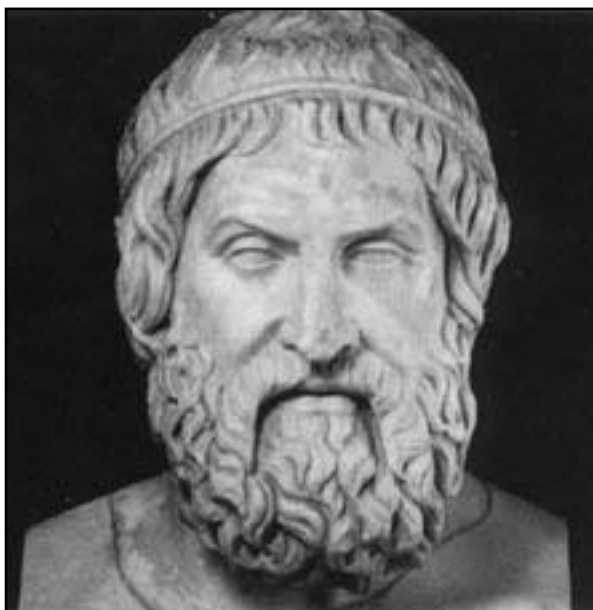

Ο Αισχύλος (525 ως 456 π.Χ.) ήταν αρχαίος Έλληνας τραγωδός. Μαζί με τον Σοφοκλή και τον Ευριπίδη, είναι οι μοναδικοί τραγικοί ποιητές των οποίων έχουν σωθεί ολοκληρωμένα έργα. Ο Αισχύλος θεωρούσε ως τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της ζωής του τη συμμετοχή του στη μάχη του Μαραθώνα, στη ναυμαχία του Αρτεμισίου και στη ναυμαχία της Σαλαμίνας. Λέγεται ότι σκοτώθηκε όταν δέχτηκε στο κεφάλι του μία χελώνα, την οποία είχε ρίξει από ψηλά ένας αετός προκειμένου να σπάσει το καβούκι της και μετά να τη φάει.

Μία από τις πιο γνωστές τραγωδίες του είναι η «Ορέστεια», μια τριλογία που αποτελείται από τα εξής μέρη: Αγαμέμνων, Χοηφόροι, Ευμενίδες. Είναι γνωστοί 79 τίτλοι έργων του, από τα οποία σώζονται σήμερα επτά ολόκληρα και 400 αποσπάσματα και σπαράγματα από τα υπόλοιπα.

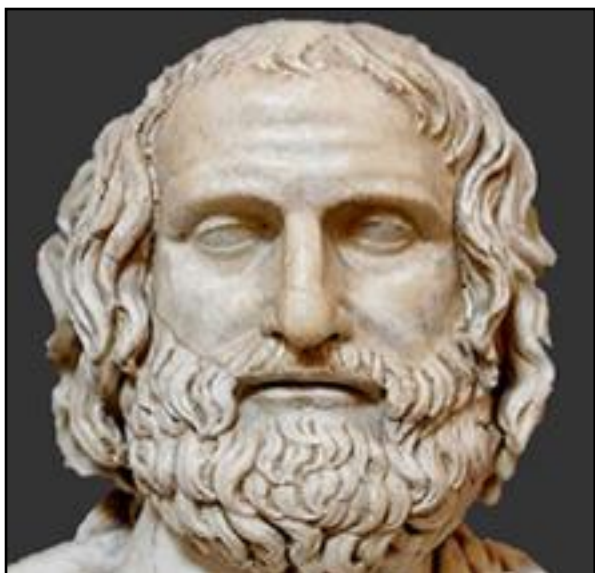

Ο Σοφοκλής (496 ως 406 π.Χ.) ήταν αρχαίος Έλληνας τραγωδός της κλασικής εποχής από την Αθήνα. Συνδέθηκε στενά με πολιτικές και πνευματικές προσωπικότητες της εποχής, όπως με τον Περικλή, τον Σωκράτη, τον Πλάτωνα και κατέλαβε διάφορα υψηλά αξιώματα στην πολιτική, στις θρησκευτικές λατρείες και στις τέχνες.

Ο Σοφοκλής έγραψε 123 τραγωδίες, είναι όμως γνωστές κατ' όνομα οι 114, από τις οποίες έχουν διασωθεί μόνο 7 ολοκληρωμένες, ανάμεσά τους η Αντιγόνη, η Ηλέκτρα και ο Οιδίπους Τύραννος. Στο επίκεντρο των έργων του Σοφοκλή βρίσκεται το άτομο, το οποίο έρχεται σε αναπόφευκτη, τραγική και ένοχη σύγκρουση με την τάξη που εκπροσωπούν οι θεοί.

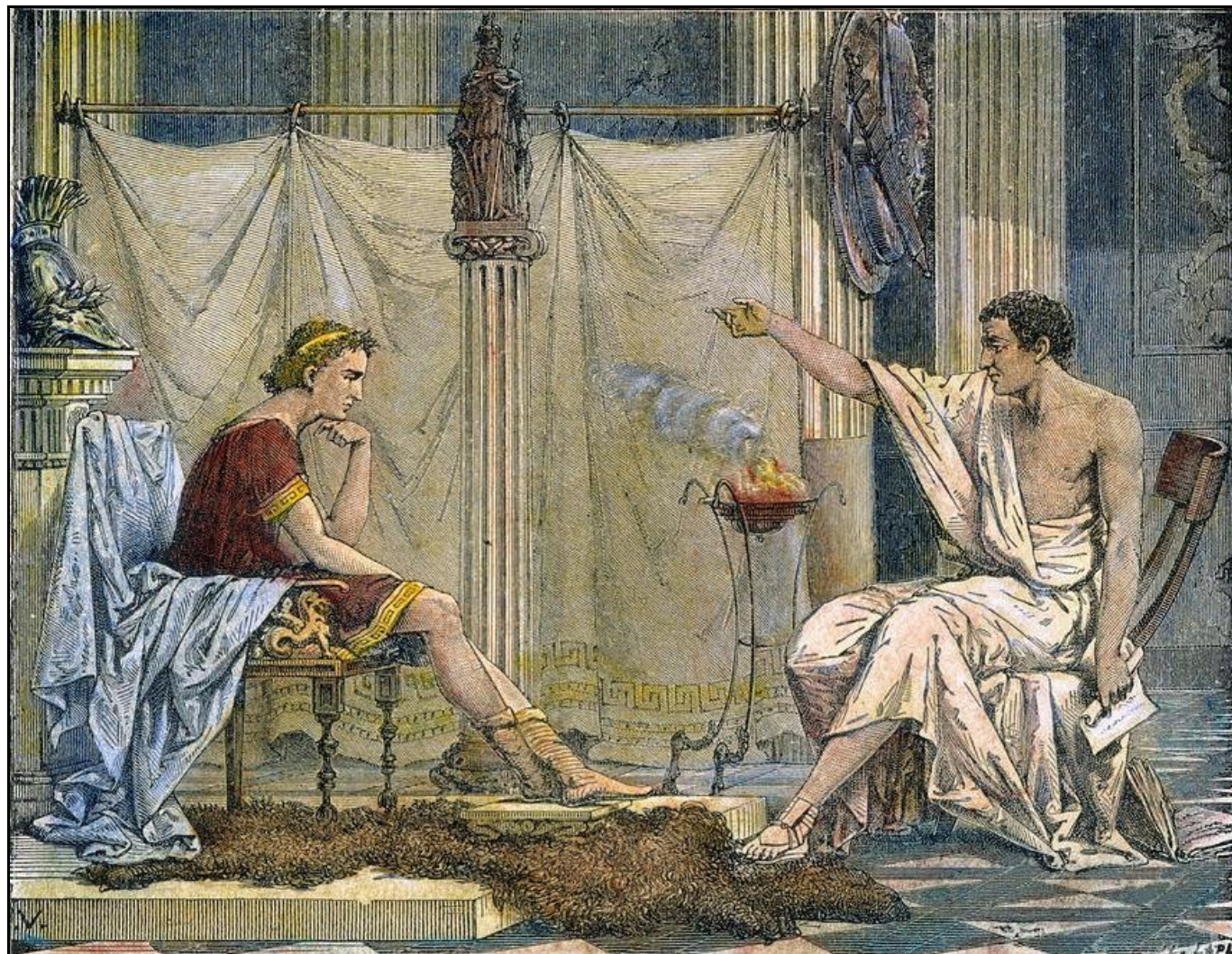
Ο Ευριπίδης (480 ως 406 π.Χ.) ήταν Έλληνας τραγικός ποιητής και ένας από τους τρεις μεγάλους διδασκάλους του αττικού δράματος στο αρχαίο ελληνικό θέατρο. Λέγεται ότι γεννήθηκε στη Σαλαμίνα την ημέρα της ναυμαχίας, όταν ο Αισχύλος αγωνιζόταν ως πρόμαχος άνδρας, ο δε Σοφοκλής ως έφηβος που έσερνε τον χορό των επί το τρόπαιο επινικίων. Ο Ευριπίδης έζησε τα νιάτα του σε εποχή ακμάζουσα, τον χρυσό αιώνα του Περικλή, αλλά γέρασε στα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου, όπου έχασε έναν από τους γιους του.

Ο Ευριπίδης έγραψε 92 έργα, από τα οποία είναι γνωστοί σήμερα 81 τίτλοι και έχουν διασωθεί πλήρη 19, μεταξύ αυτών οι Βάκχαι, η Ηλέκτρα, η Ιφιγένεια εν Αυλίδι και η Μήδεια.

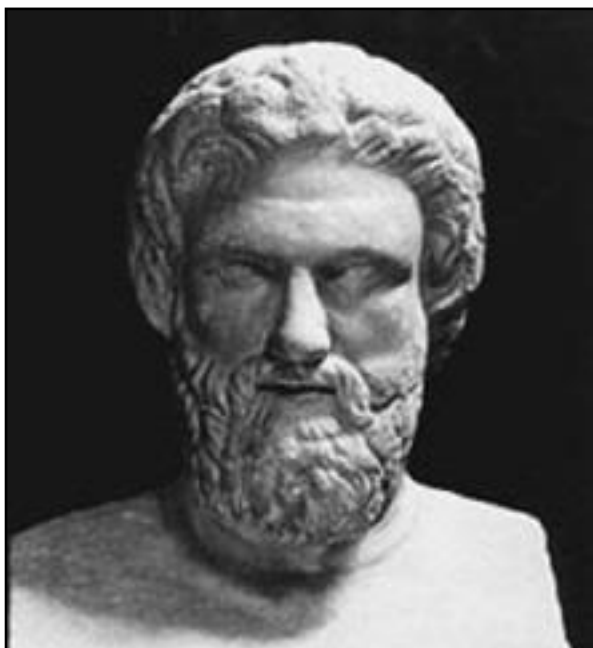

Ο Αριστοτέλης στο έργο του Περί Ποιητικής δίνει τον εξής ορισμό της τραγωδίας: «έστιν ουν τραγωδία μίμησις πράξεως σπουδαίας και τελείας μέγεθος εχούσης, ηδυσμένω λόγω, χωρίς εκάστου των ειδών εν τοις μορίοις, δρώντων και ού δι' απαγγελίας, δι' ελέου και φόβου περαίνουσα την των τοιούτων παθημάτων κάθαρσιν».

Ο Αριστοτέλης μιλάει στον Μέγα Αλέξανδρο.

Ο Αριστοφάνης (445 ως 386 π.Χ.) ήταν ο σημαντικότερος Αθηναίος σατιρικός ποιητής του 5ου αιώνα π.Χ. Διαθέτουμε ελάχιστες ανεξάρτητες πληροφορίες για τη ζωή του και, συχνά, στοιχεία για τη βιογραφία του αντλούνται από τις ίδιες τις κωμωδίες του, γι' αυτό πρέπει να αντιμετωπίζονται με μεγάλη επιφυλακτικότητα.

Ο Αριστοφάνης έγραψε 46 κωμωδίες από τις οποίες σώζονται 11 ολόκληρες, μεταξύ αυτών είναι η Λυσιστράτη, οι Όρνιθες, οι Βάτραχοι και οι Αχαρνές.

Η αρχή του Ρωμαϊκού θεάτρου στον 4ο π.Χ αιώνα. περιλάμβανε θεατρικά παιχνίδια που συνόδευαν τις τελετουργίες του Λεκτιστέρνιουμ. Το Λεκτιστέρνιουμ ήταν μια αρχαία Ρωμαϊκή εξευμενιστική τελετή, αποτελούμενη από ένα γεύμα που προσφερόταν σε θεούς και θεές. Ο θεότητες παριστάνονταν από τις προτομές ή τα αγάλματά τους ή από φορητές μορφές από ξύλο με κεφάλια από χαλκό, κεριά ή μάρμαρο, καλυμμένα με ύφασμα.

Καθώς προχωρούσε η εποχή της Ρωμαϊκής Δημοκρατίας, άρχισαν να περιλαμβάνονται επαγγελματικά παιζόμενες δραματουργίες στις γιορτές των αργιών που διοργανώνονταν κάθε χρόνο. Το μεγαλύτερο από αυτά τα φεστιβάλ ήταν το Λούντι Ρομάνι, που πραγματοποιείτο κάθε Σεπτέμβριο προς τιμήν του θεού Δία. Το 240 π.Χ. ο θεατρικός συγγραφέας Λίβιος Ανδρόνικος ήταν ο πρώτος που έκανε μεταφράσεις ελληνικών θεατρικών έργων για τη Ρωμαϊκή σκηνή.

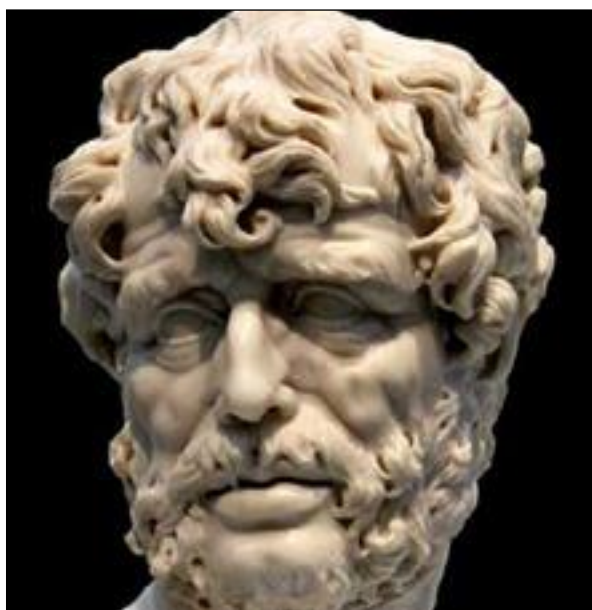

Τα πρώτα σημαντικά έργα της Ρωμαϊκής λογοτεχνίας ήταν οι τραγωδίες και οι κωμωδίες του Λίβιου Ανδρόνικου που ξεκίνησαν το 240 π.Χ. Πέντε χρόνια αργότερα, ο Γκνάους Νέβιους, νεότερος του Ανδρόνικου, άρχισε επίσης να γράφει έργα και από τα δύο είδη. Κανένα έργο από κανέναν συγγραφέα εκείνης της εποχής δεν έχει σωθεί.

Όλες οι Ρωμαϊκές κωμωδίες που έχουν επιβιώσει βασίζονται σε ελληνικά θέματα και γράφηκαν από δύο δραματουργούς: τον Τίτο Μάκιο Πλαύτο και τον Πούμπλιο Τερέντιο. Ο Πλαύτος έγραψε έργα από το 205 ως το 184 π.Χ. και ο Τερέντιος από το 186 ως το 159 π.Χ.

Από την εποχή της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας σώζονται εννιά από τις τραγωδίες του Σενέκα, όλες τους με ελληνικά θέματα, όπως η Φαίδρα, ο Οιδίποδας και η Μήδεια. Ο Σενέκας (4 π.Χ. ως 65 μ.Χ.) ήταν Ρωμαίος πολιτικός, ρήτορας, δραματουργός και στωικός φιλόσοφος. Καταγόταν από την Κόρδοβα της Ρωμαϊκής επαρχίας της Ισπανίας.

Καθώς η Δυτική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία έπεσε σε σοβαρή παρακμή κατά τον 4ο και 5ο αιώνα μ.Χ., η έδρα της Ρωμαϊκής εξουσίας μετατοπίστηκε στην Κωνσταντινούπολη και στην

Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, που αργότερα ονομάστηκε Βυζαντινή Αυτοκρατορία. Ενώ τα αποδεικτικά στοιχεία που σώζονται για το βυζαντινό θέατρο είναι σπάνια, τα υπάρχοντα δείχνουν ότι η μίμηση, η παντομίμα, οι σκηνές ή οι απαγγελίες από τραγωδίες και κωμωδίες, οι χοροί ήταν πολύ δημοφιλείς. Η Κωνσταντινούπολη είχε δύο θέατρα που χρησιμοποιούνταν από τον 5ο αιώνα μ.Χ. Η πραγματική σημασία των Βυζαντινών στη θεατρική ιστορία είναι η διατήρηση πολλών κλασικών ελληνικών κειμένων και η συλλογή μιας τεράστιας εγκυκλοπαίδειας, από την οποία προέρχεται μια μεγάλη ποσότητα σύγχρονων πληροφοριών για το ελληνικό θέατρο. Τον 6ο αιώνα μ.Χ. ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός έκλεισε μόνιμα τα θέατρα.

Σύμφωνα με τη λογική των πρώτων οπαδών της Εκκλησίας, όλα όσα δεν ανήκαν στον Θεό ανήκαν στον Διάβολο. Έτσι όλοι οι μη-χριστιανοί θεοί ήταν σατανάδες και οι ειδωλολατρικές θρησκείες ήταν σατανικές. Καταβλήθηκαν προσπάθειες σε πολλές χώρες κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου όχι μόνο να εκχριστιανίσουν τους Εβραίους και τους ειδωλολάτρες, αλλά και να καταστρέψουν τους προχριστιανικούς θεσμούς και επιρροές. Έκαψαν έργα ελληνικής και ρωμαϊκής λογοτεχνίας, η χιλιόχρονη Πλατωνική Ακαδημία έκλεισε, οι Ολυμπιακοί Αγώνες απαγορεύτηκαν και όλα τα θέατρα έκλεισαν. Το ίδιο το θέατρο θεωρήθηκε ως διαβολική απειλή για τον Χριστιανισμό λόγω της συνεχιζόμενης δημοτικότητάς του στη Ρώμη, ακόμη και μεταξύ των νέων. Πατέρες της εκκλησίας, όπως ο Τατιάνος, ο Τερτουλιανός και ο Αυγουστίνος, χαρακτήρισαν τη σκηνή ως όργανο της συνωμοσίας του διαβόλου για να καταστρέψει τις ψυχές των ανθρώπων και η θεατρική υποκριτική θεωρήθηκε αμαρτωλή επειδή η απομίμηση της ζωής θεωρήθηκε κοροϊδία της δημιουργίας του Θεού.

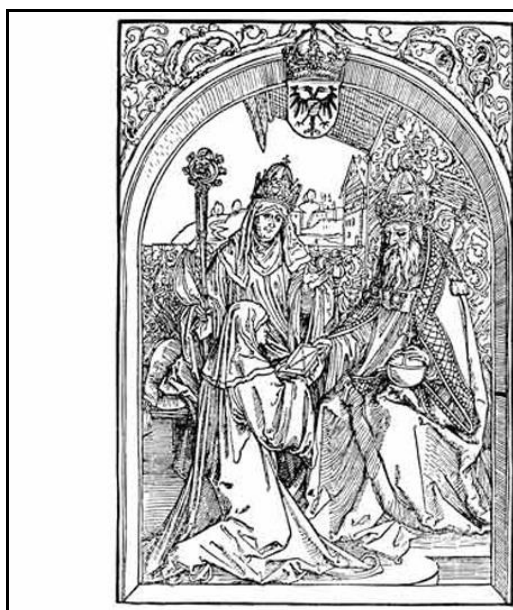

Στην αρχή του Μεσαίωνα, οι εκκλησίες στην Ευρώπη άρχισαν να παρουσιάζουν δραματοποιημένα συγκεκριμένα βιβλικά γεγονότα σε συγκεκριμένες μέρες του έτους. Αυτές οι δραματοποιήσεις συμπεριλήφθηκαν για να ζωντανέψουν τις ετήσιες γιορτές. Συμβολικά αντικείμενα και ενέργειες υπενθύμιζαν τα γεγονότα που γιορτάζει η χριστιανική τελετή. Αυτά ήταν σύμβολα που μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την επικοινωνία με ένα σε μεγάλο βαθμό αναλφάβητο κοινό. Αυτές οι παραστάσεις εξελίχθηκαν σε λειτουργικά δράματα.

Η Ροσβίτα (935 ως 1001 μ.Χ.) ήταν Γερμανίδα κοσμική μοναχή, δραματογράφος και ποιήτρια του 10ου αιώνα. Το όνομά της στα αρχαία σαξονικά σημαίνει “ισχυρή τιμή”, αλλά η ίδια επέλεξε την παραφθορά του έτσι ώστε να σημαίνει “δυνατή φωνή”. Έζησε στο αββαείο του Γκάντερσχαϊμ στην Κάτω Σαξονία. Θεωρείται ως ο πρώτος δραματικός συγγραφέας που συνέθεσε δράμα στη Δύση μετά την αρχαιότητα καθώς και η πρώτη γυναίκα θεατρική συγγραφέας, η πρώτη Γερμανίδα ποιήτρια και η πρώτη Γερμανίδα ιστορικός. Είναι, επίσης, η πρώτη Ευρωπαία ποιήτρια που έγινε ευρέως γνωστή μετά τη Σαπφώ.

Η Ροσβίτα θεωρείται ο «συνδετικός κρίκος» ανάμεσα στο κλασικό θέατρο και το μεσαιωνικό θρησκευτικό δράμα που χωρίζονται από μία μακράιωνη απαγόρευση του θεάτρου. Τον 10ο αιώνα μ.Χ. η Ροσβίτα ήταν η πρώτη που ξεκίνησε να γράφει θεατρικά έργα, γεγονός που είναι από μόνο του σημαντικό, αλλά γίνεται ακόμα πιο αξιόλογο αν αναλογιστούμε ότι η Ροσβίτα, εκτός από το ότι ήταν γυναίκα που ζούσε σε μια εποχή με εξαιρετικούς περιορισμούς για τις γυναίκες, ήταν μία μοναχή που αποφάσισε να ασχοληθεί με κάτι που επί αιώνες θεωρούνταν απαγορευμένο από την επίσημη εκκλησία για να προωθήσει τις χριστιανικές αρετές της αγνότητας, της πενίας και της υπακοής, αμφισβητώντας ταυτόχρονα την κλασική χριστιανική αγιογραφία.

**Η Ροσβίτα
παρουσιάζει
το έργο της
στον βασιλιά**

Οι εισβολές των Βίκινγκς σταμάτησαν στα μέσα του 11ου αιώνα και τα λειτουργικά δράματα εξαπλώθηκαν από τη Ρωσία ως τη Σκανδιναβία και ως την Ιταλία. Πολλά λειτουργικά δράματα έχουν σωθεί από εκείνη την περίοδο.

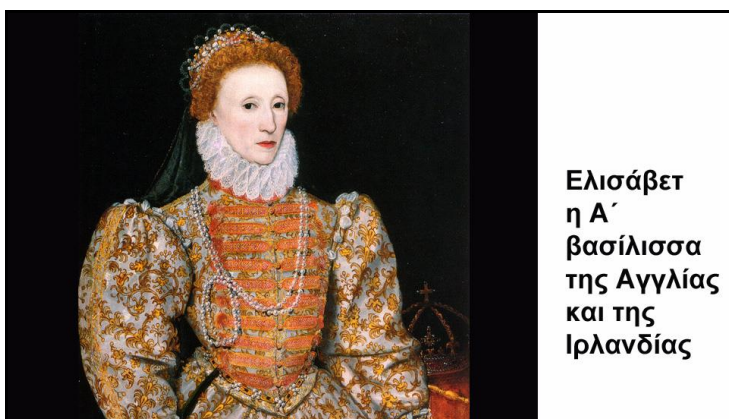
Η γιορτή των τρελών ήταν ιδιαίτερα σημαντική στην ανάπτυξη της κωμωδίας. Σε αυτή τη γιορτή οι χαμηλότεροι κληρικοί μπορούσαν να γελοιοποιήσουν τους ανωτέρους τους και τη ρουτίνα της εκκλησιαστικής ζωής. Ξεκίνησε από τη Βόρεια Γαλλία αλλά γρήγορα εξαπλώθηκε. Η κεντρική ιδέα φαίνεται να ήταν μια μικρή κοινωνική επανάσταση, στην οποία η εξουσία, η αξιοπρέπεια και η ατιμωρησία προσφέρονται για λίγο σε όσους βρίσκονται σε κατώτερη θέση.

Ο Βίκτωρ Ουγκώ δημιούργησε μια παραστατική αφήγηση μιας γιορτής των τρελών στο μυθιστόρημά του «Ο καμπούρης της Παναγίας των Παρισίων», η οποία υποτίθεται πως γιορτάζεται στις 6 Ιανουαρίου 1482 και ο Κουασιμόδος χρησιμεύει ως ο Πάπας των τρελών.

Το τέλος του μεσαιωνικού δράματος ήρθε λόγω πολλών παραγόντων, όπως η αποδυνάμωση της Καθολικής εκκλησίας, η Προτεσταντική μεταρρύθμιση και η απαγόρευση θρησκευτικών θεμάτων σε πολλές χώρες. Η Ελισάβετ Α΄ απαγόρευσε όλα τα θρησκευτικά έργα το 1558. Τα θρησκευτικά έργα απαγορεύτηκαν, επίσης, στις Κάτω Χώρες το 1539, στα Παπικά κράτη το 1547 και στο Παρίσι το 1548. Η εγκατάλειψη αυτών των θεατρικών έργων ανάγκασε κάθε χώρα να αναπτύξει τη δική της μορφή δράματος. Επίσης επέτρεψε στους δραματουργούς να στραφούν σε κοσμικά θέματα και το αναζωογονητικό ενδιαφέρον για το ελληνικό και ρωμαϊκό θέατρο τους έδωσε την τέλεια ευκαιρία.

Ελισάβετ
η Α΄
βασίλισσα
της Αγγλίας
και της
Ιρλανδίας

Κομέντια ντελ άρτε (Commedia dell'arte) είναι η ονομασία της λαϊκής ιταλικής αυτοσχεδιαστικής κωμωδίας η οποία ήταν δημοφιλής μεταξύ του 16ου και του 18ου αιώνα και έγινε σύντομα αγαπητή και έξω από τα σύνορα της Ιταλίας. Εμφανίζεται στην περίοδο της Ιταλικής Αναγέννησης. «Commedia dell'arte» σημαίνει η κωμωδία της τέχνης, όχι με την έννοια της καλλιτεχνίας αλλά με αυτήν της τεχνικής και του επαγγελματισμού, η κωμωδία δηλαδή που δημιουργείται από «τεχνίτες» – επαγγελματίες ηθοποιούς σε αντίθεση με τους προηγούμενους ερασιτέχνες της κωμωδίας.

Οι θίασοι της αυτοσχέδιας κωμωδίας ήταν πλανόδιοι και αποτελούνταν από 5 μέχρι 25 ηθοποιούς. Χρησιμοποιούσαν ένα πατάρι για σκηνή, με ένα ζωγραφισμένο πανί κρεμασμένο στο πίσω μέρος της για σκηνικό, το οποίο έστηναν στις πλατείες ή στις αυλές των αρχοντικών. Στην αρχή οι διάλογοί τους ήταν μια απλή στιχομυθία ανάμεσα σε δύο υποκριτές. Αργότερα παρουσιάστηκαν παραστάσεις με πλοκή και μεγαλύτερο αριθμό ηθοποιών, βασισμένες πάνω σε έναν θεματικό σκελετό, ώστε να μένουν οι ηθοποιοί μέσα σε κάποια όρια – αλλά πάντοτε αυτοσχεδιαστικές.

Οι ρόλοι ήταν στερεότυποι, δηλαδή καθορισμένοι τύποι. Κλασικοί χαρακτήρες της Κομέντια ντελ Άρτε είναι: ο Αρλεκίνος, η Κολομπίνα, Ο Πανταλόνε, καθώς και οι Ντοτόρε, Καπιτάνο και Πιερότος.

Το Αναγεννησιακό Αγγλικό θέατρο αναφέρεται στο θέατρο της Αγγλίας μεταξύ 1562 και 1642. Αυτό εκφράστηκε από τα έργα των Ουίλλιαμ Σαίξπηρ, Κρίστοφερ Μάρλοου και Μπεν Τζόνσον.

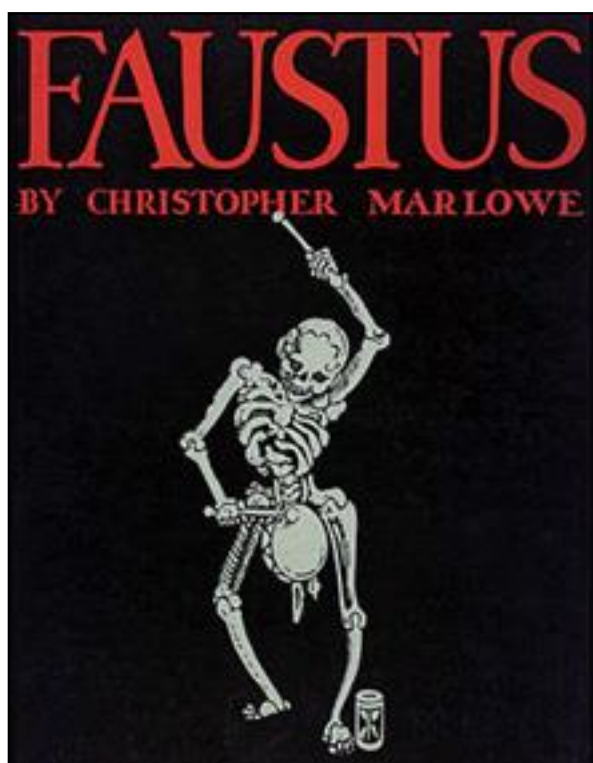
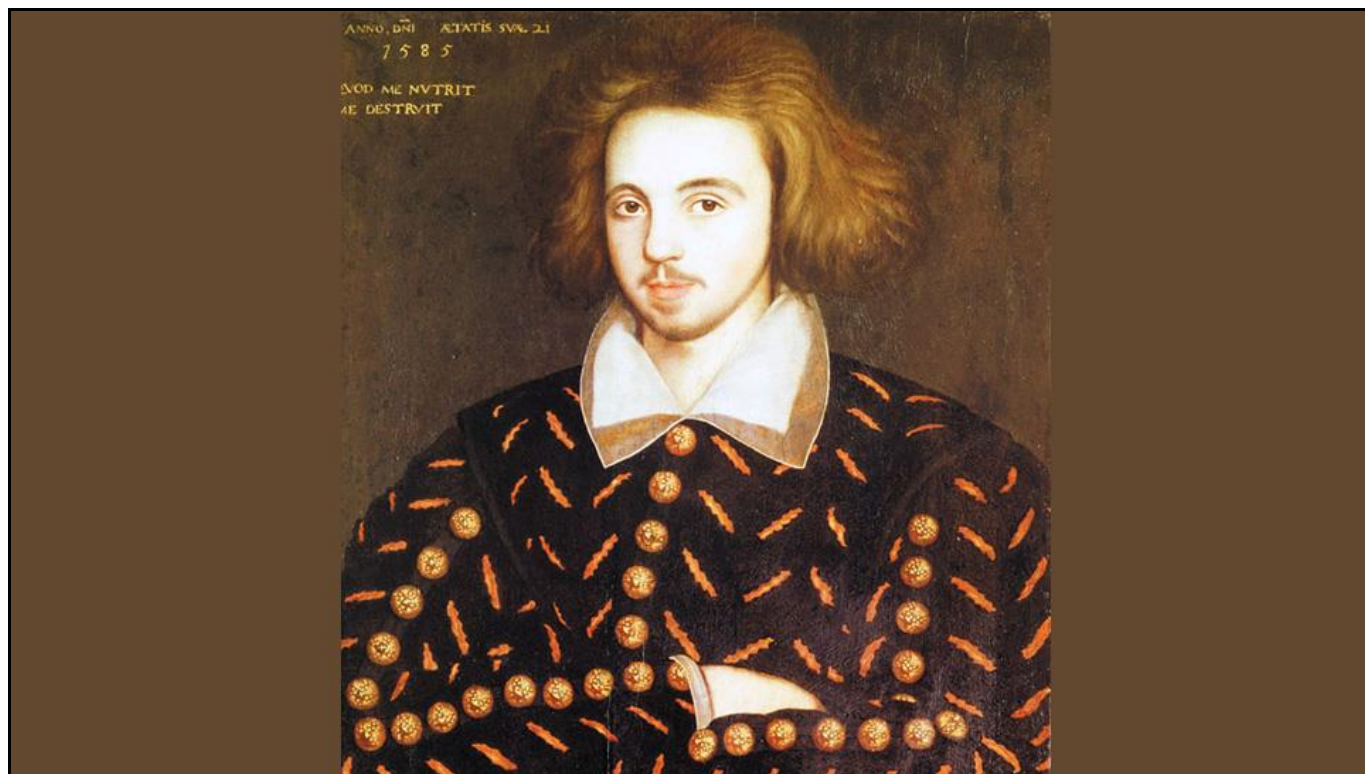
Ο Ουίλλιαμ Σαίξπηρ (1564 ως 1616) ήταν Άγγλος ποιητής και θεατρικός συγγραφέας. Θεωρείται ως ο σημαντικότερος συγγραφέας που έγραψε στην αγγλική γλώσσα και ένας από τους σημαντικότερους δραματουργούς παγκοσμίως. Τα έργα του διαπνέονται από μια βαθειά κατανόηση της ανθρώπινης φύσης και παραμένουν επίκαιρα.

Έχουν σωθεί 38 θεατρικά έργα του. Μερικά από τα σημαντικότερα είναι τα εξής: Άμλετ, Ρωμαίος και Ιουλιέτα, Μάκβεθ, Όνειρο Θερινής Νυκτός, Το Ημέρωμα της Στρίγγλας, Ο Έμπορος της Βενετίας, Πολύ κακό για το τίποτα, Δωδέκατη Νύχτα, Ιούλιος Καίσαρας, Οθέλλος, Αντώνιος και Κλεοπάτρα.

Ο Κρίστοφερ Μάρλοου (1564 ως 1593) ήταν Άγγλος θεατρικός συγγραφέας, ποιητής, ηθοποιός και μεταφραστής, ο σπουδαιότερος πρόδρομος του Σαίξπηρ στην αγγλική δραματουργία. Ένα από τα σημαντικά επιτεύγματα του Μάρλοου ήταν ότι καθιέρωσε τον ανομοιοκατάληκτο στίχο στη δραματική ποίηση. Ο Μάρλοου είχε τραγικό τέλος στα 29 του χρόνια, όταν δολοφονήθηκε μετά από καβγά σε ταβέρνα που προκλήθηκε εξ αιτίας της αθεΐας του.

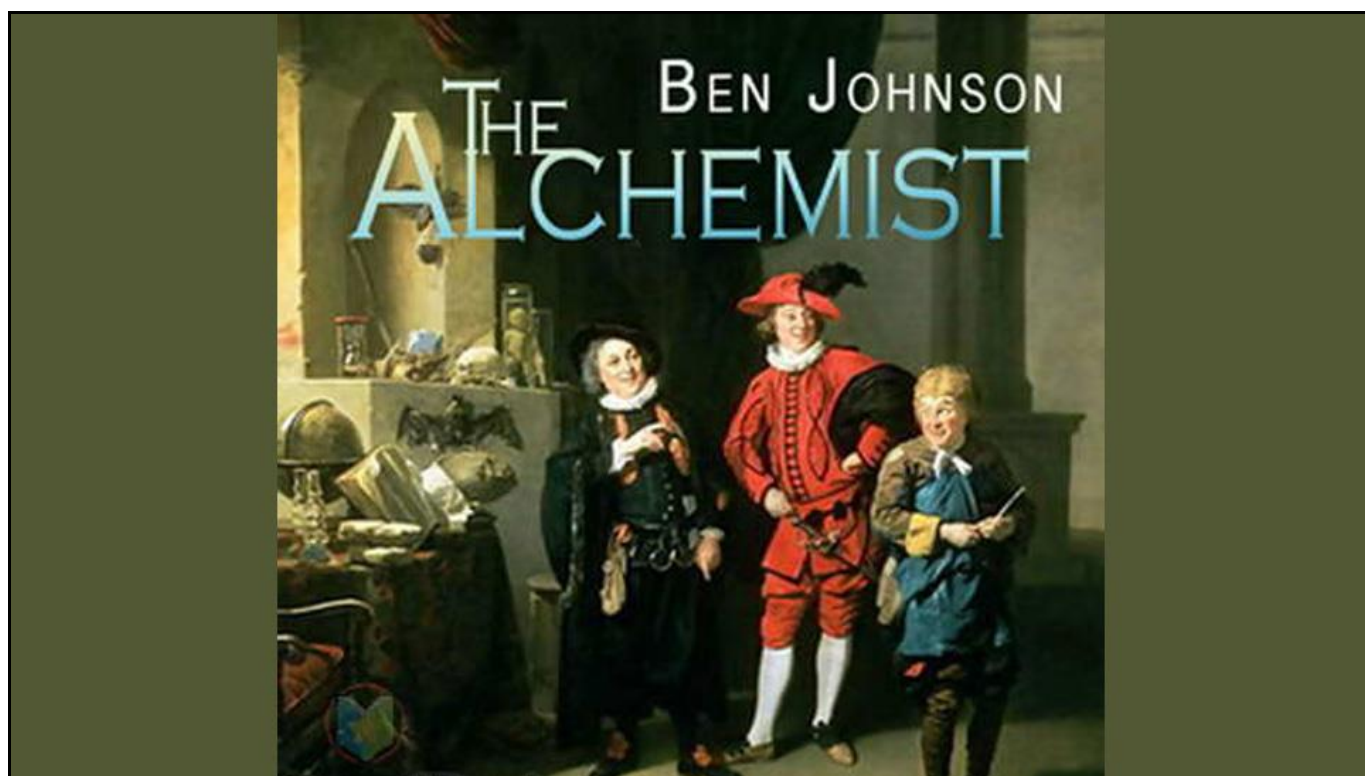

Ο Μάρλοου είχε τεράστια και πολύπλευρη μόρφωση, αστείρευτη φαντασία, ανυπότακτο πνεύμα, έντονη αίσθηση ενός ηθικού συστήματος αξιών, ωστόσο πλήρως αποστασιοποιημένου από τη θρησκευτικότητα. Ταυτόχρονα είχε έντονη την επιθυμία να βλασφημεί κάθε τι που ερχόταν σε αντίθεση με το σύστημα σκέψης του και να καυγαδίζει με τους ανθρώπους που το εξέφραζαν. Τα πιο σημαντικά θεατρικά έργα του είναι τα εξής: Ταμερλάνος ο Μέγας, Δόκτωρ Φάουστους, ο Εβραίος της Μάλτας και Η πολυτάραχη βασιλεία και ο οικτρός θάνατος του Εδουάρδου Δεύτερου, βασιλιά της Αγγλίας.

Ο Μπεν Τζόνσον (1572 ως 1637) ήταν Άγγλος δραματικός και λυρικός ποιητής, θεωρούμενος ο σημαντικότερος δραματουργός της περιόδου ύστερα από τον Σαίξπηρ. Υπήρξε ο εισηγητής και διαμορφωτής της καθαρόαιμης αγγλικής κωμωδίας. Φυλακίστηκε αρκετές φορές: για φόνο σε μονομαχία, για προσβολή των Σκωτσέζων ευγενών και για χρέη. Προσηλυτίστηκε στον Καθολικισμό, υπήρξε πότης, γλεντζές και πρωταγωνιστής στις θυελλώδεις «ποιητομαχίες» που διεξάγονταν στις «φιλολογικές» ταβέρνες της εποχής.

Ο Τζόνσον σατιρίζει ανελέητα τα πάθη και ιδίως την απληστία των συγχρόνων του, μαστιγώνει την κοινωνία της εποχής του με όλη τη δύναμη του παράφορου χαρακτήρα του. Η πλοκή και οι χαρακτήρες που δημιουργήσε αποτέλεσαν πρότυπο για τη μετέπειτα αγγλική κωμωδία. Μερικές από τις πιο σημαντικές του κωμωδίες είναι: Ο Αλχημιστής, Βολπόνε ή Η αλεπού, Ο καθένας με τον χαρακτήρα του και Ο διάβολος είναι ένας γάιδαρος.

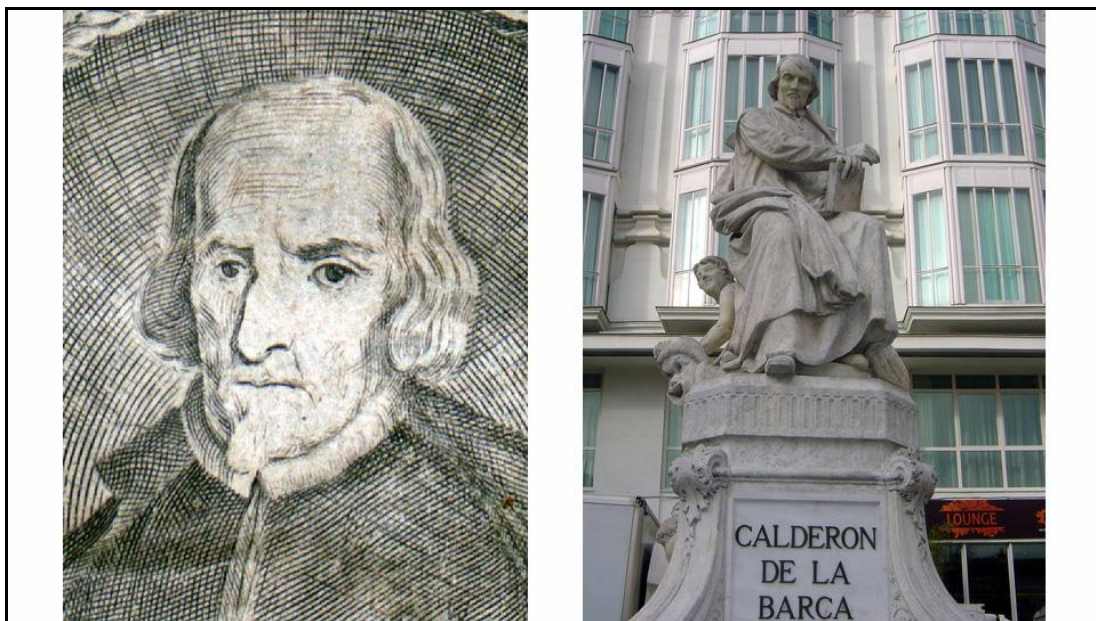
Στη διάρκεια του Ισπανικού Χρυσού Αιώνα (1590 ως 1681) το Ισπανικό θέατρο είδε μια πολύ μεγάλη ανάπτυξη και δημιουργήθηκε ένα έντονο ενδιαφέρον της ισπανικής κοινωνίας για το θέατρο. Οι τρεις σημαντικότεροι θεατρικοί συγγραφείς εκείνης της εποχής ήταν ο Λόπε δε Βέγα, ο Πέδρο Καλντερόν δε λα Μάρκα και ο Τίρσο δε Μολίνα.

Ο Λόπε δε Βέγα (1562 ως 1635) ήταν Ισπανός θεατρικός συγγραφέας και ποιητής. Ήταν μία από τις σημαντικότερες προσωπικότητες του Ισπανικού Χρυσού Αιώνα της μπαρόκ λογοτεχνίας. Η φήμη του στον κόσμο της ισπανικής λογοτεχνίας έπεται μόνον αυτής του Μιγκουέλ ντε Θερβάντες, ενώ ο τεράστιος όγκος της λογοτεχνικής παραγωγής του είναι ασύγκριτος. Υπήρξε το «πρότυπο της ισπανικής διάνοιας» για τους συγχρόνους του, ενώ ο Μιγκουέλ ντε Θερβάντες –οι σχέσεις του οποίου με τον Λόπε δε Βέγα ήταν άλλοτε φιλικές και άλλοτε εχθρικές– τον αποκαλούσε «Ο Φοίνιξ της Ευφυΐας» και «Τέρας της Φύσεως».

Ο Λόπε δε Βέγα θεωρείται ο πολυγραφότερος και πιο δημιουργικός συγγραφέας στην παγκόσμια λογοτεχνία. Αποδίδονται στον Λόπε δε Βέγα 3.000 σονέτα, 3 μυθιστορήματα, 4 νουβέλες, 9 επικά ποιήματα και περίπου 1.800 θεατρικά έργα, από τα οποία 480 έχουν διασωθεί. Μερικά από τα πιο γνωστά έργα του είναι: Φουέντε Οβεχούνα, Τιμωρία δίχως εκδίκηση, Ο ιππότης του Ολμέδο και Το αστέρι της Σεβίλλης.

Ο Πέδρο Καλντερόν δε λα Μάρκα (1600 ως 1681) ήταν θεατρικός συγγραφέας, ποιητής και συγγραφέας του Ισπανικού Χρυσού Αιώνα. Σε ορισμένες περιόδους της ζωής του ήταν επίσης στρατιώτης και Ρωμαιοκαθολικός ιερέας. Το έργο του θεωρείται ως το αποκορύφωμα του θεάτρου του Ισπανικού Μπαρόκ. Ήταν ένας από τους κορυφαίους δραματουργούς της Ισπανίας και ένας από τους καλύτερους θεατρικούς συγγραφείς της παγκόσμιας λογοτεχνίας.

Η δραματική παραγωγή του Καλντερόν είναι πλούσια σε θεματογραφία και περιλαμβάνει 120 δράματα ιστορικού, θρησκευτικού ή ηθογραφικού περιεχομένου και περίπου 25 άλλα έργα, τα οποία έχουν διασωθεί. Μερικά από τα πιο γνωστά έργα του είναι: Η ζωή είναι όνειρο, Ο Δήμαρχος της Θαλαμέας, Ζήλεια, το μεγαλύτερο τέρας, Σπίτι με δύο πόρτες δεν μπορείς να το φυλάξεις και Τα θέλγητρα της ενοχής.

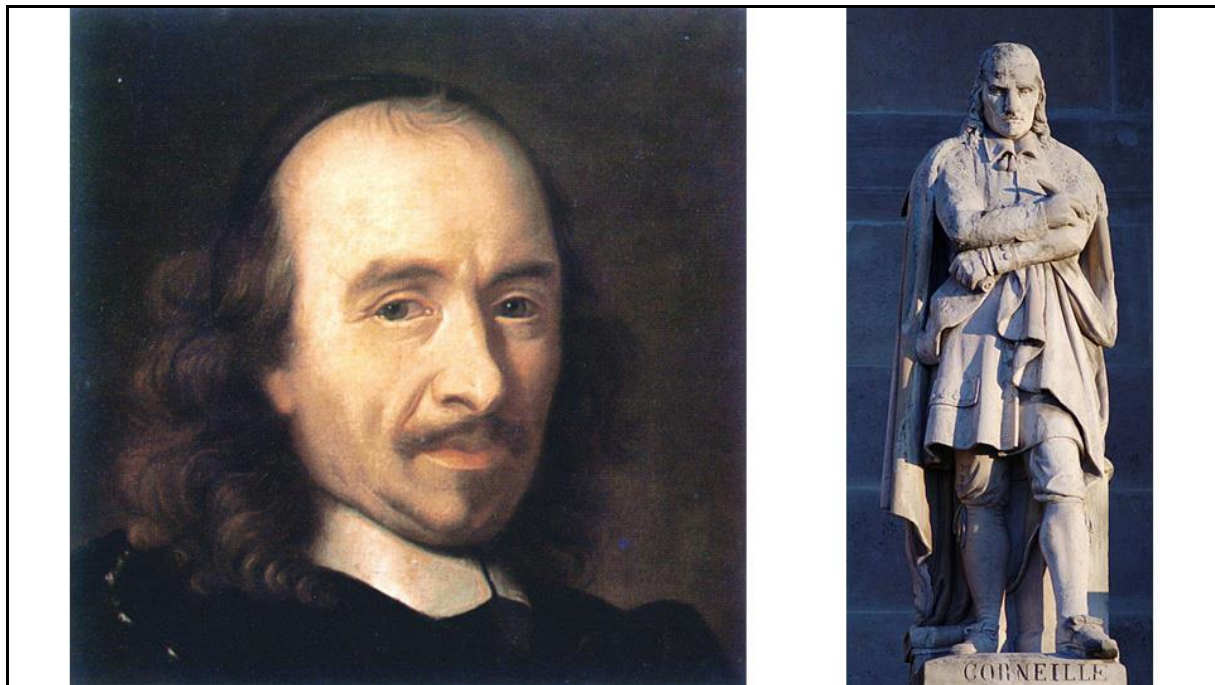
Ο Τίρσο δε Μολίνα (1579 ως 1648), ψευδώνυμο του Γκαμπριέλ Τέγιεθ, ήταν Ισπανός δραματουργός, ποιητής και Ρωμαιοκαθολικός μοναχός. Είναι ο σημαντικότερος συνεχιστής του έργου του Λόπε δε Βέγα και θεωρείται ως ένας από τους κορυφαίους δραματουργούς του ισπανικού Χρυσού Αιώνα. Υπήρξε επίσης διακεκριμένος θεολόγος. Έμεινε μερικά χρόνια στη Νότια Αμερική, όπου έδινε μαθήματα θεολογίας. Έγραψε περίπου 400 θεατρικά έργα, από τα οποία ογδόντα σώζονται σήμερα. Μερικά από αυτά είναι: Η φρόνηση στη γυναίκα, Τα σκούδα της Πορτογαλίας, Ο κατάδικος για απιστία και Ο ντροπαλός στο παλάτι.

Η φήμη όμως του Τίρσο δε Μολίνα, κυρίως έξω από την Ισπανία, συνδέθηκε με τη δημιουργία ενός από τους μεγαλύτερους μύθους της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Το δράμα του με τον τίτλο «Ο Απατεώνας της Σεβίλλης και ο πέτρινος συνδαιτυμόνας» (μεταφράστηκε στα ελληνικά με τίτλο «Δον Χουάν Τενόριο») έφερε για πρώτη φορά στη σκηνή τον θρύλο του Δον Ζουάν, του διάσημου για τις ερωτικές του περιπέτειες ήρωα-απατεώνα, την προσωπικότητα του οποίου έπλασε ο Τίρσο δε Μολίνα με μοναδική πρωτοτυπία, γεγονός που προκαλεί ιδιαίτερη εντύπωση, δεδομένου ότι ήταν ιερωμένος της Ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας. Το θεατρικό αυτό δράμα του Τίρσο δε Μολίνα ενέπνευσε στον χώρο της μουσικής τον «Ντον Τζοβάνι» του Μότσαρτ.

Το Γαλλικό θέατρο του 17ου αιώνα μπορεί να παρουσιαστεί με τρία μεγάλα ονόματα: Πιερ Κορνέιγ, Μολιέρος και Ρακίνας.

Ο Πιέρ Κορνέιγ (1606 ως 1684) ήταν Γάλλος τραγικός ποιητής. Ονομάστηκε «ο ιδρυτής της γαλλικής τραγωδίας» και έγραφε έργα για περίπου σαράντα χρόνια. Καταγόμενος από αστική οικογένεια δικαστών, είχε σπουδάσει νομικά και είχε γίνει δικηγόρος.

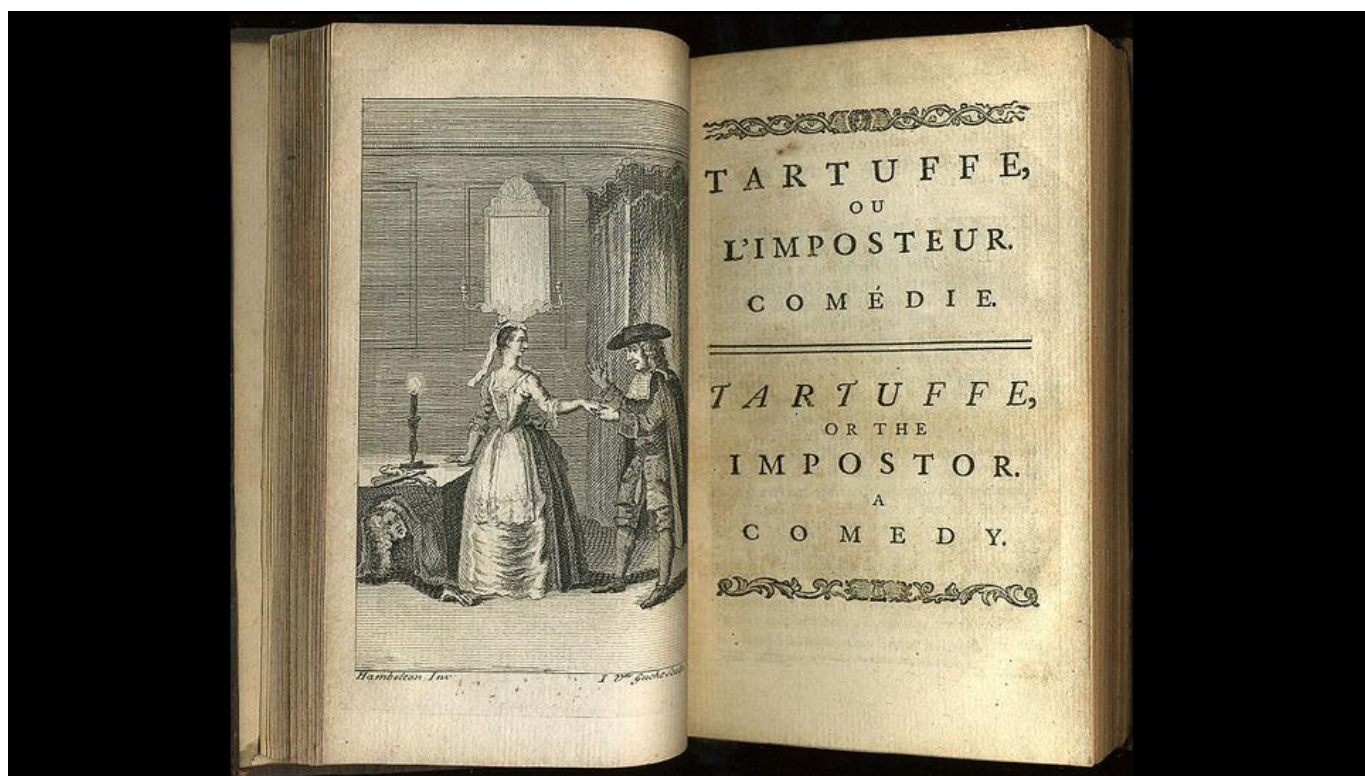
Έγραψε αρχικά κωμωδίες και κωμικο-τραγωδίες, από τις οποίες ο Σιντ υπήρξε ένας θρίαμβος. Απόγειο του ταλέντου του θεωρούνται οι ιστορικές του τραγωδίες (Οράτιος, Κίννας, Πολύευκτος, Ροδογύνη, Ηράκλειος, Νικομήδης).

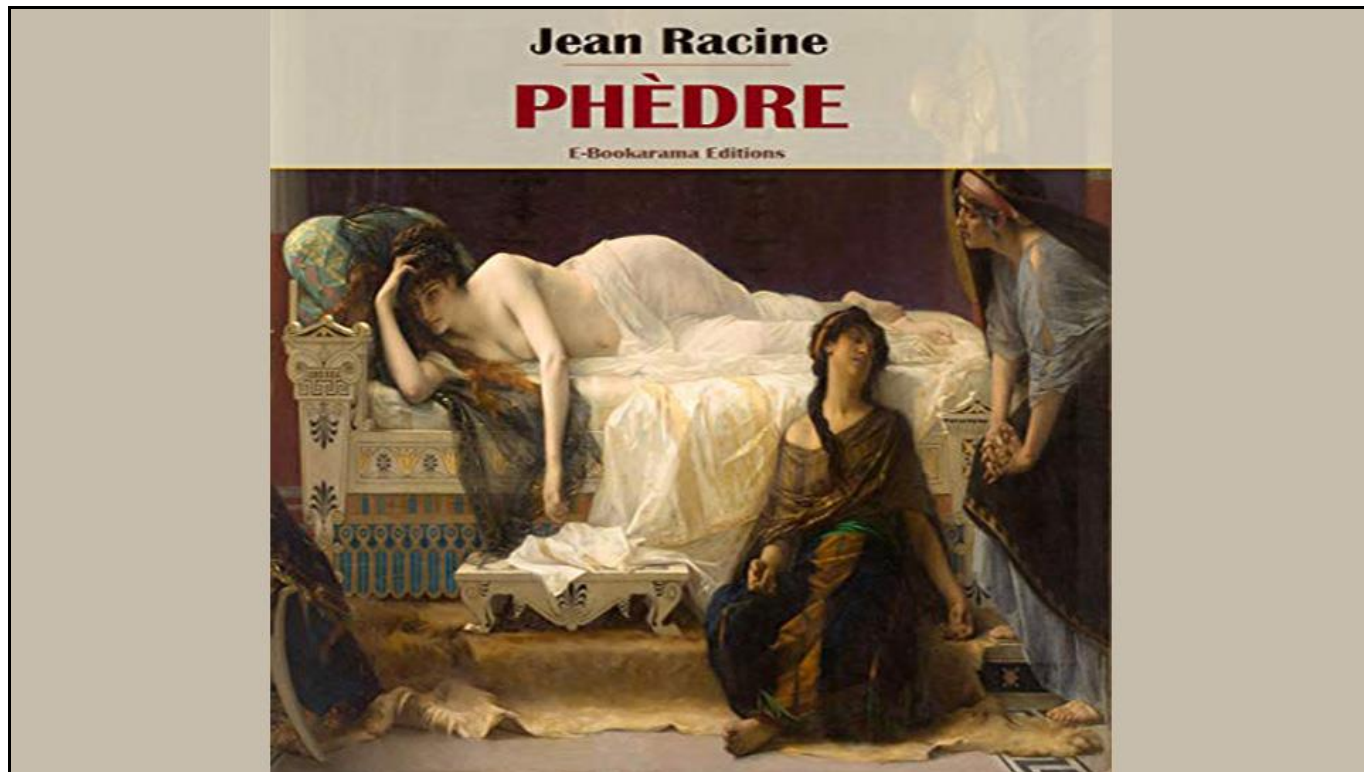
Ο Μολιέρος (1622 ως 1673) ήταν Γάλλος θεατρικός συγγραφέας και ηθοποιός, ο οποίος θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους δάσκαλους της κωμωδίας στη δυτική λογοτεχνία. Μπόρεσε και έφερε την κωμωδία σε ίση θέση με την τραγωδία – και αυτό είναι το μεγαλύτερο κατόρθωμά του. Έγραψε πολλές κωμωδίες μερικές από τις οποίες είναι: Το σχολείο των γυναικών, Δον Ζουάν, Ο Μισάνθρωπος, Ο γιατρός με το στανιό, Ο Φιλάργυρος, Ταρτούφος, Ο Αρχοντοχωριάτης, Ο κατά φαντασίαν ασθενής.

Ο θάνατός του έγινε θρύλος. Κατά τη διάρκεια της παράστασης «Ο κατά φαντασίαν ασθενής» κατέρρευσε στη σκηνή, βήχοντας και αιμορραγώντας και, παρά τις πιέσεις του βασιλιά Λουδοβίκου 14ου για ξεκούραση, εκείνος συνέχισε να παίζει μέχρι το τέλος του έργου. Ύστερα από αυτό κατέρρευσε ξανά έχοντας μεγαλύτερη αιμορραγία αυτή τη φορά και πέθανε λίγες ώρες αργότερα στο σπίτι του.

Ο Ρακίνας (1639 ως 1699) ήταν Γάλλος δραματουργός και σημαντική προσωπικότητα της δυτικής λογοτεχνικής παράδοσης. Πηγές έμπνευσης των έργων του υπήρξαν η ιστορία και οι τραγωδίες των αρχαίων Ελλήνων και Ρωμαίων συγγραφέων, όπως του Ευριπίδη και του Σενέκα, περί το τέλος δε της ζωής του και η Βίβλος. Μερικά από τα σημαντικά έργα του είναι: Ανδρομάχη, Μιθριδάτης, Βερενίκη, Βαγιαζήτ, Φαίδρα και Εσθήρ.

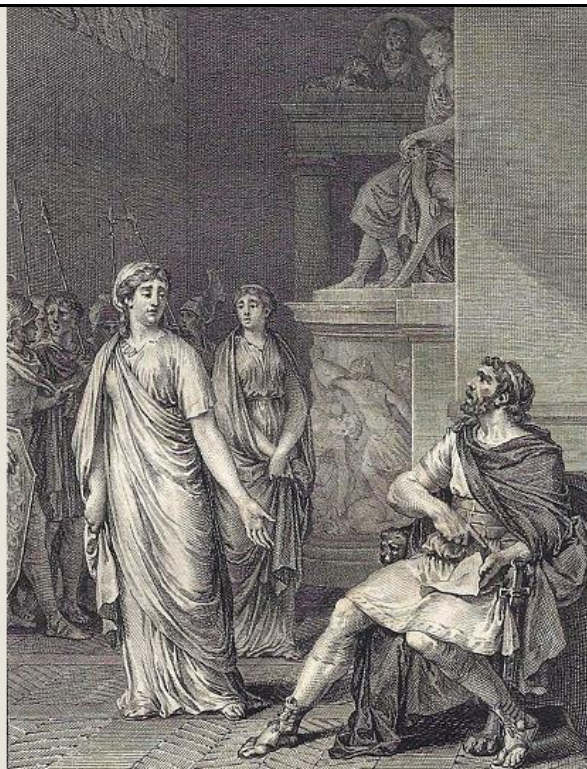
Τον 18ο αιώνα επικράτησε σε όλη την Ευρώπη ο νεοκλασικισμός στο θέατρο, όπως και σε όλες τις τέχνες. Ήταν ένα είδος ανανέωσης των αρχών του αρχαιοελληνικού και ρωμαϊκού κλασικισμού. Τα είδη του νεοκλασικιστικού θεάτρου ήταν η ηρωική τραγωδία και η κωμωδία των συμπεριφορών. Οι νεοκλασικιστές πίστευαν πως σκοπός των θεατρικών έργων ήταν να διδάξουν και να ευχαριστήσουν.

Ο Βολταίρος (1694 ως 1778) ήταν Γάλλος συγγραφέας, ιστορικός και φιλόσοφος, διάσημος για το πνεύμα του, την υπεράσπιση της ανεξιθρησκίας, της ελευθερίας του λόγου και του διαχωρισμού εκκλησίας και κράτους. Θεωρείται κεντρική μορφή και ενσάρκωση του Διαφωτισμού του 18ου αιώνα.

Η θεατρική παραγωγή του Βολταίρου ανέρχεται μεταξύ πενήντα και εξήντα έργων, ορισμένα από τα οποία είναι γνωστά μόνο από αναφορές ή απεικονίσεις. Η Ζαΐρα είναι μεταξύ εκείνων όπου η αγάπη αναγνωρίζεται ως βασικό κίνητρο και η Μερόπη είναι μεταξύ εκείνων όπου αυτό το κίνητρο είναι αποκλεισμένο και υποταγμένο.

Ο Μαριβώ, (1688 ως 1763), ήταν δημοσιογράφος, μυθιστοριογράφος, αλλά πρωτίστως θεατρικός συγγραφέας της εποχής του Διαφωτισμού. Θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους Γάλλους θεατρικούς συγγραφείς του 18ου αιώνα, έχοντας γράψει πολυάριθμες κωμωδίες. Η κωμωδία του Μαριβώ δεν είναι κωμωδία χαρακτήρων. Οι ήρωές του δεν έχουν κανένα ελάττωμα, κανένα παράξενο χαρακτηριστικό που να προκαλεί το γέλιο. Αυτό που προκαλεί την ευχαρίστηση στους θεατές είναι η συζήτηση, που γεννιέται μέσα από ένα τέχνασμα, αυθεντική και ικανή να συγκινήσει.

Ο Μαριβώ δείχνει μια ιδιαίτερη προτίμηση στην απεικόνιση της ερωτικής ψυχολογίας και στην ανάλυση της ερωτικής κατάκτησης. Μερικά από τα πιο σημαντικά έργα του είναι: Ο θρίαμβος του έρωτα, Το παιχνίδι του έρωτα και της τύχης και Οι ψευδείς εξομολογήσεις.

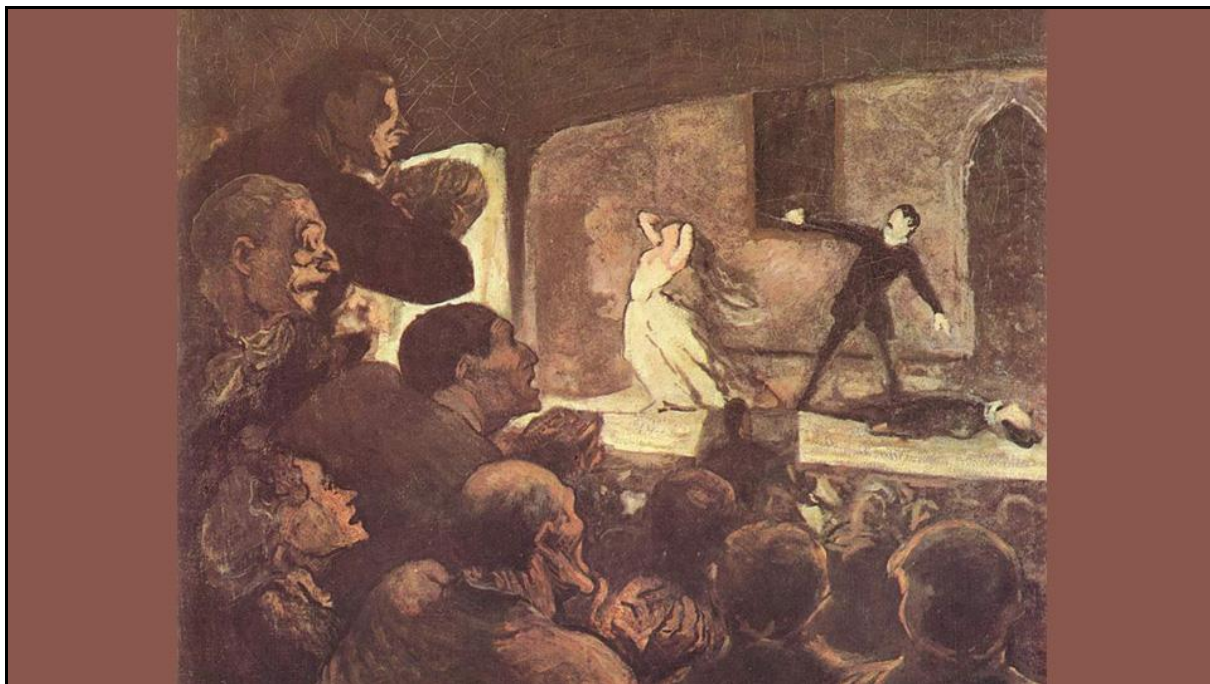

Ο Πιερ Μπομαρσέ (1732 ω2 1799) ήταν Γάλλος θεατρικός συγγραφέας, ωρολογοποιός, μουσικός, επιχειρηματίας, ποιητής και τυχοδιώκτης. Πέθανε από επιπλοκές που συνδέονταν με το μεγάλο σωματικό του βάρος και την υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ, οι οποίες τού προκάλεσαν αποπληξία. Οι κωμωδίες του άρεσαν πολύ στο γαλλικό κοινό, γιατί καυτηρίαζαν τα ήθη και τα έθιμα των ευγενών και τις καταχρήσεις τους σε βάρος του λαού.

Είναι πασίγνωστη η τριλογία του Μπομαρσέ για τον Φίγκαρο: Ο κουρέας της Σεβίλλης, Οι γάμοι του Φίγκαρο και Ο άλλος Ταρτούφος.

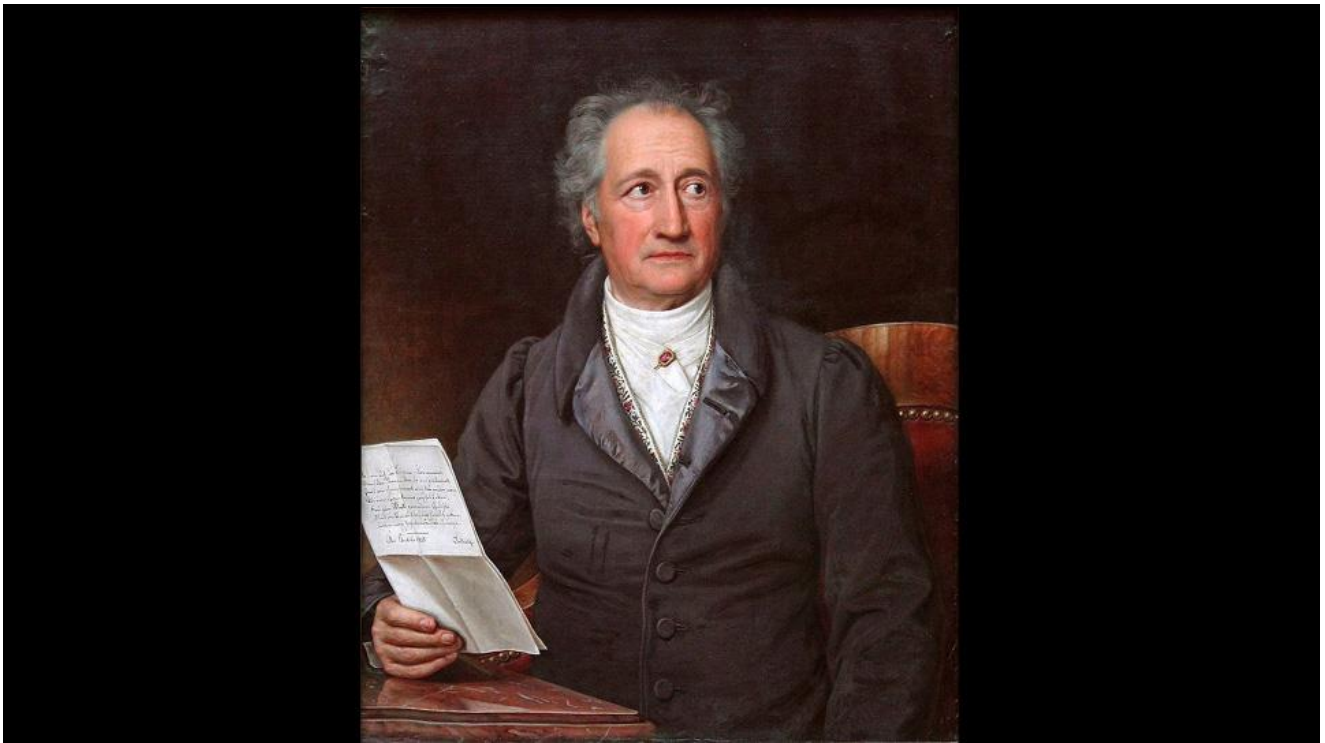
Στις αρχές του 19ου αιώνα επικράτησαν τα μελοδράματα και ο ρομαντισμός. Ένα μελόδραμα είναι ένα έργο του οποίου η πλοκή είναι αισθηματική και δημιουργεί έντονα συναισθήματα. Τα μελοδράματα συνήθως επικεντρώνονται στον διάλογο, που είναι συχνά υπερβολικά συναισθηματικός, παρά στη δράση. Οι χαρακτήρες σχεδιάζονται απλά και ενδέχεται να εμφανίζονται στερεότυπα. Τα μελοδράματα συνήθως βρίσκονται στην ιδιωτική σφαίρα του σπιτιού και επικεντρώνονται στην ηθική και τα οικογενειακά ζητήματα, την αγάπη και τον γάμο, συχνά με προκλήσεις από κάποια εξωτερική πηγή, όπως μια ξελογιάστρα.

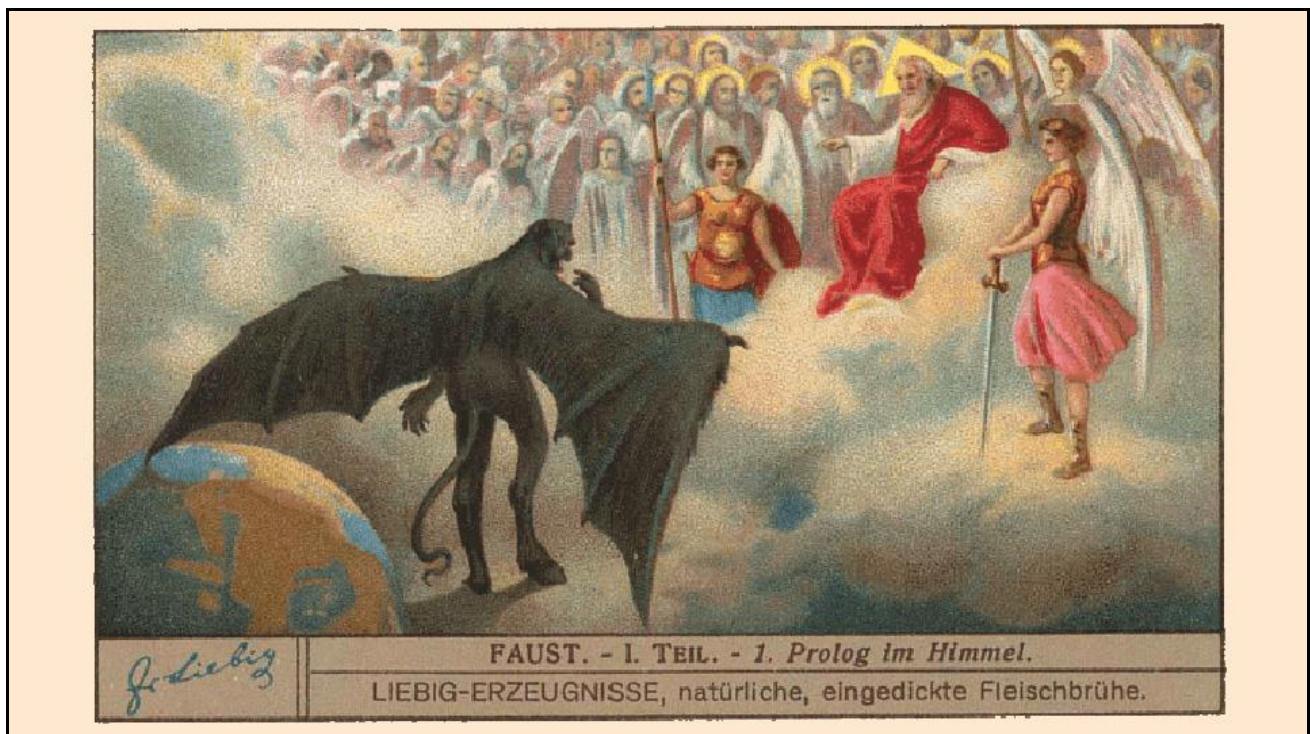
Ο ρομαντισμός ήταν ένα καλλιτεχνικό και πνευματικό κίνημα που χαρακτηρίζεται από την έμφαση στο συναίσθημα και στην εξατομίκευση, καθώς και στη δόξα του παρελθόντος και της φύσης. Ήταν μια αντίδραση στη Βιομηχανική Επανάσταση και στον επιστημονικό εξορθολογισμό της φύσης.

Ο Γιόχαν Βόλφγκανγκ φον Γκαίτε (1749 ως 1832) ήταν Γερμανός ποιητής, μυθιστοριογράφος, δραματουργός, θεωρητικός της Τέχνης και φυσιοδίφης, παγκόσμιας σημασίας. Ολοκλήρωσε σπουδές Νομικής και παράλληλα παρακολούθησε μαθήματα Ιατρικής, Χημείας και Βοτανικής.

Μερικά από τα σημαντικά θεατρικά έργα του Γκαίτε είναι: Φάουστ, Έγκμοντ και Τορκουάτο Τάσσο.

Ο Φρίντριχ Σίλερ (1759 ως 1805) ήταν Γερμανός θεατρικός συγγραφέας, ποιητής και ιστορικός, μεγάλος εκπρόσωπος του ρομαντικού κινήματος. Το πρώτο θεατρικό έργο, που έγραψε πολύ νέος, αποτελεί ορόσημο στην ιστορία του θεάτρου. Ο Σίλερ κατόρθωσε να δώσει στον κόσμο της εποχής του τα πρώτα μηνύματα του νέου κινήματος. Ο ρομαντισμός κήρυξε την αγάπη για τη δικαιοσύνη και την ελευθερία, για την τιμωρία των ενόχων, για τη ζωή, την ελπίδα, για το αύριο του ανθρώπου. Με το έργο του «Οι ληστές» προβάλλει ακριβώς αυτά τα ιδανικά. Ιδανικά πάλης του ανθρώπου ενάντια στην άδικη κοινωνία.

Η φιλία του Σίλερ με τον Γκαίτε είχε μεγάλη επίδραση πάνω του. Ο Γκαίτε στάθηκε γι' αυτόν όχι μόνο ένας άριστος φίλος μα και ανεκτίμητος σύμβουλος. Μερικά από τα έργα του είναι: Ραδιουργία και έρωας, Η συνωμοσία του Φιέσκο στη Γένοβα, Μαρία Στιούαρτ και Γουλιέλμος Τέλλος.

**Γκαίτε
και
Σίλερ**

Ο Πέρσι Σέλλεϋ (1792 ως 1822) ήταν Άγγλος ποιητής, βασικός εκπρόσωπος του ρομαντισμού. Ανήκει, μαζί με τον λόρδο Βύρωνα στη δεύτερη γενιά των Άγγλων ρομαντικών. Ο Σέλλεϋ είχε ριζοσπαστικές ιδέες και στράφηκε, με την ποίηση αλλά και με τον τρόπο ζωής του, εναντίον όλων των παραδοσιακών θεσμών. Ξεπέρασε την εσωστρέφεια του ρομαντικού ατομικισμού και εξέφρασε μέσω του έργου του το όραμά του για ελευθερία και κοινωνική δικαιοσύνη. Κυρίως για λόγους υγείας, ο Σέλλεϋ άρχισε ένα οδοιπορικό στις πόλεις της Ιταλίας, ξεκινώντας από τη Ρώμη, συνεχίζοντας στη Φλωρεντία και καταλήγοντας στην Πίζα, από την οποία εξορμούσε συχνά στο

Λιβόρνο. Στην Πίζα δημιουργήθηκε ο κύκλος της Πίζας, ένα ρεύμα επιφανών Άγγλων, Ιρλανδών και Ελλήνων (μεταξύ αυτών ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, στον οποίον ο Σέλλεϋ αφιέρωσε το έργο του «Ελλάς»). Στον κύκλο της Πίζας ήταν και ο Λόρδος Βύρων. Τον Ιούλιο του 1822 μετέβη με το ιστιοφόρο του, που είχε το όνομα Δον Ζουάν, στο Λιβόρνο. Όμως ένα μπουρίνι ανέτρεψε το σκάφος του με αποτέλεσμα να πνιγεί. Η σορός του αποτεφρώθηκε στην παραλία παρουσία και του Μπάυρον. Μετά τον θάνατό του η δεύτερη γυναίκα του Μαίρη Σέλλεϋ (συγγραφέας του έργου Φρανκενστάιν) αφιέρωσε τη ζωή της στην ταξινόμηση, διατήρηση και έκδοση των έργων του.

Ο Λόρδος Βύρων (1788 ως 1824) ήταν Άγγλος αριστοκράτης, ποιητής, πολιτικός, φιλέλληνας και μια από τις σημαντικότερες μορφές του ρομαντισμού. Θεωρείται ένας από τους μεγαλύτερους Βρετανούς ποιητές και παραμένει ακόμα και σήμερα δημοφιλής. Από το πλούσιο έργο του ξεχωρίζουν τα μακροσκελή ποιήματά του Δον Ζουάν και Το προσκύνημα του Τσάιλντ Χάρολντ.

Ο Λόρδος Βύρων συνέδεσε το όνομά του με τη στήριξη των επαναστατικών κινημάτων σε Ιταλία και Ελλάδα και πέθανε στο πλευρό των Ελλήνων επαναστατών στο Μεσολόγγι σε ηλικία μόλις 36 χρόνων. Από τα θεατρικά του έργα είναι γνωστά τα εξής: Μάνφρεντ, Μαρίνο Φαλιέρο και Σαρδανάπαλος.

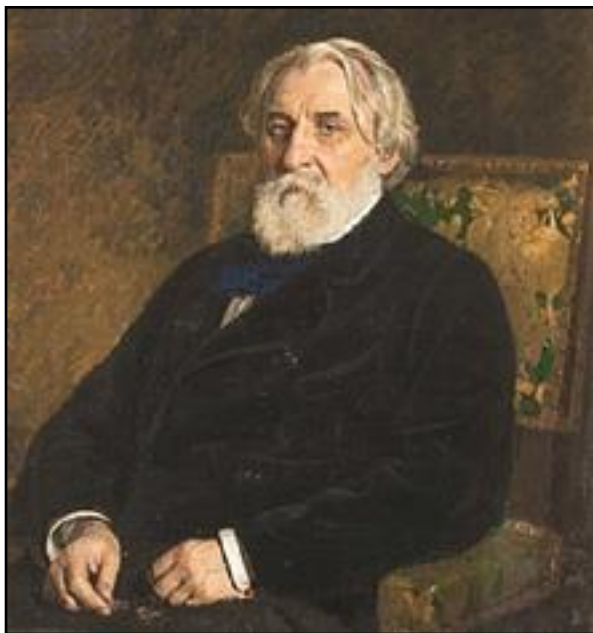

Προχωρώντας ο 19ος αιώνας εμφανίζεται ο ρεαλισμός, ξεκινώντας από τη Ρωσία. Ο Νικολάι Γκόγκολ (1809 ως 1852) ήταν Ουκρανός θεατρικός συγγραφέας, μυθιστοριογράφος και διηγηματογράφος. Το θεατρικό του έργο «Ο Επιθεωρητής», το οποίο πρωτοπαίχτηκε τον Απρίλιο του 1836, τάραξε τα λιμνάζοντα νερά και της θεατρικής γραφής αλλά και της κοινωνίας. Διαφεύγοντας από τη λογοκρισία, η οποία θεωρώντας το έργο μια εύθυμη κωμωδία δεν κατάλαβε την πραγματική σημασία του, σατιρίζει αμείλικτα όλη τη γραφειοκρατική δομή της αυτοκρατορίας. Μια πολεμική ξεκίνησε εναντίον του από τους δημόσιους υπάλληλους, που τον αναγκάζει να φύγει από τη Ρωσία.

Πρώτος σταθμός η Ζυρίχη, μετά το Παρίσι και εγκαθίσταται τελικά μόνιμα στη Ρώμη. Η ψυχική αρρώστια, που ο ίσκιος της απλωνόταν πάντα στη ζωή του, αρχίζει να κάνει την εμφάνισή της πιο ευδιάκριτα. Νευρικοί πόνοι στο στομάχι τυραννούν το σώμα του, ενώ τύψεις τυραννούν την ψυχή του. Το 1848 γυρίζει στη Ρωσία και καταλήγει στη Μόσχα, όπου θα εγκατασταθεί μόνιμα. Σταματάει να τρώει ως ένα είδος αυτοκτονίας και πεθαίνει σε ηλικία 43 χρόνων. Τα πιο σημαντικά θεατρικά έργα του είναι: Ο επιθεωρητής, Τα παντρολογήματα, Οι παίκτες και Το ημερολόγιο ενός τρελού.

Ο Ιβάν Τουργκένιεφ (1818 ως 1883) ήταν Ρώσος μυθιστοριογράφος, ποιητής και θεατρικός συγγραφέας. Μεγαλώνοντας ο ίδιος σε ένα περιβάλλον όπου κυριαρχούσαν οι ταξικές διακρίσεις και το χάσμα πλουσίων και φτωχών, φορτίστηκε με μεγάλη έμπνευση κατά της κοινωνικής αδικίας. Η λογοκρισία δεν επέτρεψε να ανέβουν όλα τα θεατρικά του έργα επί σκηνής, μερικά από τα οποία σήμερα θεωρούνται ορόσημα στην ιστορία του ρωσικού θεάτρου.

Δεδομένου του γενικού αρνητικού κλίματος στη Ρωσία για τις πολιτικο-κοινωνικές ιδέες του, μετακόμισε στο Λονδίνο και, τελικά, το 1871, έγινε μόνιμος κάτοικος του Παρισιού. Μερικά από τα έργα του είναι τα εξής: Η επαρχιώτισσα, Συνομιλία στον μεγάλο δρόμο και Ένας μήνας στην εξοχή.

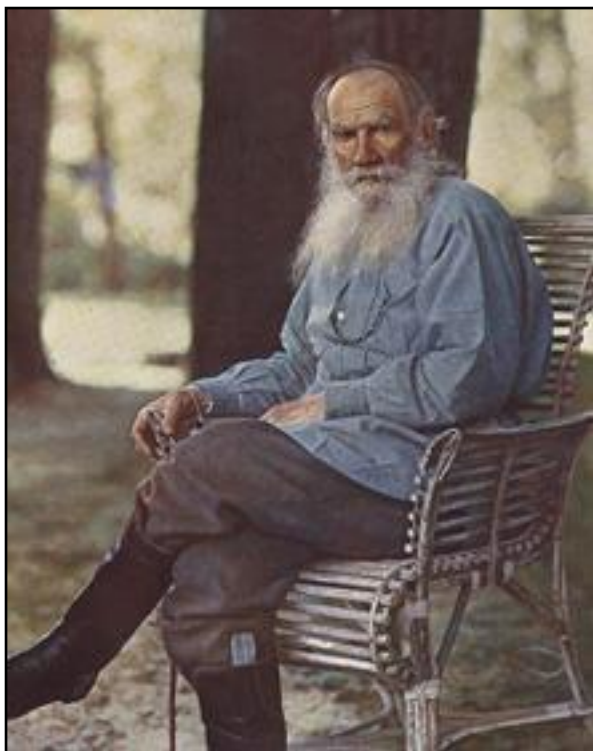

Ο Αλεξάντρ Οστρόβσκι (1823 ως 1886) ήταν Ρώσος θεατρικός συγγραφέας, εκπρόσωπος της ρεαλιστικής περιόδου του ρωσικού θεάτρου. Το 1874 ο Οστρόβσκι υπήρξε συνιδρυτής της Εταιρείας Ρωσικής Δραματικής Τέχνης και Συνθετών Όπερας, η οποία ασχολήθηκε κυρίως με νομικά ζητήματα και παρείχε οικονομική υποστήριξη στους συγγραφείς που γράφουν για το θέατρο. Η Εταιρεία δημοσίευσε θεατρικά έργα, οργάνωσε παραστάσεις και άσκησε ισχυρή επιρροή στην ανάπτυξη του ρωσικού θεάτρου.

Μερικά από τα έργα του Οστρόβσκι είναι τα εξής: Οικογενειακός πίνακας, Η φτώχεια δεν είναι αμαρτία και Η μπόρα. Κάποια από τα έργα του έχουν γίνει και όπερες.

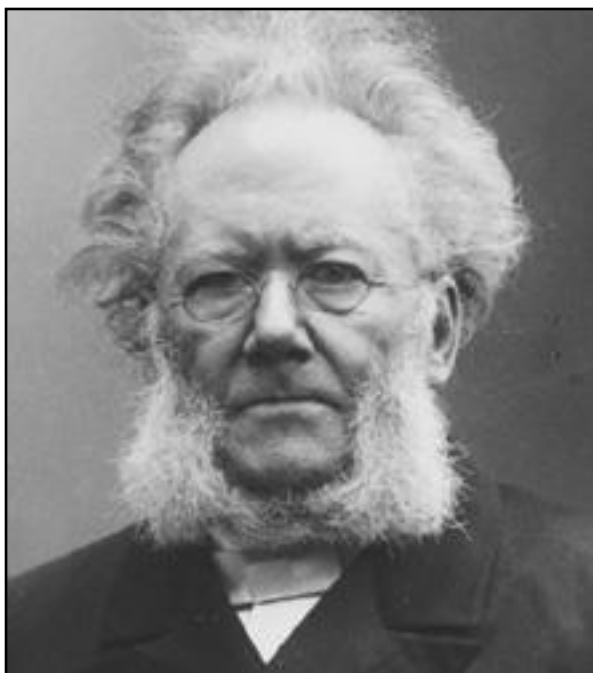

Ο Λέων Τολστόι (1828 ως 1910) ήταν Ρώσος συγγραφέας, ένας από τους μεγαλύτερους συγγραφείς όλων των εποχών. Πίστευε πως σκοπός της ζωής δεν είναι να εξυπηρετεί την κατώτερη ζωική φύση, αλλά τη φωτεινή δύναμη που βρίσκεται στα βάθη της ανθρώπινης ψυχής και η οποία βοηθάει τον άνθρωπο να αναγνωρίζει το αγαθό. Εκτός όμως από αυτές τις αντιλήψεις, ο Τολστόι κατάφερε ν' απεικονίσει με απaráμιλλο τρόπο τη ρωσική κοινωνία της εποχής του και με την αναπαραστατική δύναμη της τέχνης του να δώσει εξαιρετικούς πίνακες από τη ζωή της τσαρικής Ρωσίας του 19ου αιώνα.

Από το 1863 ως το 1869 ασχολήθηκε με τη συγγραφή του μυθιστορήματος «Πόλεμος και Ειρήνη». Το έργο αυτό αποτελεί έξοχη απεικόνιση της ζωής και των συνθηκών της Ρωσίας στην περίοδο των ναπολεόντειων πολέμων. Μερικά από τα θεατρικά έργα του Τολστόι είναι τα εξής: Η δύναμη του σκοταδιού, Το φως που λάμπει στο σκοτάδι, Το ζωντανό πτώμα και Η ρίζα του κακού.

Ο Χένρικ Ίψεν (1828 ως 1906) ήταν Νορβηγός θεατρικός συγγραφέας, σκηνοθέτης και ηθοποιός, ένας από τους πρωτοπόρους της σύγχρονης ευρωπαϊκής δραματουργίας. Το 1864, απογοητευμένος, εγκαταλείπει τη Νορβηγία και πηγαίνει στο Σορέντο της Ιταλίας. Αρχικά φεύγει για ένα χρόνο, αλλά τελικά κάνει 27 χρόνια να επιστρέψει στην πατρίδα του, εργαζόμενος κυρίως στη Νότια Ιταλία και τη Γερμανία. Εκεί ο Ίψεν καταξιώνεται πλέον σαν καλλιτέχνης και τελικά γυρίζει στην πατρίδα του το 1895, όπου και συγγράφει τα δύο τελευταία του έργα.

Το σπίτι του στο Όσλο έχει μετατραπεί σήμερα σε μουσείο. Μερικά από τα πιο σημαντικά έργα του είναι τα εξής: Το κουκλόσπιτο, Ο εχθρός του λαού, Έντα Γκάμπλερ, Βρυκόλακες, Η αγριόπαπια.

Ο Όσκαρ Ουάιλντ (1854 ως 1900) ήταν Ιρλανδός μυθιστοριογράφος, ποιητής, θεατρικός συγγραφέας και κριτικός. Ξεκινώντας από το Δουβλίνο πήγε στην Οξφόρδη όπου σπούδασε και ασχολήθηκε με τις κλασικές σπουδές. Μετά το πανεπιστήμιο πήγε στο Λονδίνο, όπου ως εκπρόσωπος του κινήματος του Αισθητισμού ασχολήθηκε με όλες τις μορφές διανόησης. Έδωσε ομιλίες στις Ηνωμένες Πολιτείες και στον Καναδά σχετικά με τον «Αγγλικό Διαφωτισμό στην Τέχνη» και έπειτα επέστρεψε στο Λονδίνο όπου έγραψε μεγάλο αριθμό άρθρων ως δημοσιογράφος.

Κρίθηκε ένοχος για ομοφυλοφιλία και καταδικάστηκε σε δύο χρόνια καταναγκαστικά έργα. Μετά την αποφυλάκισή του έφυγε κατευθείαν για τη Γαλλία, όπου και έμεινε μέχρι το τέλος της ζωής του. Πέθανε άπορος στο Παρίσι το 1900, σε

ηλικία 46 ετών. Μερικά από τα πιο σημαντικά θεατρικά του έργα ήταν τα εξής: Η σημασία του να είναι κανείς σοβαρός, Η βεντάλια της λαίδης Γουΐντερμυρ και Σαλώμη. Είναι, επίσης, πολύ γνωστός για το μυθιστόρημά του Το πορτραίτο του Ντόριαν Γκρέυ.

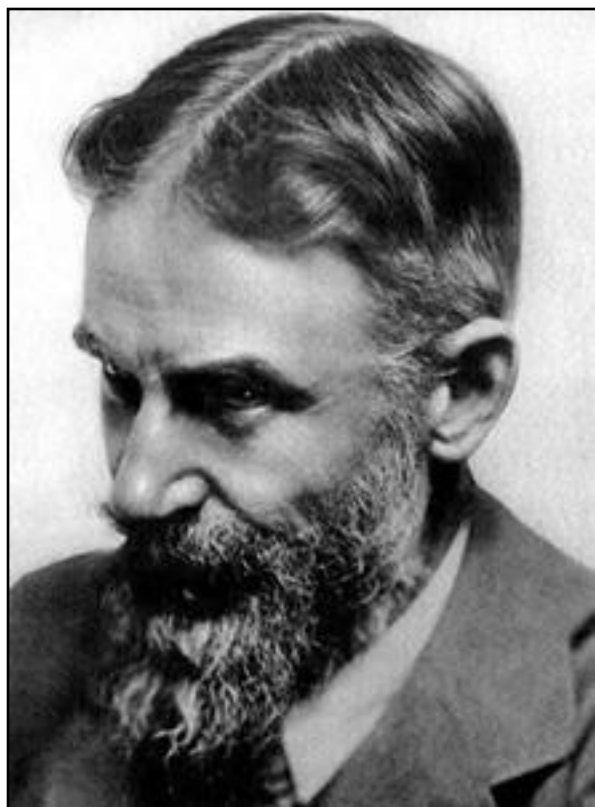

Ο Αύγουστος Στρίντμπεργκ (1849 ως 1912) ήταν Σουηδός θεατρικός συγγραφέας, μυθιστοριογράφος και ζωγράφος. Διάβασε και επηρεάστηκε σημαντικά από τους Κίρκεγκωρ, Σαίξπηρ και Γκαίτε. Διορίστηκε το 1874 υπάλληλος στη Βασιλική Βιβλιοθήκη της Στοκχόλμης, όπου παραμένει μέχρι το 1882, μελετώντας φιλοσοφία, προσπαθώντας να μάθει την κινέζικη γλώσσα και γράφοντας, κάτω από την επίδραση του Φλωμπέρ, το πρώτο νατουραλιστικό κοινωνικό μυθιστόρημα στα σουηδικά, το «Κόκκινο Δωμάτιο» (1879), μια σάτιρα της σουηδικής κοινωνίας και των χαλαρών ηθών της εποχής του. Το 1886 ο Στρίντμπεργκ γράφει το αυτοβιογραφικό μυθιστόρημά του «Ο γιος της δούλας».

Έχει γράψει θεατρικά έργα κάθε σχολής: ρεαλισμός, νατουραλισμός, συμβολισμός, ιστορικό δράμα, ονειρόδραμα, εξπρεσιονισμός. Η "μάχη των φύλων", ως μια προαιώνια και αδιάλειπτη μονομαχία άντρα και γυναίκας, βρίσκει την πλήρη έκφρασή της στα έργα του Στρίντμπεργκ: Ο Πατέρας, Οι σύντροφοι, Δεσποινίς Τζούλια, Οι δανειστές, Ο δεσμός και Ο χορός του θανάτου.

Ο Τζορτζ Μπέρναρντ Σω (1856 ως 1950) ήταν Ιρλανδός στην καταγωγή και υπήρξε κριτικός, θεατρικός συγγραφέας και πολιτικός ακτιβιστής, που τιμήθηκε με το Νόμπελ Λογοτεχνίας το 1925. Το 1876 έφυγε από το Δουβλίνο και μετακόμισε στην Αγγλία, όπου και παρέμεινε μέχρι το τέλος της μακράς ζωής του, προσπαθώντας να σταδιοδρομήσει στη δημοσιογραφία και τη συγγραφή. Έγραψε: «Σώστε τη ζωή σας και πάντε να τρώτε κρέας. Σκεφτείτε πως ο ταύρος, που είναι το δυνατότερο ζώο, είναι χορτοφάγος, νομίζω πως αυτό είναι ακαταμάχητο επιχείρημα για τους χορτοφάγους».

Μαζί με τη Μπεατρίς και τον Σίντνεϊ Γουέμπ ίδρυσε το 1884 τη Φαβιανή Εταιρεία. Ήταν μια κίνηση διανοούμενων για την έρευνα, συζήτηση και έκδοση σοσιαλιστικών ιδεών. Αφιερώθηκε

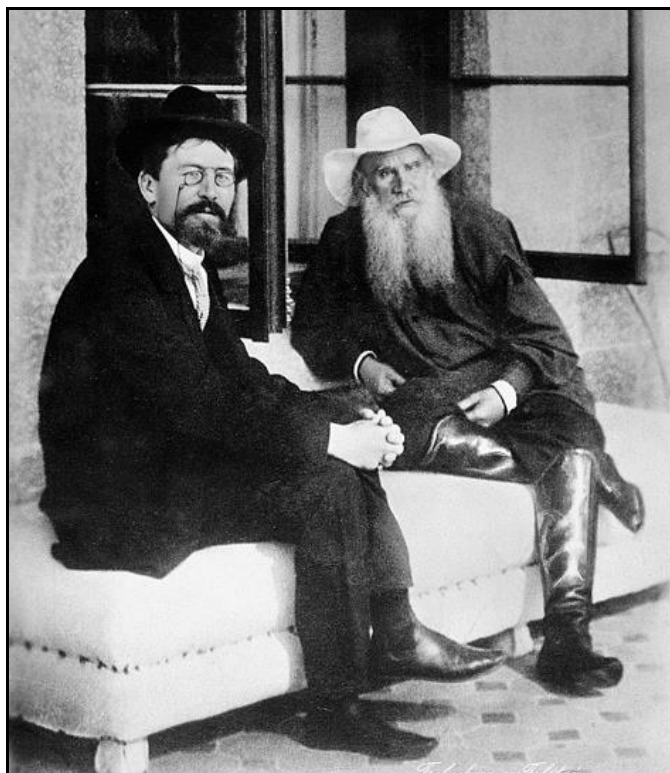
στον αγώνα της μεταμόρφωσης της Βρετανίας σε σοσιαλιστικό κράτος, όχι μέσω επανάστασης, αλλά μέσα από συστηματική πρόοδο και νομοθεσία, που εγκαθιδρύεται με την πειθώ και τη συστηματική εκπαίδευση. Η Φαβιανή Εταιρεία θα παίξει αργότερα καθοριστικό ρόλο στην ίδρυση της Οικονομικής Σχολής του Λονδίνου και του Εργατικού Κόμματος. Μερικά από τα θεατρικά έργα του είναι τα εξής: Καίσαρ και Κλεοπάτρα, Παντρολογήματα, Ο Ανδροκλής και το λιοντάρι, Πυγμαλίων και Πολύ αληθινό για να είναι καλό.

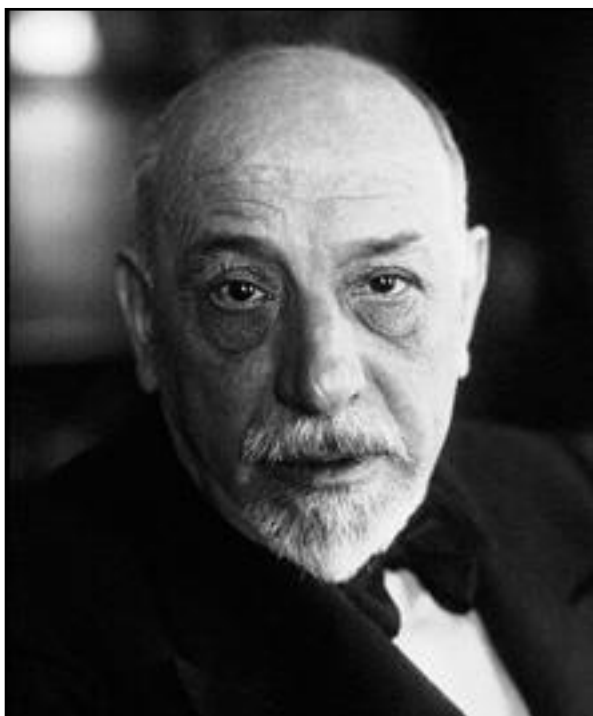

Ο Άντον Τσέχωφ (1860 ως 1904) ήταν Ρώσος θεατρικός συγγραφέας και ένας από τους μεγαλύτερους διηγηματογράφους της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Σπούδασε και εργάστηκε ως γιατρός. Θεωρείται από τις πιο σημαντικές μορφές της παγκόσμιας δραματοουργίας και άσκησε μεγάλη επίδραση στη θεατρική λογοτεχνία του 20ού αιώνα. Στα έργα του αποτυπώνεται η διαρκής φθορά της καθημερινής ζωής. Οι ήρωές του είναι άνθρωποι της ανώτερης κυρίως τάξης, που «ξοδεύουν» τη ζωή τους μέσα στην πνιγηρή ατμόσφαιρα της ρώσικης επαρχίας.

Το 1898 και 1899 παρουσιάζονται στο κοινό της Μόσχας από το Θέατρο Τέχνης, με πολύ μεγάλη επιτυχία, τα έργα του Ο Γλάρος και Ο θείος Βάνιας. Η συνεργασία του Τσέχωφ με το Θέατρο Τέχνης και τον Στανισλάφσκι στάθηκε καθοριστική στη διαμόρφωση της δραματοουργίας του. Άλλα σημαντικά θεατρικά έργα του είναι τα εξής: Οι βλαβερές συνέπειες του καπνού, Οι τρεις αδελφές και Ο Βυσσινόκηπος.

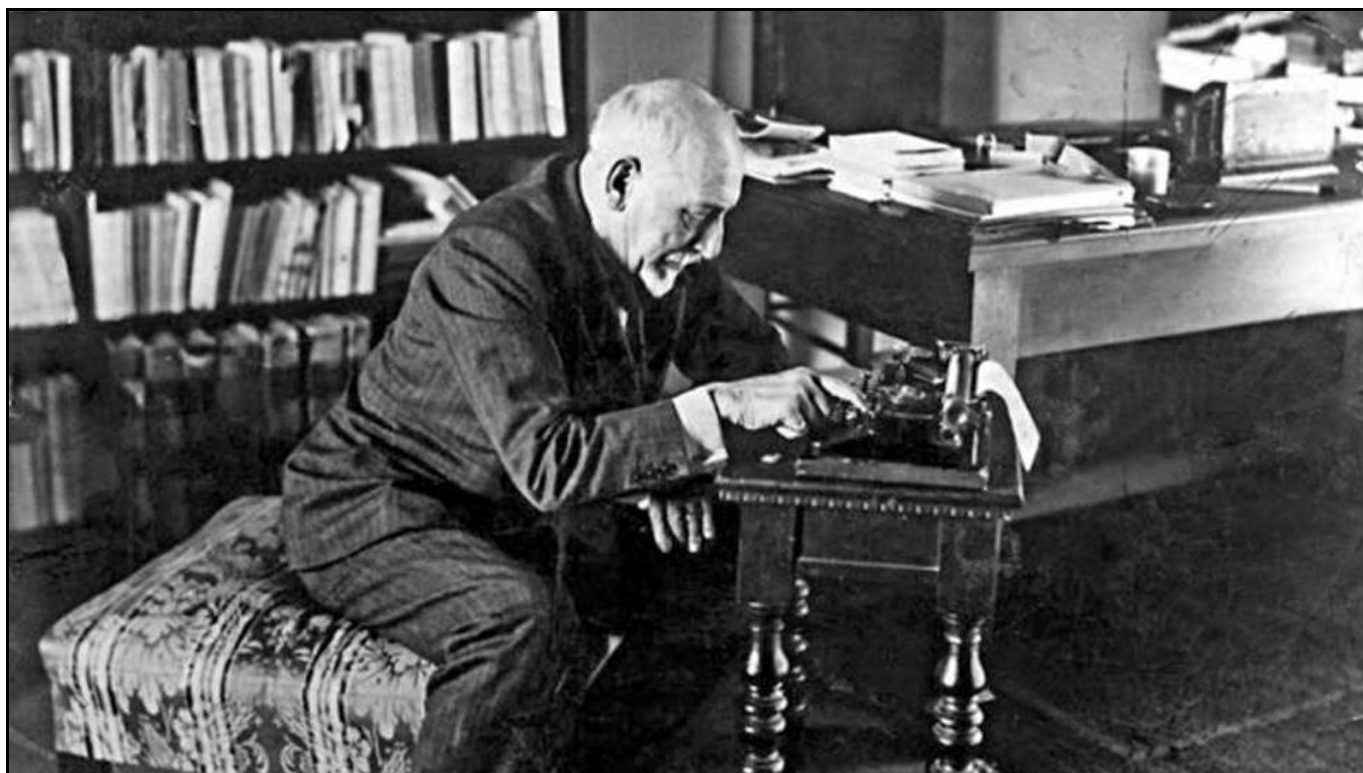

**Με τον
Λέοντα Τολστόι
στη Γιάλτα**

Ο Λουίτζι Πιραντέλλο (1867 ως 1936) ήταν Ιταλός δραματουργός, μυθιστοριογράφος και δοκιμιογράφος, στον οποίο απονεμήθηκε το βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας το 1934. Ο ίδιος ο συγγραφέας έλεγε πως ήταν ελληνικής καταγωγής και πως το επίθετό του είναι παραφθορά του ελληνικού Πυράγγελος. Σπούδασε φιλολογία στο Παρίσι και στη Βόννη και δίδαξε ως καθηγητής της ιταλικής φιλολογίας στο Ανώτατο Ινστιτούτο της ιταλικής πρωτεύουσας.

Το πρώτο μέρος του συνολικού θεατρικού του έργου ο Πιραντέλλο το έγραψε σε μια ιδιαίτερα οδυνηρή γι' αυτόν εποχή, εξαιτίας του θανάτου της μητέρας του και της διανοητικής αρρώστιας της συζύγου του. Από τα πολλά έργα του Πιραντέλλο αναφέρουμε τα εξής: Έτσι είναι, αν έτσι νομίζετε, Η ηδονή της τιμιότητας, Έξι πρόσωπα ζητούν συγγραφέα, Να ντύσουμε τους γυμνούς και Απόψε αυτοσχεδιάζουμε.

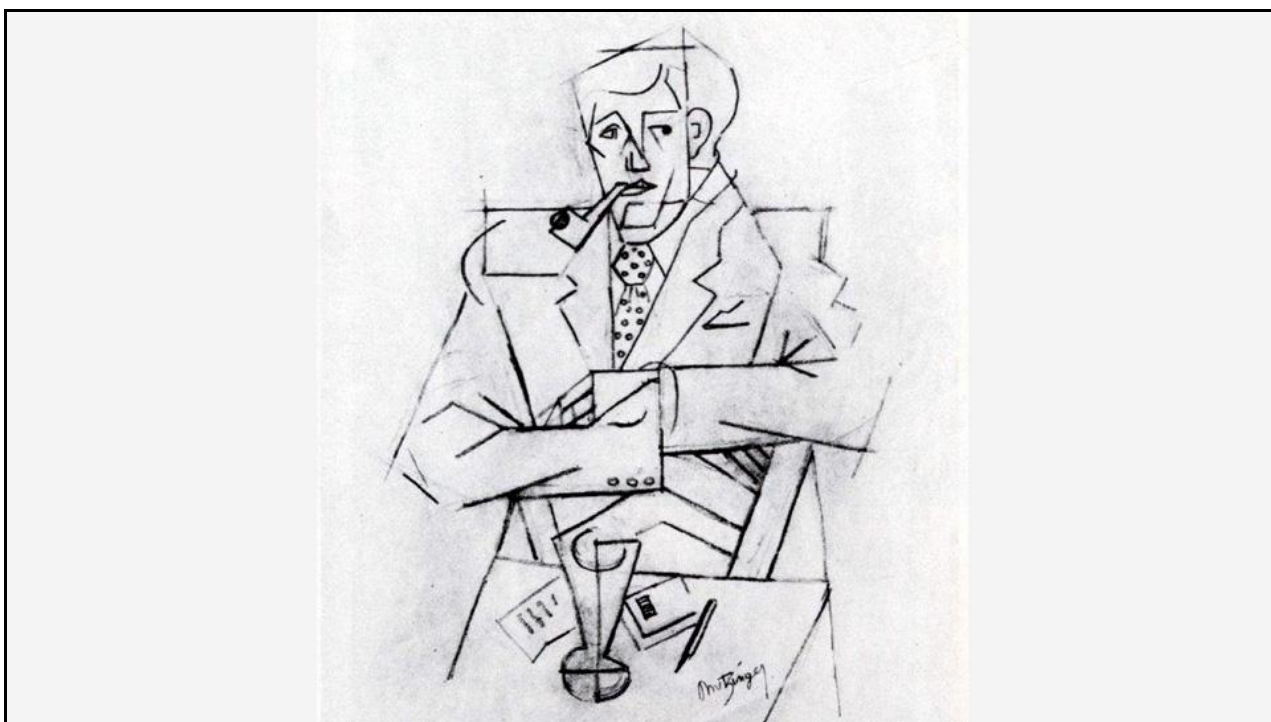

Ο Γκιγιώμ Απολλιναίρ (1880 ως 1918) ήταν ποιητής, συγγραφέας και κριτικός τέχνης. Γεννήθηκε στις 25 Αυγούστου 1880 στη Ρώμη και ήταν νόθο παιδί Πολωνίδας μητέρας και άγνωστου Ιταλού πατέρα. Μεγάλωσε στο Μονακό και στη Γαλλική Ριβιέρα, όπου η μητέρα του έπαιζε σε καζίνο και χαρτοπαικτικές λέσχες και του έμαθε Γαλλικά και άλλες γλώσσες. Είχε έντονη προσωπικότητα και ευρεία μόρφωση. Εγκαταστάθηκε στο Παρίσι σε ηλικία είκοσι ετών και ξεκίνησε την ενασχόληση με τη λογοτεχνία δημοσιεύοντας ποιήματα σε διάφορα περιοδικά. Πέθανε από την ισπανική γρίπη στο

Παρίσι το 1918, έξι μέρες πριν τελειώσει ο πόλεμος, στον οποίο είχε συμμετάσχει και τραυματιστεί.

Έλαβε μέρος σε όλα τα κινήματα της γαλλικής αβάν-γκαρντ των αρχών του 20ού αιώνα και ήταν εμβληματική φιγούρα της μποέμ ζωής του Παρισιού. Τα ποιητικά του έργα είναι επηρεασμένα από τον Συμβολισμό. Το έργο του θεωρείται πως είναι πρόδρομος του σουρεαλισμού, όρου που αυτός δημιούργησε. Υπήρξε, επίσης, πρωτοπόρος του θεάτρου του παράλογου. Το 1913 εισήγαγε τον όρο «κυβισμός» με τη μελέτη του «Κυβιστές ζωγράφοι». Θεατρικά του έργα είναι: Οι μαστοί του Τειρεσία, Το χρώμα του χρόνου και Καζανόβας.

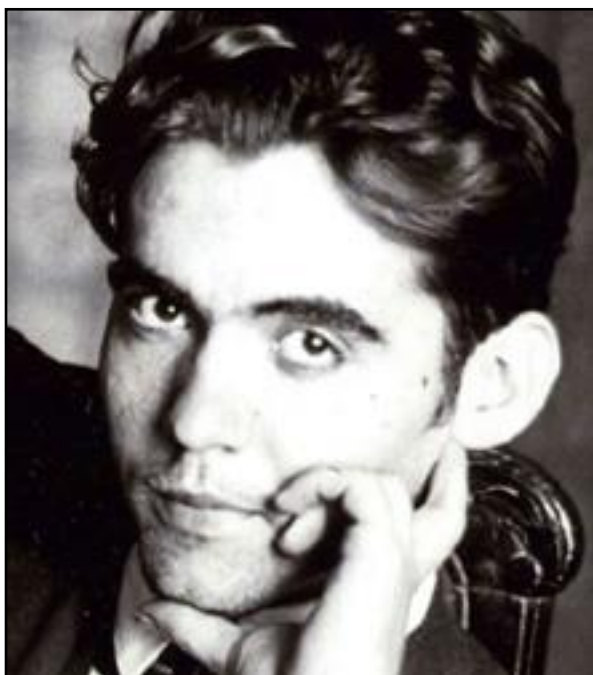

Ο Μπέρτολτ Μπρεχτ (1898 ως 1956) ήταν Γερμανός δραματουργός, σκηνοθέτης και ποιητής. Θεωρείται ο πατέρας του «επικού θεάτρου». Ο Μπρεχτ άρχισε την καριέρα του ως δραματουργός με μια σειρά πειραματισμούς, επηρεασμένος από τις εξπρεσιονιστικές τεχνικές. Επηρεάστηκε σημαντικά από το κινεζικό και το ρωσικό θέατρο. Το «διδασκτικό» και «ανθρωπιστικό» θέατρο, που για χρόνια υπηρέτησε ο Μπρεχτ, απηχεί τη μαρξιστική ιδεολογία του. Το 1933, με την άνοδο του ναζισμού στη Γερμανία, ο Μπρεχτ αυτοεξορίστηκε μέχρι το 1948. Μετά το τέλος του πολέμου εγκαταστάθηκε στη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Η όπερα της πεντάρας (το 1928) σε στίχους του Μπρεχτ και μουσική Κουρτ Βάιλ προκάλεσε αίσθηση και επηρέασε παγκόσμια το μιούζικαλ. Ανάμεσα στα έτη 1937 και 1945 ο Μπρεχτ έγραψε τα σπουδαιότερα έργα του: Η ζωή του Γαλιλαίου, Η Μάνα Κουράγιο και τα παιδιά της, Ο καλός άνθρωπος του Σετσουάν, Η άνοδος του Αρτούρο Ούι, Ο Σβέικ στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και Ο κύκλος με την κιμωλία.

Ο Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα (1898 ως 1936), ήταν Ισπανός ποιητής και δραματουργός. Στο πανεπιστήμιο της Μαδρίτης αναπτύσσει φιλία με τον Λουίς Μπουνιουέλ και τον Σαλβαδόρ Νταλί, όπως και με άλλες σημαντικές προσωπικότητες της ισπανικής ιστορίας. Δολοφονήθηκε κατά το ξέσπασμα του Ισπανικού Εμφυλίου Πολέμου από αγνώστους, οι οποίοι συνδέονταν με τον εθνικιστικό φασισμό, επειδή ο ίδιος υποστήριζε τους Δημοκρατικούς.

Τα πιο γνωστά έργα του είναι τα εξής: Ο Ματωμένος Γάμος, Η θαυμαστή μπαλωματού, Γέρμα και Το Σπίτι της Μπερνάρντα Άλμπα.

Ο Σάμιουελ Μπέκετ (1906 ως 1989) ήταν Ιρλανδός λογοτέχνης, ποιητής και θεατρικός συγγραφέας. Κάτοικος του Παρισιού στο μεγαλύτερο μέρος της ενήλικης ζωής του, έγραψε στα γαλλικά και στα αγγλικά. Το έργο του Μπέκετ προσφέρει μια ζοφερή, τραγικο-κωμική προοπτική για την ανθρώπινη ύπαρξη, συχνά σε συνδυασμό με μαύρη κωμωδία και χιούμορ – και έγινε όλο και πιο μινιμαλιστική στη μετέπειτα καριέρα του.

Είναι ένας από τους δημιουργούς του «Θεάτρου του Παράλογου». Τα πιο γνωστά θεατρικά έργα του είναι το «Περιμένοντας τον Γκοντό» και «Ω, οι ευτυχισμένες μέρες». Το 1969 τιμήθηκε με το Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας.

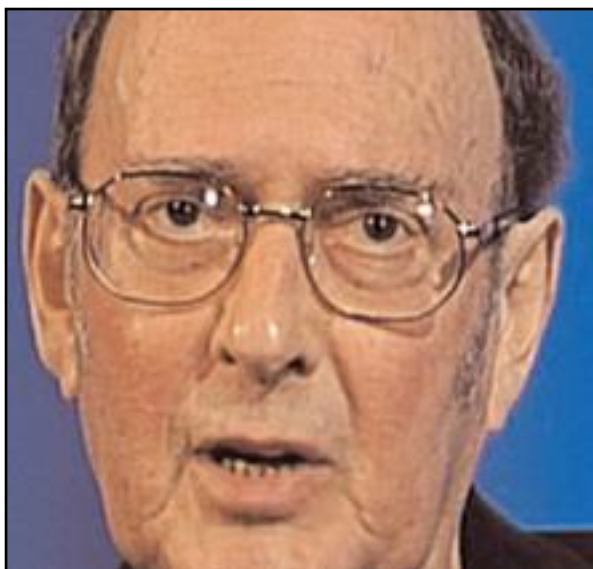

Ο Ευγένιος Ιονέσκο (1909 ως 1994) ήταν Ρουμάνος θεατρικός συγγραφέας, από τους επιφανέστερους εκπροσώπους του Θεάτρου του Παράλογου. Μετά το 1944 εγκαταστάθηκε στο Παρίσι. Έγραψε τα έργα του στη γαλλική γλώσσα. Ο Ιονέσκο διακωμωδεί τις πιο κοινότητες καταστάσεις, ενώ απεικονίζει τη μοναξιά του ανθρώπου και την ασημαντότητα της ύπαρξής του.

Στο έργο του «Ο Ρινόκερος» παρατηρεί τους φίλους του να προσβάλλονται από τον ιό της "ρινοκερίτιδας" και να μεταμορφώνονται σε ρινόκεροι, παραμένοντας στο τέλος μόνος ενάντια σε αυτό το κύμα κομφορμισμού. Άλλα έργα του είναι: Η Φαλακρή Τραγουδίστρια, Το μάθημα και Οι καρέκλες.

Ο Χάρολντ Πίντερ (1930 ως 2008) ήταν Άγγλος συγγραφέας θεατρικών έργων και θεατρικός σκηνοθέτης. Έγραψε πολλά έργα για το θέατρο, για το ραδιόφωνο, για την τηλεόραση και σενάρια για ταινίες. Το πρώιμο έργο του συνδέεται με το θέατρο του παράλογου. Το 2005 κέρδισε το Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας καθώς και το Βραβείο Φραντς Κάφκα.

Μερικά από τα θεατρικά του έργα είναι: Ο επιστάτης, Η συλλογή, Επιστροφή και Οικογενειακές φωνές. Μεταξύ άλλων σεναρίων έγραψε τα σενάρια των έργων Ο υπηρέτης και Ο τελευταίος των Μεγιστάνων.

